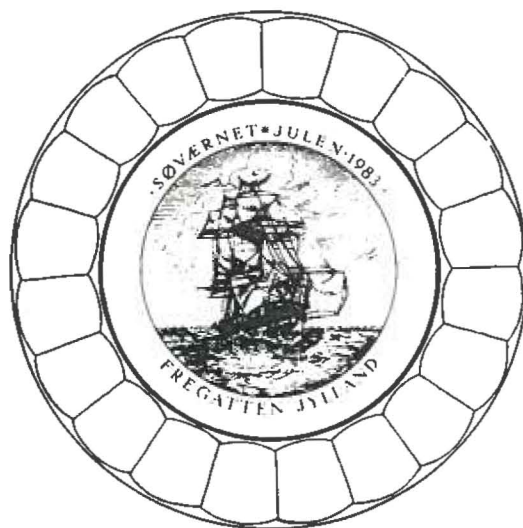

SØVÆRNS- ORIENTERING

VED ÅRSKIFTET 1983-84

I året, der er gået, har søværnet i det store og hele kunnet gennemføre de gennem året planlagte aktiviteter inden for de operative, materielmæssige og personel- og uddannelsesmæssige områder. Søværns-Orientering bringer i det følgende som sædvanlig en kavalkade af de vigtigste begivenheder i året, der gik.

Jeg tog ved indledningen til det svundne år udgangspunkt i de netop da vedtagne love omkring forsvaret. Disse har skabt ro omkring rammerne for bl.a. søværnets virke. Inden for den daglige virksomhed i søværnet har der kunnet konstateres en god udvikling med effektivisering og godt arbejdsklima til følge. Min inspektionsvirksomheds bidrag til denne konstatering har i år dækket 21 tjenestesteder, omfattende såvel Flådens skibe som søværnets øvrige tjenestesteder. Det er med tilfredshed, at jeg har kunnet konstatere megen god vedligeholdelse og et godt uddannelsesniveau. Endvidere har jeg hos personalet fået demon-

streret det engagement, den ansvarsbevidsthed og den loyalitet, som er nødvendig for effektiv løsning af de krævende opgaver, der i dag er pålagt alle dele af søværnet. Desuagtet finder jeg fortsat anledning til at erindre om og indskærpe nødvendigheden af påpasselighed med søværnets materiel og sparsommelighed ved forbrug.

Søværnets aktiviteter har i det store og hele kunnet gennemføres i det omfang, der har været planlagt året igennem. En medvirkende årsag hertil har været gunstige vejrforhold. En mindre justering har af særlige årsager måttet foretages i den sidste del af året for at sikre, at den operative aktivitet har kunnet afvikles inden for de ressourcemæssige givne rammer.

I forårs månederne gennemførtes 3 NATO-øvelser, BOLD GAME, BLUE HARRIER og BRIGHT HORIZON tillige med det nationale øvelsesprogram. For de større enheders vedkommende kan fremhæves øvelse BUSY BIRD, hvorunder skydninger med luftforsvarsmissiler afvikledes i norsk farvand.

I sidste halvdel af året gennemførtes øvelse BOTANY BAY tillige med øvelse BLIND BIRD, der var den søværts del af flyvevåbnets taktiske øvelsesskydningsperiode, en værdifuld del af det samlede taktiske øvelsesprogram. Torpedobåde deltog endvidere i øvelsen US BALTIQ OPERATIONS.

Udover disse aktiviteter har enheder fra Flåden i perioder indgået i NATOs Stående Flådestyrker STANAVFORLANT og STANAVFORCHAN. Denne deltagelse er med til at understrege det allierede samarbejde og solidaritet og bidrager til udvikling og vedligeholdelse af professionalisme på højt niveau. Som noget nyt deltog torpedobåde af WILLEMOES-klassen samt et tankfartøj i JOINT MARITIME COURSE i Skotland, et kursus, der normalt er forbeholdt "de store" og vore ubåde. Det er med stor glæde, at vi har kunnet konstatere, at enhederne, trods de store krav, til fulde indfrie de stillede forventninger om effektiv deltagelse og godt udbytte.

I forbindelse med nævnte aktiviteter har der været opgaver af mere eller mindre repræsentativ art, sejlads med statsoverhoveder og ministre samt flådebesøgsvirksomhed.

En mere kontinuær del af Flådens virksomhed er indsatsen i farvandsovervågningen, som danner grundlag for hævde af dansk suverænitet på søterritoriet samt søredningstjenesten, hvor der eksempelvis i årets første halvdel var iværksat 270 sø-

redningsoperationer i danske farvande, hvilket viser en svagt stigende tendens.

En også i omfang væsentlig del af søværnets fredsaktiviteter er løsning af fiskeriinspektionsopgaver ved Færøerne og Grønland og i forbindelse hermed stations- og redningstjenesten. I 1983 har aktiviteten været af samme dimension som tidligere år, dog under besejlingsforhold, der ved Grønland har været vanskelige grundet ekstraordinære svære isforekomster. Anvendelsen af helikoptere og fiskeriinspektionsfly har fortsat medvirket til en forbedret opgaveløsning, indsatsen har dog i perioder måttet reduceres på grund af pilotmangel. En forholdsvis stor del af søværnets personelstyrke har som følge af anvendelse af dobbeltbesætninger været involveret i fiskeriinspektionstjenesten og har ydet en god indsats under ofte meget vanskelige omstændigheder.

Desværre har vi heller ikke i det forløbne år været skånet for alvorlige ulykker i søværnet. Den 7. februar omkom 3 konstabler, og 3 konstabler blev kvæstet ved sneskredsulykken i Grønnedal i forbindelse med ødelæggelsen af beboelsesbygningen for konstabler. De omkomne blev i september måned mindet ved en højtidelighed på Grønnedal, hvor en smuk mindeplade blev afsløret.

Behandlingen af den tragiske drukneulykke i forbindelse med bevogtningsfartøjet RANs bugseruheld med dykkerfartøjet MARIÉ DIVER ved Bornholm den 15. oktober 1982 er afsluttet i begyndelsen af året. Alle forhold taget i betragtning har jeg fundet, at der ikke med rimelighed kan rettes bebrejdelse mod nogen enkelt person eller myndighed i søværnet i anledning af ulykken.

Havarikommissionens afsluttende bemærkninger i denne sag omfatter særlige forhold, som har været genstand for fornyet vurdering ved relevante myndigheder med henblik på opfølgende foranstaltninger.

Disse forhold var bl.a. uddannelse i redningsmidlers anvendelse og materiel. For så vidt angår uddannelsen, er grunduddannelsen for værnepligtige menige ved Søværnets Eksercerskole blevet udvidet, ligesom den indledende enhedsuddannelse i ABCD/SA-tjeneste for menige ved Søværnets Havariskole er udvidet. En fast månedlig kontrol om bord i alle sejlene enheder er iværksat.

Søværnets Materielkommando og Søværnets Teknikinspektør har løbende fulgt udviklingen inden for området "redningsmidler"

og vurderede i 1981, at den anvendte redningsvest har været og er et acceptabelt redningsmiddel. Forslag om nyanskaffelse og modificering af eksisterende materiel er løbende blevet fremsat, og Søværnets Materielkommando har foranstaltet, at redningsveste af ny type SECUMAR 12 DK forsynes med refleksmateriale, ny kul-syrepatron med større indhold og større knop på snoren til kul-syrepatronens udløseranordning. Dette sker i forbindelse med vestens årlige eftersyn, og ændringerne forudses afsluttet medio 1984.

Søværnets Materielkommando undersøger endvidere mulighederne for at gøre det lettere for brugerne at betjene fløjten og gøre det lettere at fjerne propperne i markeringslygtens saltvandsbatteri. Søværnets Materielkommando har i øvrigt besluttet at udskifte nuværende saltvandsbatteri med et litiumbatteri, der automatisk tænder ved nedsenkning i vand, men ej er forsynet med propper, der skal udtages. Disse udskiftninger vil være afsluttet med udgangen af 1984. På de 1500 redningsveste af typen NORVIK, som leveredes til Søværnets Materielkommando i juli, er der taget hensyn til de af Søværnets Havarikommission nævnte forhold, idet vestene bl.a. ved anskaffelsen er forsynet med refleksmateriale og litiumbatteri.

Det internationale FN-organ "International Maritime Organization" (IMO) har i juni udsendt en række anbefalinger på bl.a. området, der vedrører personredningsmidler, såsom beskyttelses-/redningsdragter og redningsveste.

På grundlag af IMO anbefalinger skal de enkelte deltager-nationer derefter fastsætte nationale bestemmelser, der mindst kan tilgodese IMO-anbefalingerne. Disse regler får virkning fra 1. juli 1986 med en 5-års overgangsperiode.

Der er fra dansk side endnu ikke taget stilling til disse krav, men søværnet, der også har indflydelse på IMO-anbefalingerne, har gennem de seneste år arbejdet på at udvikle både en redningsdragt og en redningsvest, der i størst muligt omfang dækkede IMO-anbefalingerne. Dette arbejde er foregået i samarbejde med både udenlandske og danske fabrikanter.

Inden for området redningsdragter har Søværnets Teknikinspektør i samarbejde med stabslægen i søværnet gennem de seneste år afprøvet og arbejdet på udvikling af dels en bedre trawlerdragt, dels en redningsdragt. Redningsdragten, der udelukkende har til formål at sikre, at personel i en nødsituation kan komme

om bord i en redningsflåde i tør tilstand, dækker IMO-anbefalingerne. Dragten er udviklet sammen med dansk industri og indgår nu som standardudrustning til alt personel, der sejler i nordlige farvande.

Trawlerdragten, der igennem en årrække har været anvendt i søværnet, har vist sig at have flere mangler under anvendelse i det noget barskere miljø i søværnet, og siden 1980 er der af Søværnets Teknikinspektør og Søværnets Havariskoles personel afprøvet i alt 24 typer dragter, og som et resultat heraf foreligger nu trawlerdragt Model 83. Dragten skal anvendes til gummi-bådsbesætninger overalt i søværnet, og indførelsen af trawlerdragt Model 83 er påbegyndt i december.

Hvad angår branden i HERLUF TROLLE den 14. juli 1982, er den havarimæssige undersøgelse nu afsluttet, og jeg har på baggrund heraf fundet, at gældende bestemmelser har været overholdt, men må konstatere, at årsagen til branden fortsat er uopklaret. Branden og de senere undersøgelser har imidlertid givet anledning til at revurdere en række forhold, selv om disse ikke har haft direkte indflydelse på hændelsesforløbet.

Jeg har ladet nedsætte en arbejdsgruppe, der skal fremsætte forslag til bestemmelser for sikring af Flådens skibe under ophold på flådestationer. Herudover har Søværnets Materielkommando og Søværnets Teknikinspektør i en arbejdsgruppe vurderet problemerne vedrørende brandsikring og brandbeskyttelse i almindelighed i Flådens skibe. Denne arbejdsgruppes rapport foreligger nu og indgår som en del af det materiale, der skal vurderes vedrørende sikring af Flådens skibe under ophold ved flådestationer.

Det er således såvel det bestemmelsesmæssige område som de materielmæssige foranstaltninger, der er under vurdering. I materielmæssig henseende er det især brandmeldere og automatiske slukningsanlæg, der er anbefalet anvendt i forbindelse med skibenes brandsikring.

I forbindelse med brandbekæmpelsen i HERLUF TROLLE har jeg fundet, at der af enkeltpersoner er ydet en stor indsats, der ligger udover, hvad man normalt kan forvente. Over for de pågældende vil søværnet i nær fremtid give udtryk for påskønnelse. Særlige forhold har bevirket en forsinkelse heraf.

Hvad søværnets materielsituation angår, har det i lighed med sidste år været et stille år for søværnet.

Undervandsbåden DELFINEN er udgået af Flådens tal, og der er stadig ikke taget politisk beslutning om iværksættelse af bygning af nye undervandsbåde til afløsning for DELFINEN-klassen, hvoraf der nu kun er 2 tilbage.

2 nye enheder er dog tilgået søværnet i det forløbne år, nemlig bugserbådene BALDER og HERMOD, der begge er blevet stationeret ved Flådestation København.

Der er herudover bevilget penge til levetidsforlængelse af 5 bevogtningsfartøjer af DAPHNE-klassen.

Inden for fiskeriinspektionsområdet er der ikke sket ændringer, men fra Forsvarsministeriets side arbejdes der med spørgsmålet om fiskeriinspektions- og stationstjenestens fremtidige omfang, som bl.a. har betydning for beslutning vedrørende erstatningsanskaffelse for inspektionsskibe af HVIDBJØRNEN-klassen.

Af større projekter skal nævnes etablering af Søværnets operative Kommandos kommando-, kontrol- og varslingsssystem (FOD CCIS), der skrider planmæssigt frem og forventes operativt i 1985.

I forbindelse med den langsigtede materielplanlægning blev der i 1982 af Søværnets Materielkommando iværksat en studievirksomhed med det sigte at undersøge alternativer til traditionelle flådeskibstyper, gennem konstruktion af en STANDARD grundenhed, der på FLEXibel måde vil kunne udrustes til at varetage en række af de traditionelle søværnsopgaver i roller, såsom farvandsovervågnings-, minelægnings-, missil- og eventuelt minerydningsenheder. Projektet benævnes STANDARD FLEX 300. Tallet angiver deplacementet.

Søværnets Materielkommando er nu i gang med selve projekteringen, som påregnes afsluttet medio 1984. Arbejdet gennemføres på grundlag af et såkaldt FEASIBILITY-STUDIEs konklusioner og anbefalinger, der bl.a. påpeger, at der, forudsat bygning af et større antal enheder, er en reel gevinst at hente i driften af standardgrundenheder i forhold til driften af en traditionel flåde med en række forskellige skibstyper.

Enhederne forudsættes bygget på civile værfter, og det er Søværnets Materielkommandos opfattelse, at dansk industri i betydeligt omfang herigennem kan erhverve vigtig "know-how", der også vil kunne udnyttes i anden produktudvikling.

Personelsituationen har igen i 1983 udviklet sig forskelligt inden for grupperne officerer og stampersonel.

Den mangel, der i en årrække har været på officerer i søværnet, gør sig fortsat gældende, især inden for de tekniske retninger, piloter og stabsuddannede officerer.

Gennemførelsen af den nye personellov, hvorefter der i udstrakt grad skal finde konvertering af stillinger sted fra officerer til stampersonel, forventes sammen med en fortsat intensiveret rekruttering i løbet af nogle år at kunne reducere manglen inden for officersgruppen.

I stampersonelgruppen er den bedre personelsituation, der konstateredes i 1981 og 1982, fortsat også i 1983, således at normtallet for stampersonel har kunnet opfyldes, bortset fra enkelte specialer i sergentgruppen.

I 1981 iværksattes en 4-årig forsøgsordning med kvindeligt stampersonel til sejlene tjeneste. I perioden planlagdes oprindeligt, at forsøgsordningen skulle omfatte ca. 200.

Med udgangen af 1983 tjenstgør ca. 80 kvinder under denne ordning inden for tjenesteområderne: Våben - elektronik - kampinformation - signal/radio - radio - maskin - intendantur og proviant, og forsøgsordningen påregnes nu gennemført med dette antal. Kvinderne indgår i besætninger på minelæggere, bevogtningsfartøjer, inspektionsskibe og torpedobåde. De foreløbige erfaringer med ordningen har været positive, og der har overalt været ydet en ihærdig indsats for at overkomme de problemer, der naturligt er opstået, når kvindelig arbejdskraft skal indgå i et udpræget mandsmiljø.

Personelloven, som trådte i kraft ved årsskiftet 1982/83, indeholder en ny personel- og uddannelsesstruktur for forsvaret. Udgangspunktet for strukturens opbygning er personellet opdeling i 4 hovedniveauer, nemlig: Manuelt-, mellemlider-, leder- og chefsniveau fordelt på tjenesteområderne operation, teknik og forvaltning.

De første elever til den nye officersgrunduddannelse operativ linie påbegyndte uddannelsen 15. november 1983. Næste hold, der omfatter elever til alle tre uddannelsesretninger, mødte i søværnet i august og vil være klar til at påbegynde officersgrunduddannelsen i 1984 eller 1985, afhængig af den valgte uddannelsesretning.

Det første efteruddannelseskursus for tjenstgørende officerer afsluttedes i august 1983. Kurset havde til formål at give eleverne en uddannelsesmæssig status, der svarer til gennemgang af den nye officersgrunduddannelse.

Elever, der bestod på dette kursus, påbegyndte 1. september som de første den videregående officersuddannelse og forventes at ville have afsluttet denne medio 1985.

Der vil blive oprettet endnu et efteruddannelseskursus for officerer ultimo 1984/primo 1985.

For at kunne fastholde stampersonellet i længere tid og for at skabe et godt grundlag for rekruttering til den nye officersgrunduddannelse, er de enkelte tjenestesteders medvirken af stor betydning. Det er vigtigt, at der orienteres om de muligheder, der er for en fremtid i søværnet, og at der skabes sådanne arbejdsforhold for personellet, at der fremover vil være tilstrækkeligt kvalificeret personel til at betjene og vedligeholde de avancerede våben og systemer, som er og vil blive tilført søværnet.

Den positive indstilling til tjenesten, som jeg også i det forløbne år har konstateret overalt i søværnet, forventer jeg afspejlet i en aktiv og god indsats i det nye år.

Med disse betragtninger over året, der svandt, og tiden, der kommer, ønsker jeg alt vort personel og dets familier et lykkebringende år og en god fremtid for søværnet.

Lange

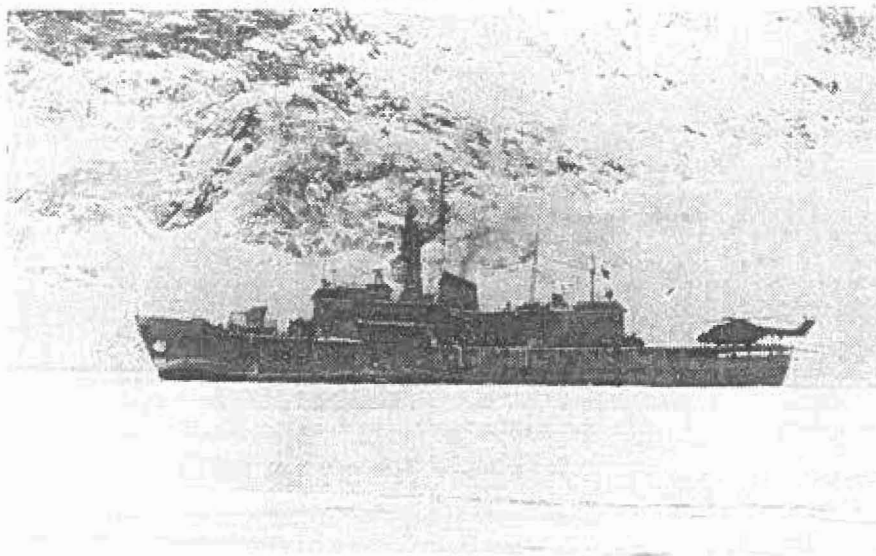
Året, der gik - Søværnet

Nytårsnummeret er som tidligere trykt i et ekstra antal eksemplarer, der, så længe oplag haves, vil kunne udleveres til interesserede enkeltpersoner ved henvendelse til Søværnets NATO- og Kommandokassearkiv.

JANUAR

Inspektionsskibet HVIDBJØRNENs nytårsbesøg i adoptionsbyen

Med ankomst den 30. december og afgang den 2. januar nåede HVIDBJØRNEN under Grønlandstogtet at fejre Nytårsskiftet 82/83 i adoptionsbyen Qaqortoq (Julianehåb).

HVIDBJØRNEN - let overiset - under forlægning (HVBJ FOTO)

Udover afholdelse af den traditionelle officielle frokost var der Nytårsdag om eftermiddagen offentligt besøg om bord, hvor 140 besøgende trodsede kulden og fandt vej til skibet.

Nyt fra inspektionskutteren AGDLEK

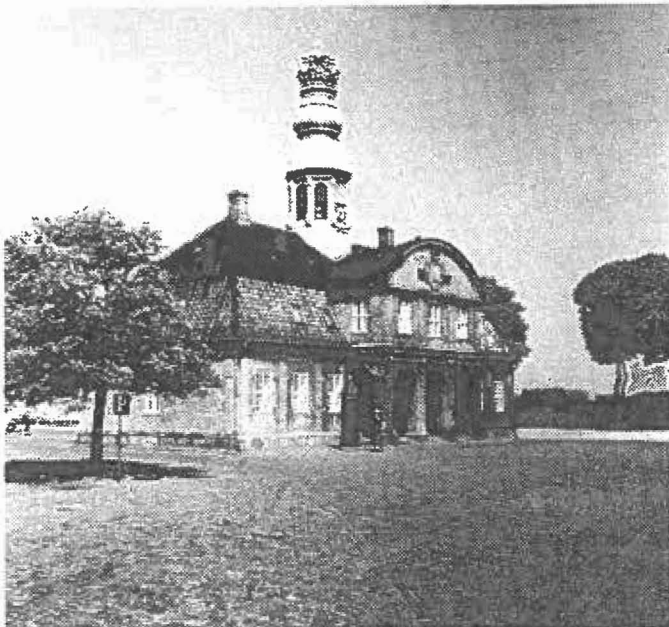
Den 2. januar havde inspektionskutteren AGDLEK været 1000 dage under kommando siden sidste periodiske eftersyn.

Kutteren har på de 1000 dage haft 6411 timer under gang og udsejlet 58.700 sømil.

Sejladsen er foretaget mellem 76°30 N på Grønlands østkyst og 78°20 N (indsejlingen til Kane Bassin) på Grønlands vestkyst.

Søværnets personelinformationskontor 10 år

I forbindelse med Marinestabens etablering i Vedbæk den 15. januar blev det bestemt, at der ved Flådestation København

Nyholms Hovedvagt, hvor bl.a. Søværnets Personelinformationskontor har til huse

skulle oprettes et Informationskontor i Nyholms Hovedvagt.

Formålet med kontoret skulle være at formidle fornøden tjenstlig forbindelse mellem Forsvarskommandoen og personel på Holmen, i Flådens skibe m.m.

I de forløbne 10 år har der været administreret personel på kursus, ferie, sygdom m.v.

I 1982 blev kontoret udvidet med en vejlederassistent, således at alle, der

er berettiget til civiluddannelse, nu kan henvende sig til kontoret for at få tilrettelagt civiluddannelse.

Afprøvning af nye typer beskyttelsesdragter

Under overværelse af deltagere fra forsvaret og andre statslige myndigheder afholdt Søværnets Teknikskole den 28. januar en afprøvning af nye beskyttelsesdragter, der er udviklet i England og USA, primært til brug for flypersonel og passagerer ved transport over vand.

Ved afprøvningen i havnen på Margretheholm fandt prøvedeltagerne dragterne bekvemme at anvende, og vandtætheden var tilfredsstillende,

Amerikansk dragt og redningsvest af søværnets nye type med 15 liters opdrift (SVN FOTO)

idet ingen af dragterne tog vand ind under prøven, der varede ca. 1 time i en vandtemperatur på 2 grader. Nye prøver, bl.a. vedrørende brandsikkerheden blev fastsat til marts måned.

Skoleskibet MØENs uofficielle besøg i London

Mandag den 31. januar afgik skoleskibet MØEN fra Holmen for at aflægge uofficielt besøg i London. Vejret var ret barsk, og da skoleskibet stod vest over i Tyskebugten, fik alle om bord lejlighed til at opleve synet - og mærke virkningen - af søer, der ind imellem nåede en højde af 10 meter, men bortset fra nogle ganske få knuste kopper og glas nåede MØEN velbeholdent over Nordsøen.

Allan Simonsen uddeler med rund hånd autografer

Programmet omfattede bl.a. besøg og rundvisning om bord, børneselskab for 95 børn fra den Danske Kirke i London, hvor der blev slået "Katten af tønden". Derudover var der arrangeret bustur for 45 besætningsmedlemmer til Windsor Castle og Hampton Court samt et besøg og frokost om bord for fodboldspilleren Allan Simonsen.

Søværnets Uniformsudvalg nedlagt, og Forsvarets Uniformsudvalg og værnsvise Studiegrupper oprettet

Efter Forsvarskommandoens bestemmelse er organisationen af uniformsudvalg blevet omlagt. Dette indebar, at Søværnets Uniformsudvalg blev nedlagt pr. 31. januar, og Forsvarets Uniforms-

udvalg og værnsvise studiegrupper vedrørende Uniformsforhold blev oprettet pr. 1. februar 1983. I Forsvarets Uniformsudvalg indgår repræsentanter fra Forsvarskommandoen, værnene og personelorganisationerne.

Studiegruppen vedrørende Uniformsforhold i Søværnet har Søværnets Våbeninspektør som formand, og som medlemmer indgår repræsentanter fra Søværnets Materielkommando, Søværnets operative Kommando, Marinestaben og de militære personelorganisationer samt en repræsentant fra Hjemmeværnskommandoen.

FEBRUAR

Søværnets Idrætslederpris 1982 uddelt

Efter indstilling fra Søværnets Idrætskomite tildelte Inspektøren for Søværnet overkonstabel U.S.Bennedsen, tjenstgørende på fregatten HERLUF TROLLE, Søværnets Idrætslederpris for 1982.

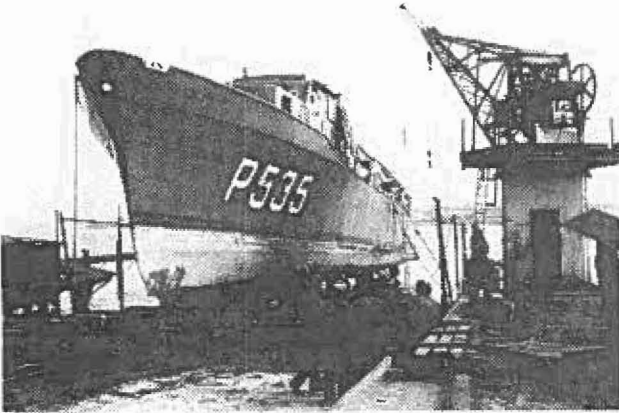

Overkonstabel U.S.Bennedsen og formanden for Søværnets Idrætskomite efter prisoverrækkelsen (SVN FOTO)

Prisen blev overrakt i Nyholms Vagt den 2. februar af kommandørkaptajn K.Malmkjær, som er formand for Søværnets Idrætskomite.

Fortsat samarbejde mellem flådestation og civilt værft

I forbindelse med periodisk eftersyn på et bevogtningsfartøj af DAPHNE-klassen indledtes der i 1982 et samarbejde mellem Flådestation Korsør og Korsør Værft.

NYMFEN beddingsat på Korsør Værft (FLS KOR FOTO)

Dette gode samarbejde fortsatte i år, idet bevogtningsfartøjet NYMFEN den 5. februar blev beddingsat ved Korsør Værft, som skulle foretage bundbehandling og herudover gennemgå søventiler, aksler, skruer og ror.

De øvrige arbejder i forbindelse med eftersyn skulle - i lighed med tidligere - udføres af flådestationens tekniske afdeling.

Afvisningsopgave afsluttet

Ved anlægsarbejde af gastransmissionsledningen under Storebælt ydede orlogskutterne ROMSØ, RØMØ, THURØ, DREJØ, bevogtningsbåden Y 378 og Miljøstyrelsens fartøj MARIE MILJØ samt Farvandsdirektoratets skibe LØVENØRN og ARGUS meget værdifuld hjælp til Dansk Olie og Naturgas A/S (D.O.N.G.) ved at operere som afviserfartøjer. I den forbindelse viste D.O.N.G. sin påskønnelse for denne assistance ved at invitere chefer/førere for disse fartøjer til et frokostarrangement på Flådestation Korsør den 7. februar.

Inspektionsskibet VÆDDEREN til fastelavnsfest i Tveraa

Inspektionsskibet VÆDDEREN var den 14. februar på besøg i adoptionsbyen Tveraa på Færøerne. Anledningen var den efterhånden fast afholdte årlige fastelavnsfest, hvor det inspektionsskib, der har togt på Færøerne, inviterer byens børn om bord.

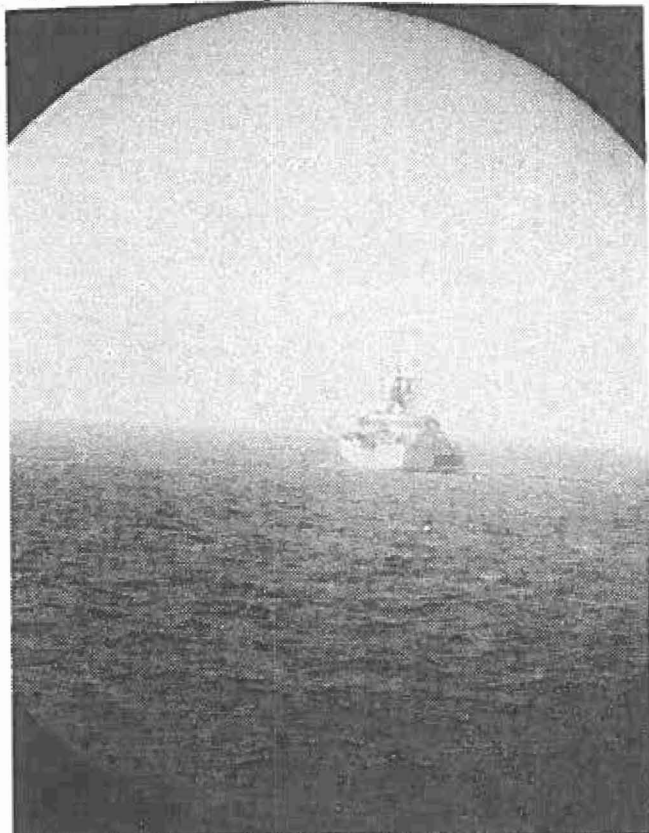

Glimt fra tøndeslagningen på helikopterdækket

I år var der mødt 451 børn op til tøndeslagning, fastelavnsboller og cacao. De 6 ophængte tønder fik en hård medfart og holdt kun stand i ca. 1 time, hvorefter 6 konger kunne krones.

Øvelse SMALL PLAY 2/83

I ugen 14.-18. februar afholdtes øvelse SMALL PLAY 2/83. Øvelsen foregik i Kattegat, bælteerne og Østersøen. I øvelsen

Minelægger fotograferet gennem ubådsperiskop

deltog korvetter, torpedobåde, minelæggere, ministrygere, undervandsbåde og patruljefartøjer. Desuden deltog helikoptere og jagerfly samt en enhed fra flyvevåbnets raketforsvar.

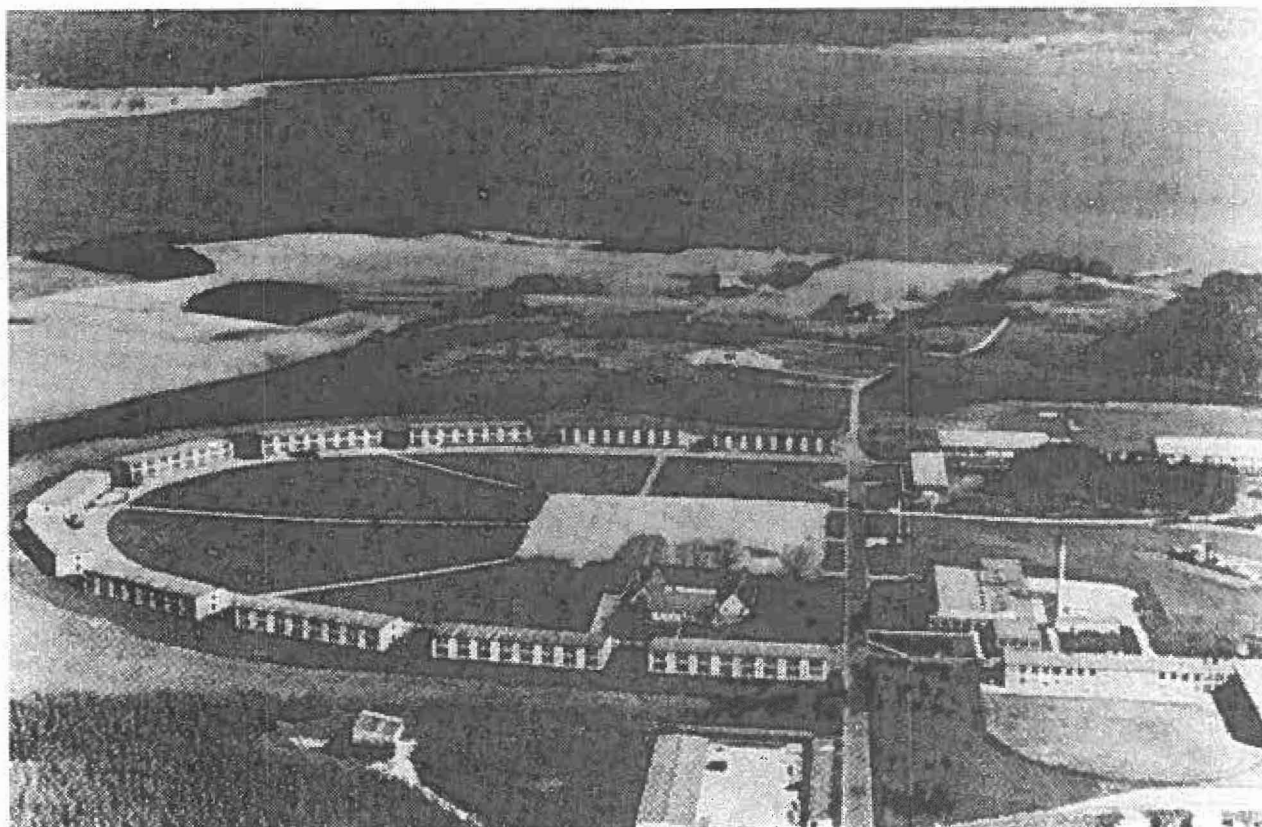
I øvelsens taktiske fase deltog også anti-ubådsfly fra Vesttyskland.

Det var ikke alene danske flådeenheder, der var aktive under øvelsen, idet øvelsen blev nøje overvåget af adskillige Warszawapagt-enheder. Det var en kompetent flådestyrke - med veltrænede - og trætte - besætninger, der den 18. februar vendte hjem fra øvelse SMALL PLAY 2/83.

FN-afdelingens uddannelsesstyrke til Søværnets Eksercerskole

Som et led i bestræbelserne for at opnå en bedre udnyttelse af Søværnets Eksercerskoles indkvarteringskapacitet har Forsvarskommandoen bestemt, at FN-afdelingens uddannelsesstyrke, som hidtil har hørt hjemme i Jægersprislejren, midlertidigt skal indkvarteres og uddannes ved Søværnets Eksercerskole.

Denne uddannelsesstyrke består dels af en beredskabsstyrke af hjemsendte menige, der antages til uddannelse og efterfølgende rådighedstjeneste med henblik på udsendelse til opstående FN-opgaver, dels af et kontingent - DANCON - der opstilles af beredskabsstyrken til fredsbevarende tjeneste på Cypern.

Søværnets Eksercerskole i Auderød (SVN FOTO)

Det første hold af beredskabsstyrken på ca. 300 befalingsmænd og menige påbegyndte uddannelsen i Auderød den 21. februar, og "FN-erne" fandt sig hurtigt til rette i Auderød, hvor de ifølge egne udsagn befandt sig godt.

Øvelse WINTEX-CIMEX 1983

WINTEX-CIMEX 83, der gennemføres hvert andet år og omfatter hele NATO-området, blev i år afholdt fra 24. februar til 9. marts.

Øvelsen er en såkaldt stabs- og signaløvelse, hvilket vil sige, at der ikke indgår skibe, fly eller egentlige hærenheder i øvelsen, men alene stabe med tilhørende signalmidler.

Den nationale, militære deltagelse i WINTEX-øvelserne omfattede stort set alle forsvarrets stabe udbygget og støttet med reservepersonel og med personel fra de frivillige korps. Under øvelsen aflagde Forsvarsministeren besøg i Forsvarschefens kommandocentral og fik i denne forbindelse en orientering om øvelsen.

WINTEX-øvelserne stiller store krav til, og er en væsentlig belastning for alt deltagende personel, men erfaringsmæssigt er udbyttet ved øvelsen så stort, at de fleste deltagere, trods alle besværligheder, er glade for at deltage.

MARTS

Kvindeligt Marinekorps Musikkorps fejrer 35 års fødselsdag

Kvindeligt Marinekorps fejrede den 12. marts sin 35 års fødselsdag. Aftenens fest bestod af koncert og revy for de Kvindelige Marinere og deres pårørende. En af "gaverne" kom kl. 2100,

Dirigenten i "revypåklædning" dirigerer det samlede orkester

nemlig blæserne og trommerne fra Søværnets Tamburkorps, til stor overraskelse og glæde for alle.

De to musikkorps har i årenes løb optrådt sammen mange gange både i indland og udland, og de har fået oparbejdet et fint tattooprogram, så riften om disse to musikkorps bliver sikkert ikke mindre i fremtiden.

Søværnets Dykkerskoles civile og militære elever på uddannelsestogt i Store Bælt

I uge 11 og 12 var Søværnets Dykkerskole og orlogskutteren LÆSØ, der er udrustet som dykkerskib, forlagt fra Holmen til Korsør. Gældende dykkerlov giver tilladelse til dykning for svømmedykkere på op - eller snarere ned - til 50 meter. Denne dybde

Øvelsen afsluttes med dykning med bundtov, hvorefter der returneres til dykkerskibet

findes imidlertid ikke i Øresund, hvor det dybeste sted er 42 meter, medens der syd for Korsør ved indsejlingen til Stignæsværket findes dybder ned til 60 meter. Flådestation Korsør er derfor naturlig base for dykkerskolen og dens 22 elever.

Hovedparten af de 22 elever var denne gang civile, der gennem Statens Skibstilsyn havde søgt om og fået optagelse på skolen.

Svendeprøve ved Søværnets Konstabelskoles fagskole

Fredag den 28. marts kunne chefen for Søværnets Konstabelskole overrække 7 nye elektromekanikersvende (OVKS AR) deres velfortjente uddannelsesbeviser (svendebreve). Holdet er de første

Chefen for Søværnets Konstabelskole, lederen af fagskolen og faggrubelederen, de syv dimittender (SVN FOTO)

konstabelelever, som udelukkende er rekrutteret fra EFG-basisårets stærkstrømslinie, og markerede herved, at søværnets lærlingeuddannelser for alvor i 1979 gik ind i EFG-systemet.

4 af overkonstablerne bestod med "særdeles veludført" og 3 med "vel udført", vel nok det fineste samlede resultat, der

til dato er opnået. En af eleverne scorede endda 9,13 points (max. 10), og er herved den hidtil højst bedømte "lærling".

Flådestation Korsør deltager i DSB-redningsøvelse

Personel fra Flådestation Korsør deltog den 29. marts i afprøvningen af det engelske firma Reagel Foster Dagnells "Marine Escape System" om bord i DSB-færgen KNUDSHOVED nord for Sprogø i Store Bælt.

Miljøstyrelsens fartøjer, til venstre GUNNAR SEIDENFADEN - i midten MILJØ 101, ligger her "Stand by" under øvelsen

På den godt 30 meter lange oppustelige og 2-sporede gummi-slidske kurede orlogsgasterne ned af slidsken for at havne i de oppustede redningsflåder - eller kravlede op igen for at få en tur til.

Efter det foreliggende kan der i løbet af 26 minutter evakueres 336 personer, uanset vejrforhold.

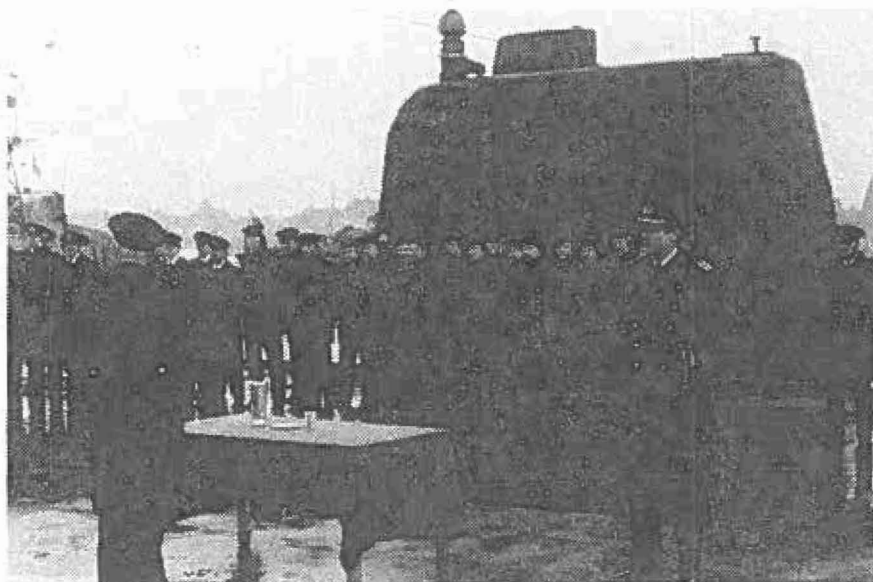
Undervandsbådseskadrens torpedokonkurrenceskydning og rutinebesøg i Karlskrona

Undervandsbådseskadren afholdt i slutningen af marts måned den årlige konkurrenceskydning med torpedoer.

Resultatet af konkurrencen blev, at undervandsbåden DELFINEN vandt med 363 points mod SPÆKHUGGERENS 357.

Den 30. marts afholdt Undervandsbådseskadren parade, hvor Inspektøren for Søværnet overrakte præmier til vinderen af torpedokonkurrenceskydningen.

Det er værd at bemærke, at DELFINEN - flådens dengang ældste ubåd - ved at vinde konkurrencen demonstrerede sin kampværdi

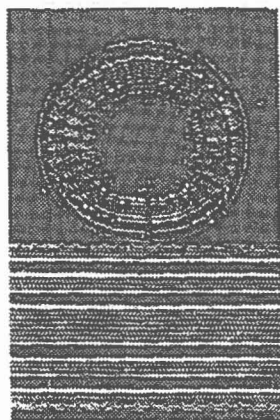

Fra præmieoverrækkelsen (SVN FOTO)

lige til det sidste. Samme dag, som DELFINEN fik overrakt sin vinderpræmie, strøg båden kommando for sidste gang.

APRIL

Ny officersgrad

I søværnet indførtes pr. 1. april en ny officersgrad, flotilleadmiral. Denne grad ligger mellem kommandør og kontreadmiral, hvor det er bestemt, at distinktionen såvel på ærme som på skulder skal være en bred guldgallon med påsyet øje. Den tilhørende kasketdistinktion er admiralsklassens. Den første flotilleadmiral blev tiltrædende stabschef hos Commander Naval Forces Baltic Approaches (COMNAVBALTAP).

(FA Peder
Borberg)

Forsvarsministeren og chefen for Søværnets operative Kommando på Bornholm

I forbindelse med en sejlads i farvandet ved Bornholm med ubåden SPÆKHUGGEREN besøgte Forsvarsministeren og chefen for Søværnets operative Kommando i dagene 6. og 7. april Bornholm.

Forsvarsministeren og admiralen samt ledsagere blev om bord i orlogskutteren SAMSØ sejlet ud til ubåden SPÆKHUGGEREN, der umiddelbart efter dykkede, hvorefter manøvreegenskaber og snorkelsejlds blev demonstreret efterfulgt af angreb på og anti-ubådsøvelser med inspektionsskibet BESKYTTEREN, der var på for-

skoletræning i Østersøen. Til sidst dykkede SPÆKHUGGEREN ud ud for Neksø, og ministeren og hans ledsagere blev afhentet af SAM-SØ og bragt til Neksø.

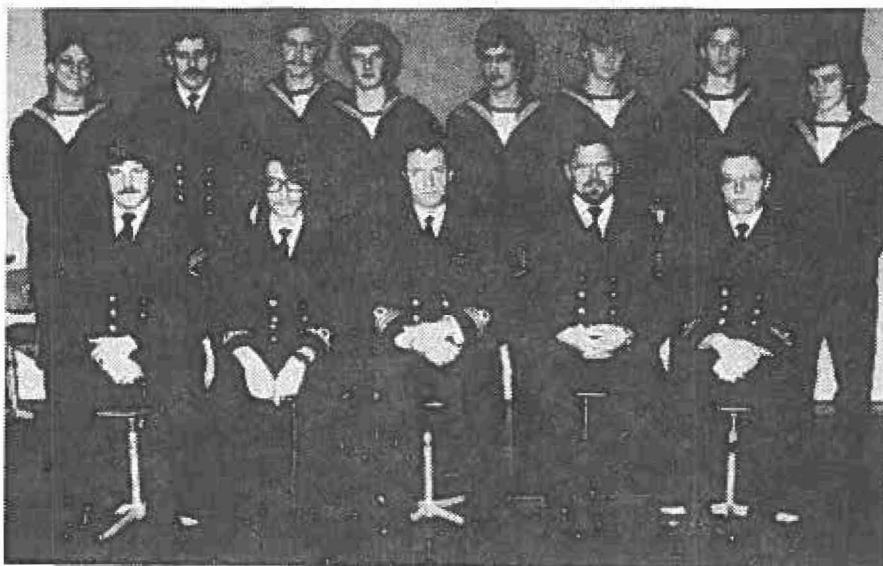

Forsvarsministeren går fra borde fra orlogskutteren SAMSØ under honnør fra chefen for Søværnets operative Kommando og skibschefen (Foto: C.Busch)

Ministeren holdt derefter pressemøde i Bornholms Marinestrikts mødelokale med repræsentanter for den lokale presse.

Civil radiotelegrafistprøve på Søværnets Signalskole

I dagene fra 6. til 15. april afholdt Søværnets Taktikskole, Kommunikationskursus, Generaldirektoratet for Post og Tele-

Chefen for Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus med lærere og elever (SVN FOTO)

grafvæsenets telegrafistprøve, der sigter på erhvervelse af Generelt Certifikat som Radiotelegrafist.

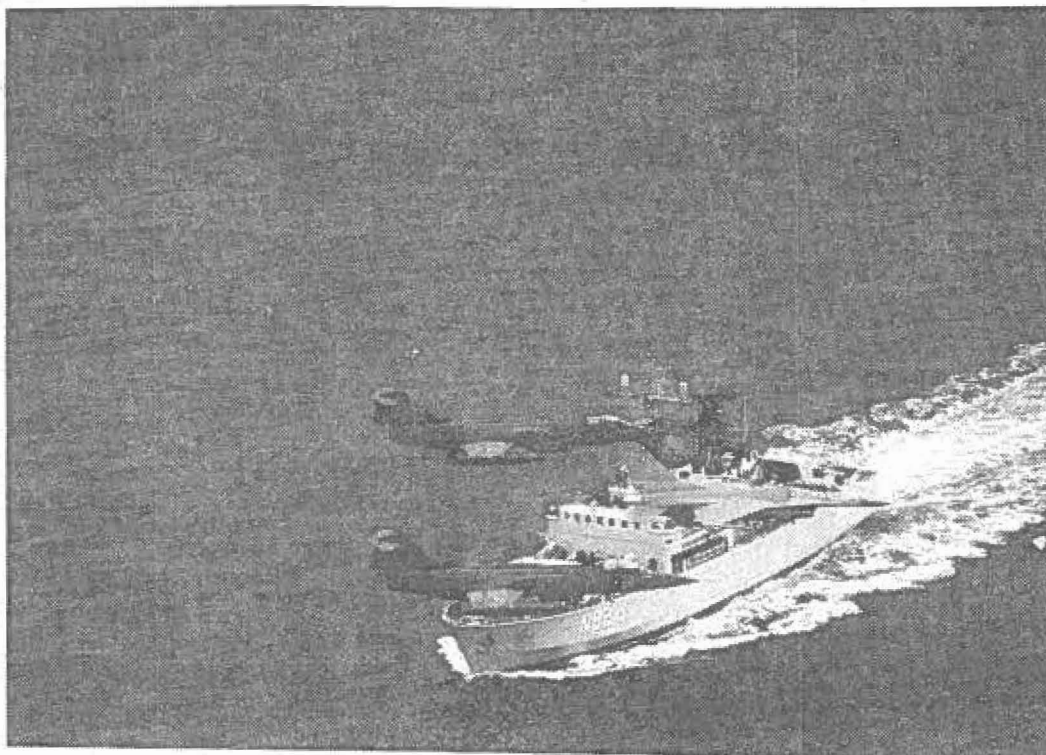
Denne prøve, som alle 9 elever (8 overkonstabler og 1 konstabel af radiolinien i søværnet) bestod, var afslutningen på 26 ugers civiluddannelse for konstabler af radiolinien.

Skoleskibet MØENS forældresejlds 9. april

Hvert forår har man i skoleskibet tilstræbt at afholde forældresejlds.

Som udgangspunkt blev i år valgt Århus, hvor MØEN lørdag den 9. april kl. 1300 afgik fra honnørkajen med mere end 160 gæster om bord for at gennemføre et koncentreret program omfattende gennemgang af redningsmidler, demonstration af Eskadrille 722 redningshelikopter S 61's egenskaber i forbindelse med søredningsoperationer, simulerede flyangreb med 2 F-104 fly samt et DRAGEN fly.

På vejen tilbage til Århus blev der afholdt funktionerings-skydning med den ene af MØENS 76 mm kanoner.

"Fly past" under forældredagen i Århus Bugt
(FLV FOTO)

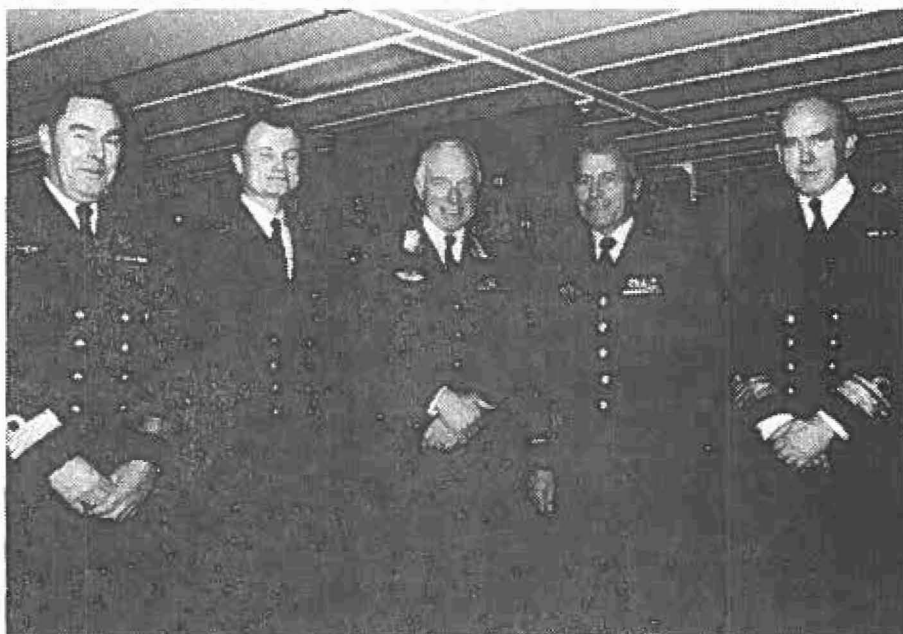
Herefter, som sejldens sidste demonstration, blev en øvelsesredningsflåde udløst på minedækket, så alle havde lejlighed til at studere redningsmidlet på allernærmeste hold.

Efter et stykke lagkage og en kop cacao kunne gæsterne kl. ca. 1700 gå i land efter en begivenhedsrig tur i Århus Bugt.

Besøg af den norske forsvarschef

Den norske forsvarschef, General Sven Hauge, aflagde i perioden 11.-15. april officielt besøg i Danmark som Forsvarschefens gæst.

I den forbindelse besøgte de to forsvarschefer Søværnets operative Kommando 14. april, hvor der orienteredes om styrker og opgaver.

De to forsvarschefer flankeret af chefen for Søværnets operative Kommando og chefen for PETER TORDENSKIOLD (FKO FOTO)

Derefter gik forsvarscheferne om bord i korvetten PETER TORDENSKIOLD, hvor chefen for Søværnets operative Kommando under sejladsen til København orienterede om den operative koncept og skibschefen om korvetprojektet.

Under rundvisningen i korvetten blev der lejlighed til at overvære bl.a. luftforsvarsøvelse med F-16 og F-104, sømålsskydning med forlagt sigte mod NIELS JUEL samt øvelse med LYNX-helikopter. Kl. 2200 gik selskabet fra borde på Langelinie.

Svendeprøve ved Søværnets Konstabelskole

Søværnets Konstabelskole, Fagskole, holdt torsdag den 28. april afslutning for 24 overkonstabler af uddannelsesretningerne

MASKIN (Skruestiksarbejder) og TELE (Elektronikmekaniker).

Afgangsholdet fotograferet sammen med uddannelseslederen, lederen af Fagskolen og skolens lærere (SVN FOTO)

Holdet opnåede følgende resultater: 6 særdeles veludført, 15 veludført og 3 bestået.

Torpedobådseskadren i øvelse BOLD GAME 83

Fra 19. april til 10. maj deltog Torpedobådseskadren i den årlige torpedobådsøvelse BOLD GAME sammen med norske og tyske

Chefen for de allierede styrker i NATOs Nordregion, general Sir Richard Lawson, ledsaget af chefen for den vesttyske torpedobådsflotille, kommandør K.Schuur, under afslutningsparaden på Marsmarken den 10. maj (SVN FOTO)

torpedobåde og respektive depotskibe samt helikoptere fra England. Fra Danmark deltog 7 både af WILLEMOES-klassen, 3 af SØLØVEN-klassen, hvoraf 2 var mobiliseringsenheder, samt Torpedobådernes mobile Base, minelæggeren SJÆLLAND som depotskib og tankfartøjet SKINFAXE.

Øvelse BLUE HARRIER afviklet i danske farvande

NATOs store årlige minerydningsøvelse med navnet BLUE HARRIER er i år blevet afholdt i danske farvande, nemlig i Kattegat og Store Bælt i slutningen af april/begyndelsen af maj. Øvelsesprogrammet fastsættes af chefen for de allierede flådestyrker i

En af de danske øvelsesdeltagere - minetrygeren ALSSUND (SVN FOTO)

den sydlige del af NATOs Nordregion - COMNAVBALTAP - og har i år været planlagt af Søværnets operative Kommando, der har forestået alle forberedelserne til øvelsen, herunder udlægningen af flere hundrede øvelsesminer.

I øvelsen deltog 65 skibe fordelt på 6 NATO-lande (England, Holland, Belgien, Norge, Tyskland og Danmark). Blandt deltagerne var i år NATOs Stående Minerydningsstyrke - STANAVFORCHAN.

MAJ

Chefskifte ved Søværnets operative Kommando

1. maj overtog chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral S.E.Thiede, stillingen som chef for Forsvarsstaben, idet han fra samme dato udnævntes til viceadmiral.

Kontreadmiral S.E.Thiede

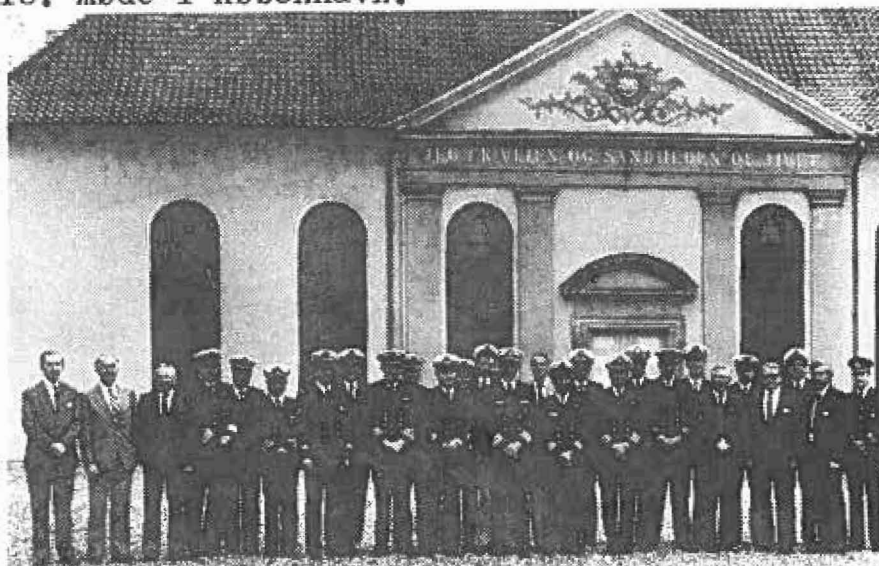

Kommandør J.O.Fischer

Ny chef for Søværnets operative Kommando blev kommandør J.O.Fischer, som pr. 1.maj udnævntes til kontreadmiral.

18. møde i NATOs militæroceanografiske Gruppe

2.-6. maj afholdt NATOs militæroceanografiske Gruppe (MI-LOC) sit 18. møde i København.

Mødedeltagerne fotograferet foran kirken i Kastellet (SVN FOTO)

Tilslutningen til mødet var stor, idet samtlige NATO-nationer og -kommandoer med undtagelse af Belgien var repræsenteret. Som noget nyt havde Spanien sendt en observatør til mødet.

På mødet blev eksisterende policy og planer taget op til vurdering, ligesom ændringer til taktiske publikationer blev gennemgået.

Standerhejsning og navngivning på Søværnets Konstabelskole

Søværnets Konstabelskoles/Søværnets Idrætsforenings årlige standerhejsning den 3. maj blev i år særlig festlig, idet 3 nye folkebåde blev navngivet.

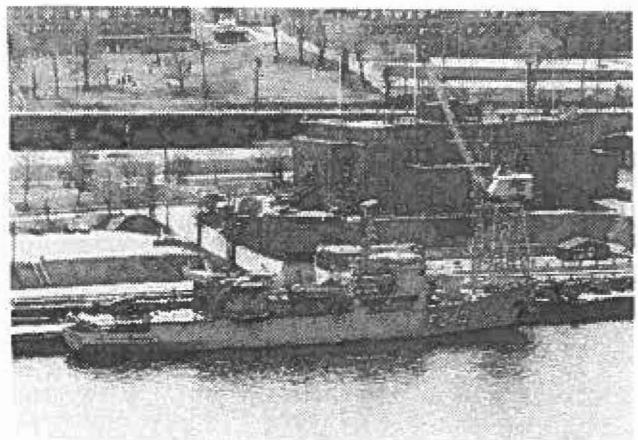
Formanden for Søværnets Idrætskomite døber båd sejlnr. 847, MIRA

Inspektøren for Søværnet døbte båd sejlnr. 845, CASTOR, chefen for Søværnets Materielkommando døbte båd sejlnr. 846, DENEB, og formanden for Søværnets Idrætskomite døbte båd sejlnr. 847, MIRA.

Inspektionsskibet BESKYTTERENs besøg i Halifax 5.-9. maj

Inspektionsskibet BESKYTTEREN aflagde 5.-9. maj besøg i Halifax, der er Canadas hovedflådebase, og hos den operative chef for den canadiske flåde, viceadmiral J.A.Fulton, der har sit hovedkvarter her. Viceadmiralen er samtidig i NATO regie COMCANLANT og dermed operativt ansvarlig for området mellem Grønland og Canada.

Alle om bord - inklusive den repræsentant fra Grønlands Kommandos stab, der var med for at forhandle med, og udbygge kontakten til, flådehovedkvarteret og søredningscentret i Halifax, følte, at besøget på alle områder var vellykket, ikke mindst på grund af canadiernes gæstfrihed.

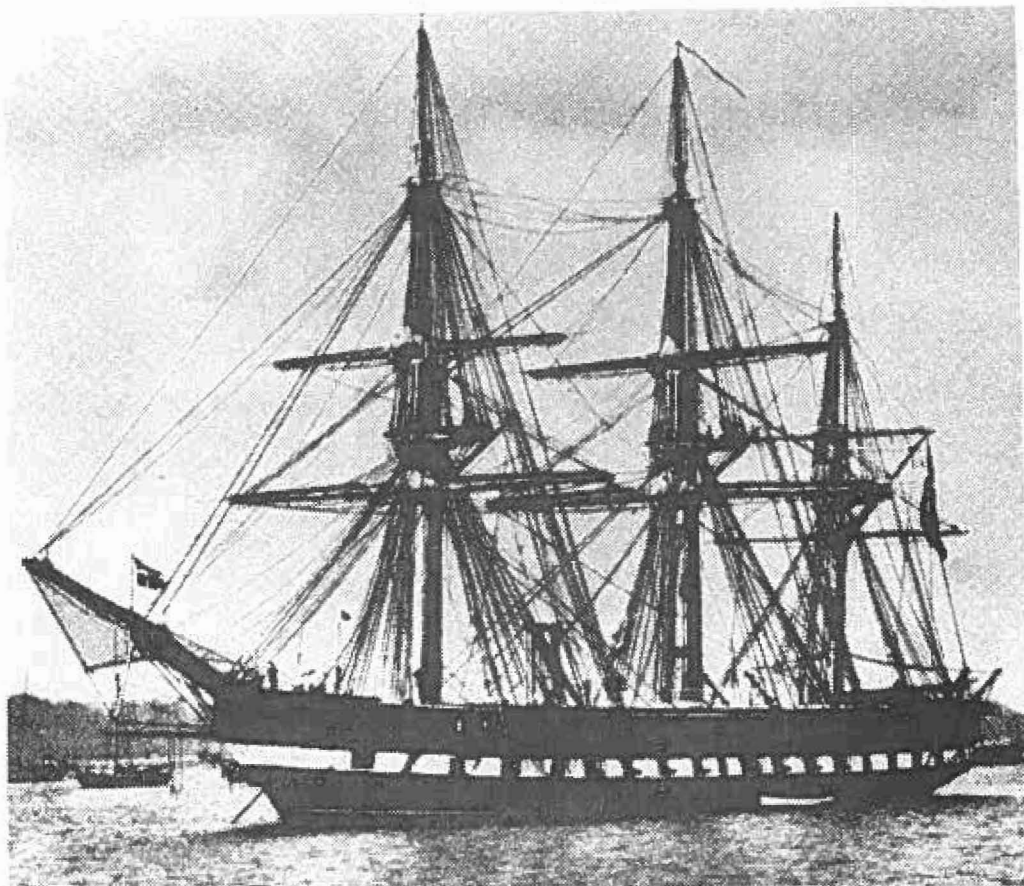

BESKYTTEREN fortøjet ved Halifax flådeværft

Landsindsamling til restaurering af ^{la}fragetten JYLLAND

Det er 119 år siden træfningen ved Helgoland fandt sted. I søslaget deltog den endnu flydende skruefregat JYLLAND.

Den gamle fregat, der blev søsat 1860, lever altså endnu, om ikke i bedste velgående.

Fregatten JYLLAND medens den var under kommando
(SVN FOTO)

Den Selvejende Institution Fregatten JYLLAND, under hvem det fremtidige arbejde med fregattens bevaring og restaurering sorteres, har besluttet at bringe den gamle fregat i dok og sætte yderligere gang i istandsættelsen, for at JYLLAND af kulturhistoriske grunde bør bevares, er hævet over enhver tvivl. Beslutningen om, at det også er teknisk realistisk at bevare og restaurere JYLLAND, bygger på grundige studier af de besigtigelser og rapporter, der siden krigen og frem til i dag er fremsat af landets førende eksperter inden for museumsverdenen, skibskonstruktion, skibstømmerhåndværk og trækonservering.

Dok og doksætning er beregnet til ca. 5 mio.kr. Det endelige ønskede resultat af istandsættelsen vil koste 8-10 gange

dette beløb. Fremskaffelsen af midlerne anses imidlertid som værende en national opgave, og derfor iværksattes en landsindsamling.

Den 9. maj, mindedagen for slaget ved Helgoland 1864, åbnede Hans Kongelige Højhed Prinsen i Ebeltoft officielt landsindsamlingen. Kongeskibet DANNEBROG, ledsaget af bevogtningsfartøjet DRYADEN samt skoleskibet GEORG STAGE og Ebeltofts adoptionskib, tankfartøjet SKINFAXE, var på dagen i Ebeltoft.

Dagen blev på flere måder festliggjort. Bl.a. gav Søværnets Tamburkorps tattoo, "bakket op" af Ebeltoftgarden, ligesom redningshelikopteren viste, hvad den kunne.

Svendeprøve ved Søværnets Konstabelskole

Den 27. maj kunne den fungerende chef for Søværnets Konstabelskole overrække 7 nye elektromekanikersvende (OKS AR) deres uddannelsesbeviser (svendebreve). Det er det andet hold kon-

Afgangsholdet fotograferet sammen med -
fra venstre - lederen af Fagskolen, den
fungerende chef for Konstabelskolen og
uddannelseslederen (SVN FOTO)

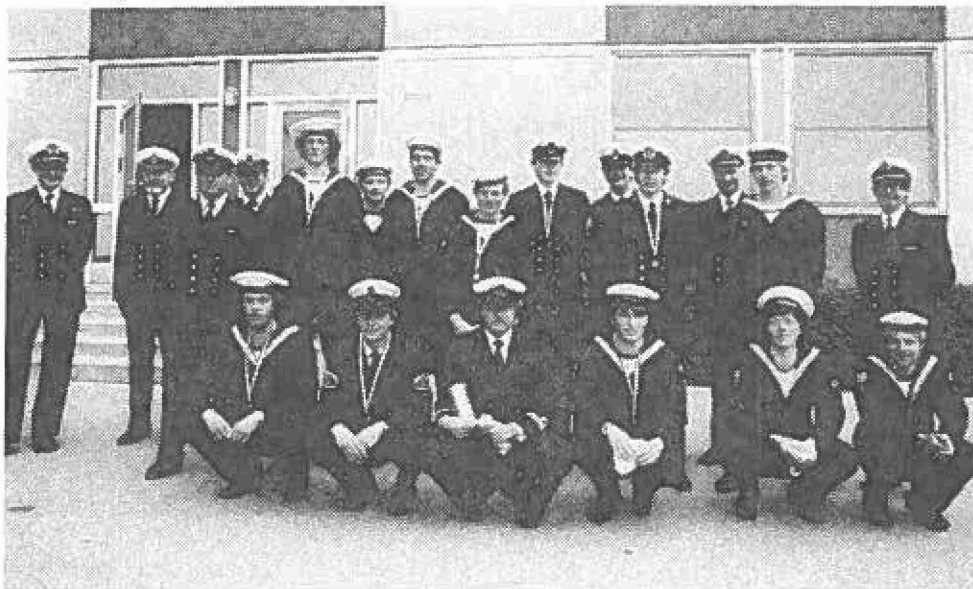
Fra v. OK Ejgil Jørgensen - OK N. Madsen -
stabelelever, som udelukkende er rekrutteret fra EFG-basisårets
stærkstrømslinie.

Alle 7 bestod med karakteren "vel udført".

Landskamp i kapsejlads mellem den svenske marine og det danske søværn

I dagene 30. maj til 3. juni blev den årlige landskamp i kapsejlads mellem den svenske marine og det danske søværn afholdt i farvandet ud for Lynæs.

Danske hold og støvnestab ved XV Landskamp i sejlads mellem den svenske marine og det danske søværn

Vært var i år det danske søværn, der var ubeskeden nok til for 3. år i træk at vinde holdmesterskabet. Også de 4 første pladser i de individuelle sejlads blev besat af det danske hold.

JUNI

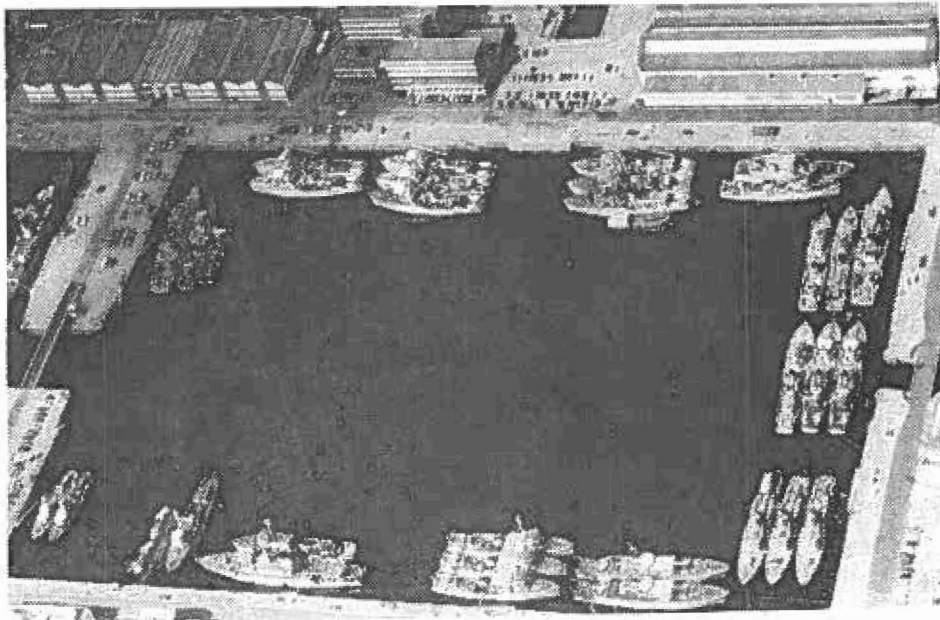
Kabelminelæggeren LOSSENs deltagelse i NATO's Stående Minerydningsstyrke

LOSSEN indgik i perioden 15. april til 3. juni i NATO's Stående Minerydningsstyrke i Kanalområdet, STanding NAVal FORce CHANnel.

STANAVFORCHAN består permanent af minerydningsfartøjer fra Belgien, England, Holland og Vesttyskland og forstærkes fra tid til anden med danske, norske og amerikanske enheder.

LOSSEN indgik som kommandoskib for styrkechefen, der tog ophold om bord med en stab bestående af 1 hollandsk og 1 engelsk operationsofficer samt indtil 4 befalingsmænd og menige.

I perioden deltog STANAVFORCHAN i to store øvelser, først BLUE HARRIER i danske farvande i perioden 21. april til 3. maj, og senere øvelse NORMINEX i franske farvande i perioden 18. maj til 3. juni, hvor også den danske minestryger VILSUND indgik i styrken.

Styrken under opholdet i Cherbourg. LOSSEN ses øverst til højre i havnebassinet

LOSSEN ankom 6. juni til København efter en travl og udbytterig periode, medens VILSUND, der yderligere deltog i NATO-øvelsen OCEAN SAFARI, først returnerede den 26. juni.

Øvelse DANEX

Under ledelse af chefen for Søværnets operative Kommando afholdt søværnet i perioden 6.-17. juni den nationale danske flådeøvelse DANEX.

I øvelsen deltog bl.a. minelæggerne SJÆLLAND og FALSTER, korvetterne NIELS JUEL og OLFERT FISCHER, torpedobådene WILLEMoes, HAMMER, SØULVEN, HUITFELDT, BREDAL, BILLE og KRIEGER, bevogtningsfartøjet DAPHNE, undervandsbåden SPÆKHUGGEREN, minelæggeren LANGELAND og tankfartøjet SKINFAXE.

Der blev afholdt dels omfattende våbenøvelser, dels træning i færdigheder og procedurer, der normalt ikke er plads eller tid til under øvelser med vore allierede.

Weekenden 10.-12. juni var afsat til flådebesøg, hvor de store enheder aflagde uofficielt besøg i Stockholm og de mindre besøg i Kalmar.

Mandag morgen stak enhederne til søs igen, og øvelserne blev genoptaget i fuldt omfang, både hvad angik våben- og proceduretræning og øvelser med flyvevåbnets fly- og raketeskadriller, marinedistrikter med underlagte enheder, Søværnets Flyvetjeneste og flådestationerne.

Undervandsbåden SPÆKHUGGEREN efter passage af kommandoskibet i øvelse DANEX, minelæggeren SJÆLLAND; til venstre i billedet ses minelæggeren FALSTER (SVN FOTO)

Den 16. juni om aftenen ankom styrken til Holmen, og dermed var den søgående del af øvelsen ophørt. Øvelse DANEX afsluttedes næste dag med øvelsesgennemgang for de deltagende enheder.

Fregatten PEDER SKRAM i NATOs Stående Styrke

24. juni ankom PEDER SKRAM til Holmen efter 85 døgnstogt i forbindelse med deltagelse i NATOs Stående Styrke - Standing Naval Forces Atlantic (STANAVFORLANT). Det er det længste togt, en fregat af PEDER SKRAM-klassen har deltaget i, og de 85 døgn har bragt fregatten fra Lofoten i nord til Middelhavet og Azorerne i syd. I alt udsejledes der ca. 18.000 sømil, svarende til 3/4 af jordens omkreds ved Ækvator.

Togtet viste, at søværnets fregatter af PEDER SKRAM-klassen er velegnede til at operere langt fra basehavn under alle

Fra paraden i forbindelse med kommandoskiftet i STANAVFORLANT i Lissabon. Det er PEDER SKRAMs kontingent, der ses nærmest

vejrtilstande i lange perioder og opretholde et stædigt højt beredskab døgnet rundt.

Standard FLEX 300 projektstart

Søværnets Materielkommandos arbejde med at etablere et alternativ til visse traditionelle mindre flådeskibstyper, projektbenævnt STANDARD FLEX 300, blev afsluttet medio juni 1983, det såkaldte FEASIBILITY-STUDIE, der har godtgjort, at idegrundlaget i sin helhed er bæredygtigt, og at det er muligt ud fra en standardgrundenhed, ved hjælp af rollespecifikke våben- og elektroniksystemer, at skabe enheder, der kan løse opgaver inden for farvandsovervågning, minelægning, egentlige kampopgaver samt antagelig også minerydning.

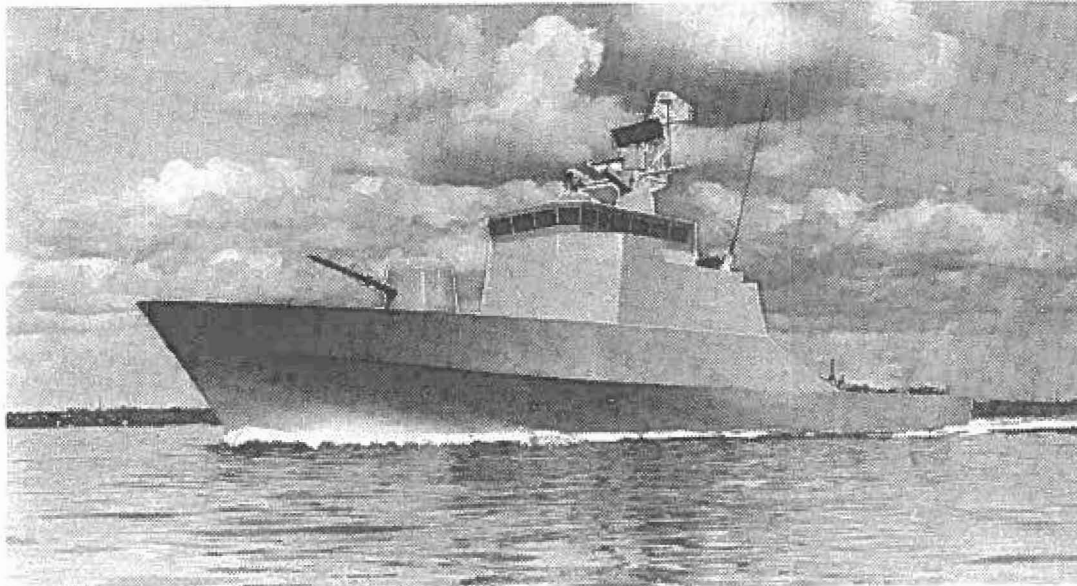
De principielle faktorer, der har været styrende for projektet, omfatter bl.a. behovet for et betragteligt erstatningsbyggeri i søværnet i den kommende tiårsperiode, især for mindre enheder og muligheden for billiggørelse af byggeriet ved serieproduktion og standardisering.

Den bærende ide er således at ændre det traditionelle konstruktionsprincip, hvor hver skibstype og enhed optimeres til bestemte roller. I stedet konstrueres en standardplatform.

Afgørende for det positive resultat af FEASIBILITY-STUDIET

har været, at Søværnets Materielkommando finder det muligt at bygge skibet i glasfiberforstærket polyester samt at anvende

STANDARD FLEX 300, som den tager sig ud efter FEASIBILITY-STUDIET. Med bistand fra Taktikskolens Fjernkendingskursus, Søværnets Materielkommandos fotografgruppe og ikke mindst Flådestation Københavns modelværksted er den første enhed her "søsat" på Københavns red, og som det fremgår, i smult vande.

de seneste landvindinger inden for datamatstyrede våben- og elektroniksystemer, hvor databusteknologi åbner mulighed for hurtigt skift fra en rolle til en anden.

Søværnets Materielkommando er nu i gang med selve projekteringen og påregner dette arbejde afsluttet medio 1984.

JULI

Øvelse US BALTIC OPERATIONS 1983

I perioden 20. juni til 7. juli afholdt enheder fra den amerikanske flåde den årligt tilbagevendende øvelse i Østersøen - BALTOPS 83. Styrken bestod af følgende enheder: Missilkrydseren USS BIDDLE (BELKNAP-klassen), der fungerede som kommandoskib, missildestroyeren USS JOHN KING (CHARLES F. ADAMS-klassen), destroyeren USS MOOSBRUGGER (SPRUANCE-klassen), fregatten USS AYLWIN (KNOX-klassen) og flådetankeren USS MERRIMACK.

Derudover var følgende enheder tilknyttet i kortere perioder: Den vesttyske missilfregat ROMMEL (LÜTJENS-klassen), den hollandske missilfregat ABRAHAM CRIJNSSSEN (KORTENAER-klassen) samt de britiske fregatter HMS EURYALUS (LEANDER-klassen) og HMS ROTHESAY (ROTHESAY-klassen).

Enhederne opererede øst og vest for Bornholm, og under to taktiske øvelser deltog torpedobådene SØULVEN, HAMMER og KRIEGER samt vesttyske torpedobåde på henholdsvis BLÅ og ORANGE side.

WILLEMOES, BILLE og SKINFAXE i JMC 832

For første gang nogen sinde har danske torpedobåde deltaget i JMC (Joint Maritime Course) i Skotland, idet torpedobådene WILLEMOES og BILLE samt tankfartøjet SKINFAXE i perioden 4.-26. juli har deltaget i JMC 832. Hermed gik et længe næret ønske i Torpedobådseskadren i opfyldelse.

Torpedobåden BILLE i drej (Foto: K.Nord)

Den sejlene del af JMC 832 sluttede den 22. juli, og afviklingen af JMC 832 var genstand for en detaljeret "debriefing" den 25. juli, hvorunder de danske enheder fik en overordentlig god kritik.

Det var herunder også klart, at deltagelse af WILLEMOES-klassen i høj grad havde bibragt JMC en ekstra dimension, som man normalt ikke var vant til.

2. Fregatdivisions forældresejls

Begunstiget af smukt solskinsvejr afholdt korvetterne PETER TORDENSKIOLD og NIELS JUEL torsdag den 14. juli forældresejls.

Fra evoleringsøvelserne. Her ses PETER TORDENSKIOLD fra NIELS JUEL

Programmet omfattede bl.a. brændstoftankning fra PETER TORDENSKIOLD af en LYNX-helikopter i luften, manøvre- og fartegenskaber demonstreret under evoleringssejlad, en sømålsskydning mod skydepilk, replenishment med overførsel af personel, og der blev afholdt demonstration af redningsflåder.

Besøgstallene var store, 92 gæster på PETER TORDENSKIOLD og 84 på NIELS JUEL.

Svendeprøve juli 1983

Torsdag den 21. juli og fredag den 29. juli kunne den fungerende chef for Søværnets Konstabelskole overrække henholdsvis 10 overkonstabler af uddannelsesretningen TE (elektronikmekaniker) og 25 overkonstabler af uddannelsesretningerne AR (elektromekaniker) og MS (skruestiksarbejdere) deres uddannelsesbeviser (svendebreve).

De 25 dimittender, der 29. juli fik overrakt deres uddannelsesbeviser, fotograferet sammen med fagskolens lærere (SVN FOTO)

Holdene opnåede følgende resultater: 6 "særdeles veludført", 27 "veludført" og 2 "bestået".

Nordisk Kadetstævne 1983

Med den danske søofficersskole som arrangør afholdtes i Sønderborg i perioden 28. juli til 1. august det årlige nordiske kadetstævne mellem Søværnets Officersskole, Kungl. Svenska Sjøkrigsskolan, Den norske Sjøkrigsskolen og Den finske Sjøkrigsskolan.

Stævnet blev vundet af Finland, som var helt suveræn og leverede fine resultater.

Fra dansk side kunne man glæde sig over stævnets afvikling, som var fuldstændig gnidningsløst. Det kan her nævnes, at de danske og norske kadetter var indkvarteret på Sønderborg Kaserne,

hvor garnisonen viste stor fleksibilitet og imødekommenhed.

Det traditionelle kadetbal, hvor Sønderborg Kommune var vært, blev på meget festlig vis afholdt på Sønderborg Slot i den smukke riddersal.

Som et naturligt led i opholdet i Sønderborgs historiske omgivelser lagde 4 nordiske kadetter 4 kranser ved den nordiske obelisk på Dybbøl Banke (mindesmærke for nordiske frivillige, faldne i de slesvigske krige).

Stævnet afsluttede

De 4 kadetkorps med Søværnets Tamburkorps i spidsen under march fra havnen til højmessen i Sct. Marie Kirken (SVN FOTO)

den søndag den 31. juli, hvor de 4 kadetkorps marcherede fra havnen til Sct. Marie Kirken med Søværnets Tamburkorps i spidsen for at overvære højmessen.

AUGUST

Ministrygeren EGERNSUND adopteret i Lemvig

Den 12. august blev ministrygeren EGERNSUND adopteret af Lemvig Kommune.

Adoptionshandlingen blev foretaget i byrådssalen, hvor borgmesteren, Jens K. Skovmose, indledte med at fortælle om byen og dens udvikling, hvorefter udveksling af gaver fandt sted.

I de 3 dage, besøget varede, var mere end 1400 Lemvigere om bord for at studere deres "adoptivbarn". Ca. 200

Fra gaveoverrækkelsen i byrådssalen skolebørn med dannebrogflag vinkede farvel på kajen, da EGERNSUND forlod adoptionsbyen.

Flagskifte på Carey-øerne

Den 17. august ankom INGOLF i tæt tåge til Carey-øerne, med den opgave at skifte det danske flag på Isbjørne Ø, og ankrede således kl. 1000 i Isbjørne Havn.

Kort efter ankomsten klarede det op, og skibets næstkommanderende gik i land som leder af et hold, hvis opgave var at efterse og eventuelt reparere flagmast og varde.

Efter at de indledende forberedelser var afsluttet, blev nationsflaget skiftet af skibschefen. Flagskiftekommandoen bestod i øvrigt af skibets våben-

Flagskiftet

officer, reserveløge, banjermesteren, to flaggaster og en fotograf. Flagskiftet foregik under afgivelse af honnørsignal med bådsmandspibe, samtidig med at INGOLF afgav salut på tre skud.

I varden blev der bl.a. nedlagt et forseglet 400 mm salutpatronhylster, indeholdende dokumentationsskrivelse og besætningsliste, og en messingplade med indgravering til minde om begivenheden blev opsat på flagmasten.

Inspektionsskibet BESKYTTEREN adopteret i Fredericia

I forbindelse med afholdelse af Fredericia Havns 175 års jubilæum blev der sat ekstra kolorit på festlighederne ved, at BESKYTTEREN den 27. august blev adopteret af Fredericia. Til stede var også torpedobåden SEHESTED.

Der marcheres fra Vesthavnen til rådhuspladsen (Foto: P.A. Honoré)

Kl. 1000 var BESKYTTERENS og SEHESTEDS besætninger opstillet på kajen i strålende solskin, og med spil fra Fredericias 6. Juli Garde i spidsen og Peder Most Garden fra Svendborg som afslutning marcherede processionen med borgmester og chefen for BESKYTTEREN i spidsen gennem byen til rådhuspladsen, hvor adoptionen fandt sted.

BESKYTTEREN havde ca. 2000 besøgende i forbindelse med "åbent hus". Fra byens side var der bl.a. arrangeret bustur til Legoland samt frokost med deltagelse fra begge enhederne.

Festfyrværkeri over Randers

Raketter af alle slags og farver på den mørke nattehimmel markerede afslutningen på Randers Festuge og NIELS JUELS årlige besøg i adoptionsbyen.

Besøget afsluttedes med kranselægning ved mindesmærket på Randers Havn for hændelserne den 29. august 1943. Kranselægningen overværedes af tidligere besætningsmedlemmer fra Artilleriskibet NIELS JUEL fra august 1943.

Tidligere besætningsmedlemmer i Artilleriskibet NIELS JUEL - som det ses er flere endnu tjenstgørende i søværnet (SVN FOTO)

NIELS JUEL afgik herefter til området sydvest for Hesselø for at mindes begivenhederne 29. august 1943 med en "Steam Past" af enheder fra Fregat-, Torpedo- og Mineskibseskadren for veteranerne i NIELS JUEL.

Tildeling af Admiral Carstensens Mindebæger

Efter indstilling fra Søværnets Våbeninspektør har konstabel Steen U. Frederiksen, fregatten HERLUF TROLLE, og hjemsendt værnepligtig, Thomas Hoch, Munke-Bjergeby, af Marineforeningen fået tildelt Admiral Carstensens Mindebæger som en anerkendelse for god tjeneste og skydning i søværnet.

Tildelingen fandt sted ved foreningens Jubilarstævne på Holmen den 28. august.

Glimt fra søværnets hverdag

Siden august måned har også Torpedobådseskadren deltaget i forsøgsordningen med kvindeligt personel til sejlede tjeneste.

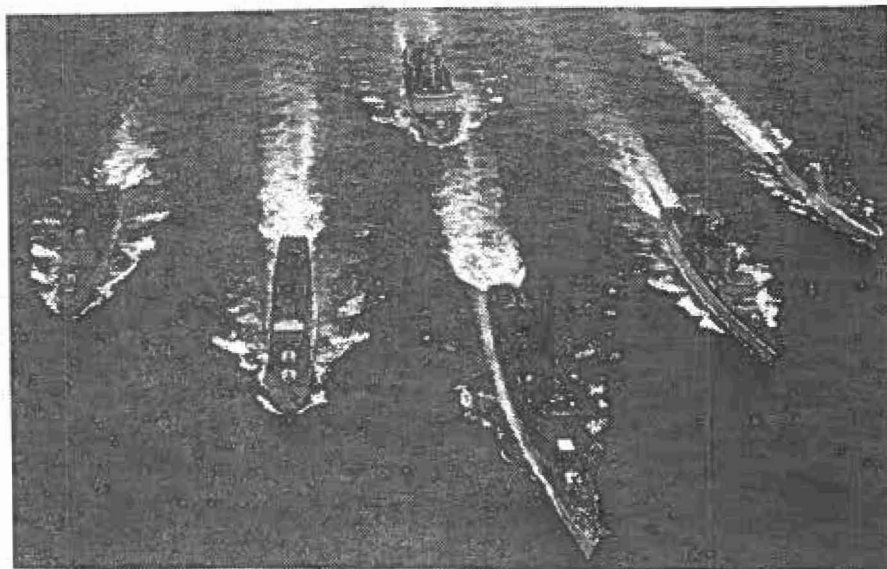
Til venstre en kvindeligt konstabelelev sammen med to mandlige besætningsmedlemmer under fortøjning af torpedobåden BILLE. (Foto: A.Simonsen).

SEPTEMBER STANAVFORLANTs besøg i Grønland

I perioden 2.-5.

september aflagde NATOs

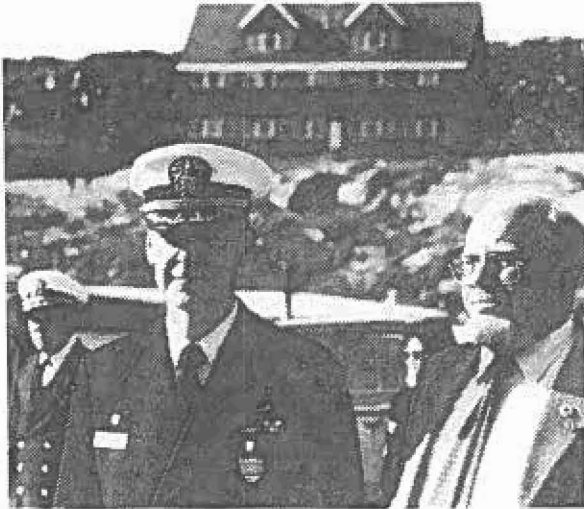
Stående Styrke i Atlanten, "Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT)" besøg i Grønland.

STANAVFORLANT i formation syd for Kap Farvel, inden de første isbjerger dukkede op

Styrken bestod af enheder fra 5 nationer og blev på grund af besætningernes størrelse (i alt ca. 1500 mand) fordelt på flere havne.

USS DEWEY (der samtidig var kommandoskib) og HMCS PRESERVER gik til Godthåb/Nuuk, HMS GLASGOW og FGS SCHLESWIG HOLSTEIN til Holsteinsborg, HNLMS PIET HEYN til Narssaq og HMCS SKEENA til Julianehåb.

Styrkechefen sammen med Rigsombudsmanden, T.Hede Petersen

Chefen for STANAVFORLANT, den amerikanske kommandør Gregory F. Streeter, udtalte ved pressemødet i Godthåb: "Flådebesøget skal få Grønland til at føle sig som en del af NATO. Vi håber, det er med til at give Grønland en følelse af at være med i det forsvarsmæssige samarbejde i NATO. Samtidig er vort besøg en besked til andre lande om, at vi er parat til at forsvare Grønland i en krisesituation".

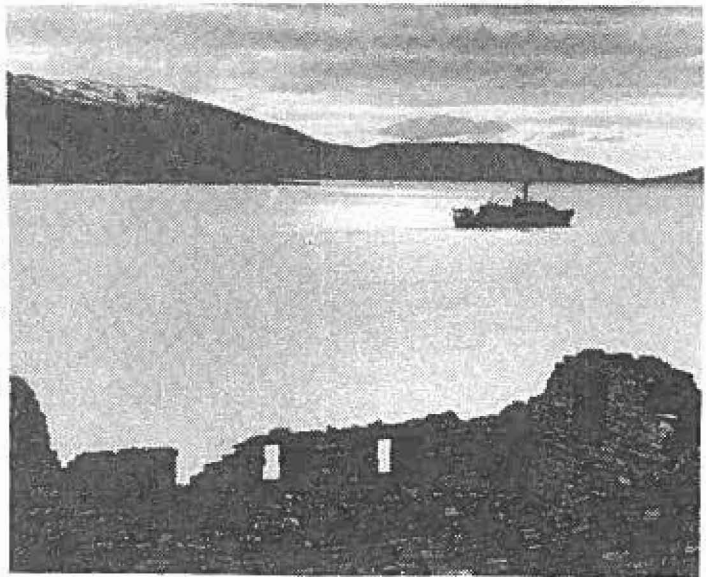
Modtagelsen i de enkelte byer var positiv, og alle steder udtrykte de lokale borgmestre glæde over besøget.

I alle enhederne var der danske søofficerer med grønlands-erfaring, der virkede som kendtmænd, lodser og forbindelsesofficerer.

INGOLF afholder gudstjeneste på gammel nordbobygd

Lørdag den 3. september ankrede inspektionsskibet INGOLF op i Qarqortoq Fjorden i Sydgrønland ud for ruinerne af den gamle nordbobygd Hvalsø, hvor bl.a. den smukke kirke, opført omkring år 1300, er bevaret i næsten fuld højde.

Da INGOLF havde orlogspræst om bord, havde INGOLFs chef taget initiativ til, at der blev afholdt gudstjeneste i kirkeruinen, hvori deltog 50 besætningsmedlemmer.

Hvalsø kirkeruin - i baggrunden ses INGOLF

Mønstring ved Langelands Marinedistrikt

I dagene 12.-17. september afholdtes ved Langelands Marinedistrikt en genindkaldelse af 33 mobiliseringsudstukne menige til 150 mm halvbatteriet.

Her ses en af 150 mm pjecerne under ildafgivelse

Genindkaldelsen af mobiliseringspersonellet var et led i en række mønstringer ved forskellige tjenestesteder. Formålet med mønstringen var at repetere den viden og de færdigheder, som det genindkaldte personel tidligere har erhvervet sig, samt at afprøve mobiliseringsbesætningens anvendelighed.

Langelands Marinedistrikts indtryk af de genindkaldte var yderst positivt. Programmet blev afviklet upåklageligt, og hele mønstringen forløb fuldt tilfredsstillende, hvilket de genindkaldte også gav udtryk for.

Bevogtningsfartøjet DAPHNE adopteret af Allinge-Gudhjem Kommune

Lørdag den 24. september blev bevogtningsfartøjet DAPHNE ved en højtidelighed adopteret af Allinge-Gudhjem Kommune.

DAPHNE modtog som adoptionsgave af borgmesteren en gammel signalkanon, som i mange år er blevet opbevaret på havnekontoret i Allinge, men som nu var pudset op og sat i stand, og

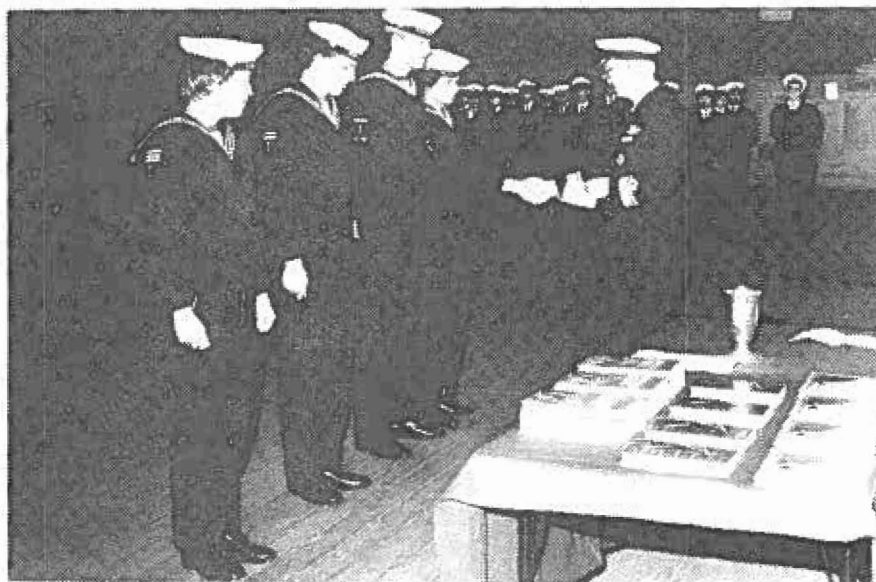

Bevogtningsfartøjet DAPHNE under gang
(SVN FOTO)

chefen for DAPHNE takkede på skibets og besætningens vegne og overrakte bl.a. skibets våbenskjold.

Søværnets Kommunikationskonkurrence 1983

I dagene 28., 29. og 30. september afvikledes Søværnets Kommunikationskonkurrence 1983 ved Søværnets Taktikskole, Kommunikationskursus på Holmen. I konkurrencen deltog 91 operatører

Det vindende hold fra HERLUF TROLLE lyk-
ønskes af Inspektøren for Søværnet "Impehler" først i 1984
(SVN FOTO) *drefur*

fordelt på 25 hold, hvilket er det største antal siden konkurrencernes start.

Vinder af konkurrencen blev fregatten HERLUF TROLLEs hold I med 91 points af 100 opnåelige. 2. præmien blev vundet af torpedobåden KRIEGER med 90 points og 3. præmien af skoleskibet MØEN med 86 points. Alle hold fik tildelt en bogpræmie. Søværnskommandoens Vandrepokal for God Kommunikation tilfaldt torpedobåden KRIEGER, der havde det højeste tjenestestedsgennemsnit.

Søværnets atletikstævne 1983 afviklet

Søværnets årlige atletikstævne blev afholdt 30. september på Holmens idrætsanlæg. Der var i år tilmeldt 100 deltagere.

Præmietagerne i kuglestød - Inspektøren for Søværnet konstaterer, at der er sat ny flåderecord (SVN FOTO)

Stævnet var begunstiget af fint efterårsvejr, og der blev opnået gode resultater, bl.a. 2 nye flåderekorder i 5000 meter og kuglestød.

Svendepøve ved Søværnets Konstabelskole, Fagskolen

Fredag den 30. september kunne chefen for Søværnets Konstabelskole overrække 8 nye maskinarbejdere (overkonstabler MS) deres uddannelsesbeviser.

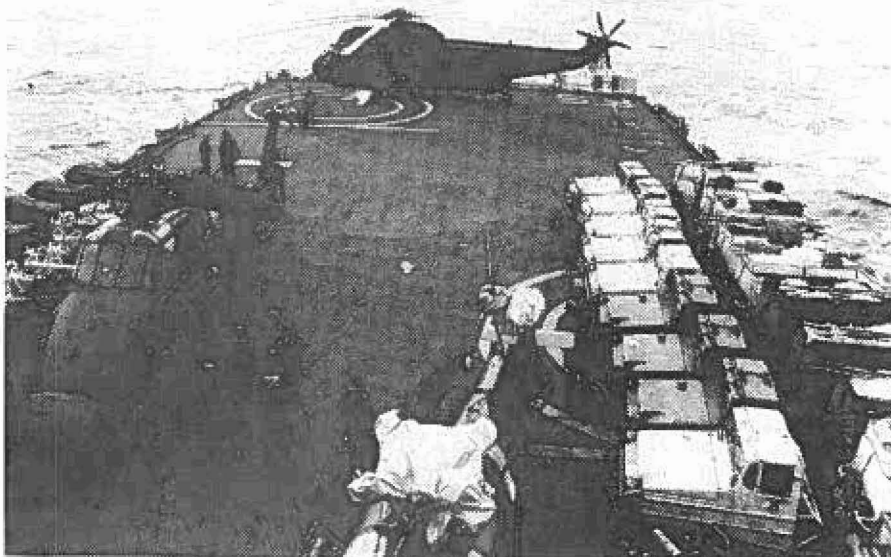
Dette er det første hold konstabelelever, der som en 2. dels EFG-uddannelse har modtaget en maskinarbejderuddannelse i søværnet.

De 8 dimittender fotograferet sammen med - fra venstre - lederen af Fagskolen, chefen for Søværnets Konstabelskole og faggruppelederen (SVN FOTO)

Øvelsens to første faser udspillede hovedsageligt i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat med henblik på at indøve støtte til de forstærkninger, som det måtte være nødvendigt at tilføre Danmark i en spændingssituation.

Den tredje fase var koordineret med NATOs øvelse for landstyrker, AMPLE EXPRESS, som udspillede i Østersøen og bælterne

Glimt fra helikopterdekke på en af øvelsedelegerne, det britiske amfibiekommandoskib HMS FEARLESS (Foto: Royal Navy)

som et forsvar mod et amfibieangreb mod Danmark. Samarbejdet mellem skibe og distrikter samt flystyrker og landstyrker må

betegnes som gnidningsløst; mange værdifulde erfaringer blev indhøstet både i hovedkvarterer og i de enkelte enheder.

OKTOBER

Døgnøvelse med redningsflåder på Arresø

Torsdag den 6. oktober afholdtes en døgnøvelse med redningsflåder for VP SØ, d.v.s. værnepligtige indkaldt med officersuddannelse for øje, på Søværnets Eksercerskole. I øvelsen

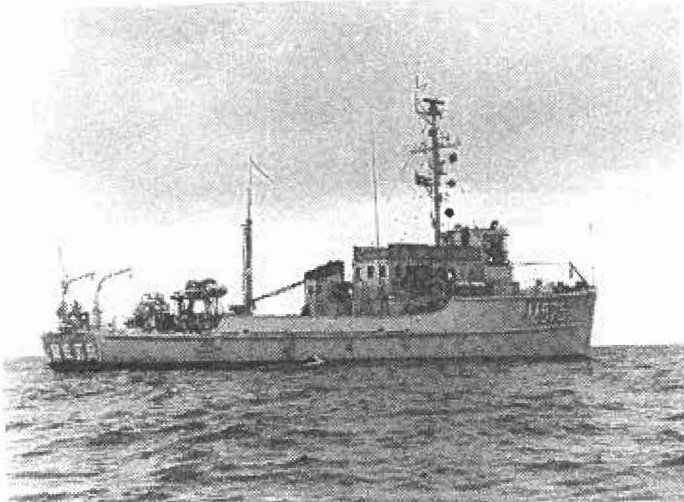
Flyvevåbnets S-61 redningshelikopter i aktion

deltog 5 redningsflåder, der specielt anvendes til øvelsesbrug, med hver 10 mand om bord, og i øvelsens afsluttende fase en S-61 og to LYNX-helikoptere.

Helhedsindtrykket var en vellykket og godt tilrettelagt øvelse.

Søopmåling Danmark 1983

Søopmåling Danmark afsluttede sin opmålingssæson 1983 ved kommandostrygningen i opmålingsskibet/ministrygeren GULDBORGSUND den 7. oktober. Søopmåling Danmark bestod i 1983 af GULDBORGSUND og opmålingsfartøjerne SKA 11, SKA 12, SKA 13 og SKA 14. GULDBORGSUND målte op med paravanegrej suppleret med sidescan sonar nord for Læsø, hvor 8000 sømil blev opmålt, SKA 11 arbejdede øst for Samsø, og de tre andre SKA-både arbejdede i Århus Bugt med tilhørende bugter og vige.

Ministrygeren GULDBORGSUND udrustet som opmålingsskib, hvilket bl.a. kan ses af det specielle opmålingsrum, der er bygget til i forlængelse af operationsrummet

Foruden enkelte nye interessante dybder blev der fundet 2 ukendte vrage, og flere kendte vrage blev kontrolleret.

Søopmålingen ved Farvandsdirektoratet har i sommeren 1983 fået afsluttet bearbejdning af en del af de fra tidligere år liggende opmålinger. Der har været et stort efterarbejde og kontrol af de private firmaers opmålinger, ligesom kontrollen med opmålingerne i forbindelse med de forskellige gasledninger i danske far-

vande har taget meget af sektionens tid.

Kvindeligt Marinekorps Musikkorps til "Nationernes Musikparade" i Hannover

Hannovers "Stadionsporthalle" var den 7. og 8. oktober rammen om "Nationernes Musikparade", hvor mere end 500 medvirkede.

Fra den afsluttende parade. Kvindeligt Marinekorps Musikkorps ses forrest i billedet

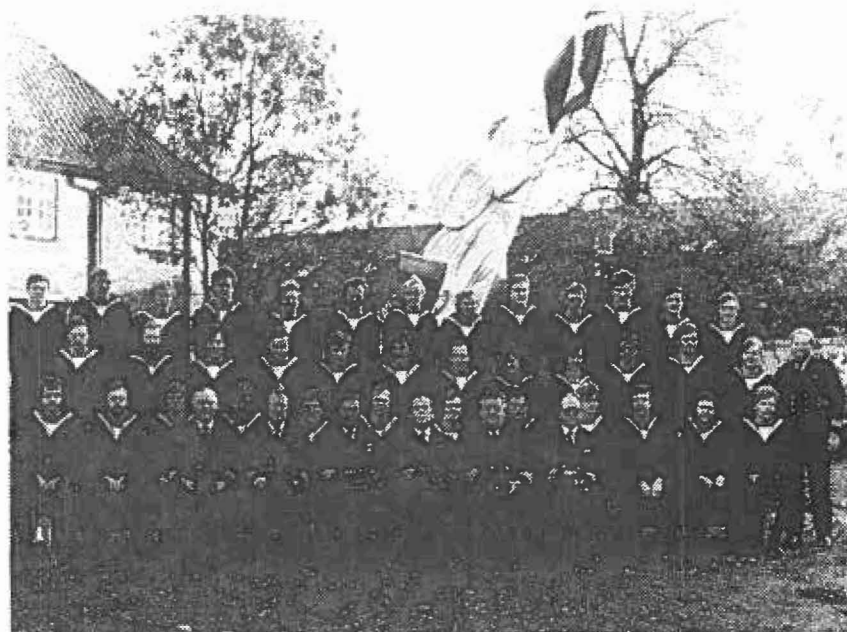
Danmark var repræsenteret af Kvindeligt Marinekorps Musikkorps, der på trods af sin amatørstatus gjorde sig pænt gældende blandt de professionelle.

Svendeprøve oktober 1983

31. oktober kunne chefen for Søværnets Konstabelskole på Fagskolen overrække 41 nybagte svende deres uddannelsesbeviser (svendebreve).

Det er det største hold, Fagskolen endnu har dimitteret.

Dimittenderne fotograferet sammen med Fagskolens stab og chefen for Søværnets Konstabelskole (SVN FOTO)

Resultatet inden for det enkelte fagområde blev: Elektromekaniker (AR) 1 særdeles vel udført, 10 vel udført, skruestiksarbejder (MS) 2 særdeles vel udført, 6 vel udført og elektronikmekaniker (TE) 13 særdeles vel udført, 9 vel udført.

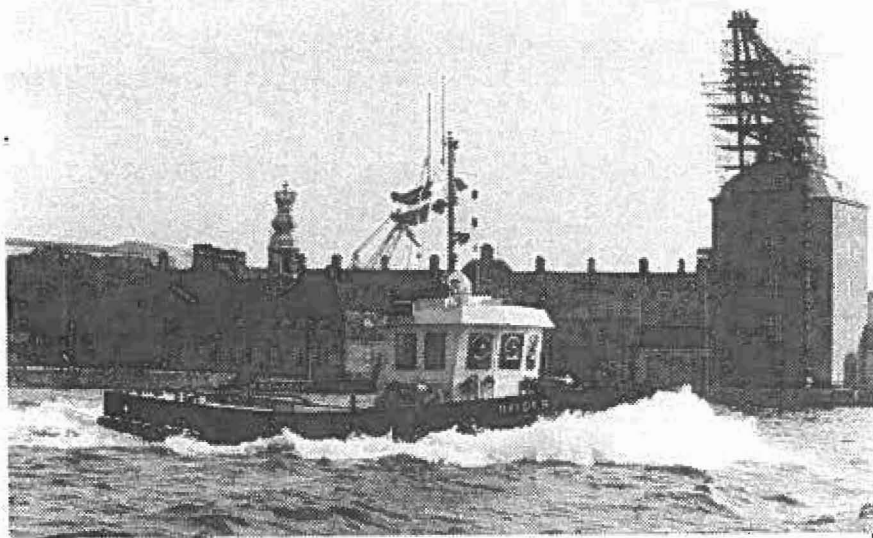
Disse bedømmelser er de højeste, der overhovedet er opnået af samtlige lærlingehold (i gennemsnit), og for OKS TE vedkommende var der ikke mindre end 4 elever, som scorede maksimum points (3 x 10).

NOVEMBER

Tilgang af bugserbådene BALDER og HERMOD

Bugserbådene BALDER og HERMOD blev afleveret af Assens Skibsværft A/S til Søværnets Materielkommando henholdsvis den 15. september og 15. november og derefter videregivet til Flådestation København.

Flådestation København vil således selv være i stand til at udføre alle de normalt forekommende slæbeopgaver ved flådestationen og Orlogsværftet, hvorved en udgift på ca. 350.000 kr. pr. år til bugserassistance udefra påregnes sparet.

Bugserbåden BALDER - i baggrunden Mastekranen (SVN FOTO)

Søværnet planlægger yderligere bygning af to bugserbåde i årene 1986/87. Disse skal placeres ved henholdsvis Flådestation Korsør og Flådestation Frederikshavn.

Miljøaftale for Grønland

Til rækken af opgaver, som forsvaret udfører til støtte for det civile samfund, blev der i november føjet endnu een til. Den 8. november underskrev Forsvarsministeriet en samarbejdsaftale med Ministeriet for Grønland.

Aftalen kom i stand, fordi der i august blev indgået en dansk-canadisk miljøaftale, som tager sigte på at forebygge, mindske og kontrollere forurening af havmiljøet i farvandene mellem Canada og Grønland. Aftalen fastlægger de opgaver, der i den henseende skal løses af forsvaret, hvilket i denne forbindelse vil sige Grønlands Kommando.

Forsvaret pålægges ikke nogen egentlige forureningsbekæmpelsesopgaver; disse påhviler Ministeriet for Grønland. Men Grønlands Kommando skal foretage en daglig informationsudveksling om skibstrafik med det canadiske NORDREG center, overvåge området for tidligt at kunne erkende forurening, samt kontrollere en konstateret forurening for at kunne vurdere dennes omfang og udbre-

delse, så man tidligst og bedst muligt kan træffe beslutning om at iværksætte foranstaltninger til bekæmpelse.

Plant et træ .....

Ved Marineforeningens jubilarstævne på Holmen i august måned tilbød Hr.G.Wandel, Steensgaard Gods på Fyn, at skænke Flådestation København 3 egetræer på 40-årsdagen for den 29. august 1943 til minde om dagene 9. april 1940, 29. august 1943 og 5.maj 1945. Det blev besluttet, at træerne skulle plantes på Arsenaløen i nærheden af mindestenen for søværnets faldne i 2. Verdenskrig. Giveren besluttede, at egetræerne skulle leveres gennem arboretet i Hørsholm og være podninger af den gamle marineeg, som står i Petersgård Skovdistrikt ved Vordingborg.

Marineegen er et af de få mærkede egetræer, der skulle bruges til Flådens genopbygning efter Flådens ran i 1807, og som endnu står tilbage.

Kontreadmiral F.H.Kjølsen planter den første eg (SVN FOTO)

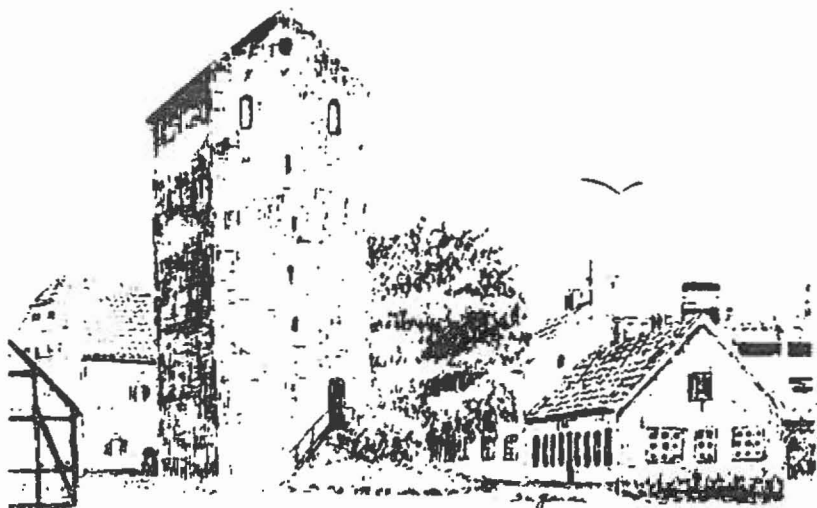
Egetræet til minde om 9. april 1940 blev i november plantet af den daværende Marineattaché ved ambassaden i Berlin, nu afskediget kontreadmiral F.H.Kjølsen.

DECEMBER

Korsør Søbatteri

Det er almindelig kendt, at søværnet på Holmen - Flådestation København - benytter århundredegamle fredede bygninger, der

ved pietetsfuld vedligeholdelse og nyindretning er gjort fuldt

Korsør Søbatteri i tegneren Svend Gardes streg

Mindre kendt er det nok, at Flådestation Korsør benytter en af Christian IV opført magasinbygning på Korsør Søbatteri som depot.

Store Magasin, der er opført i begyndelsen af 1600-tallet, er en imponerende bygning, der måler 56 x

11 meter og er opført i tre stokværk. Magasinet har været anvendt til opbevaring af krudt og kugler samt på loftet skattekornt. Senere har det været opbevaringssted for gammelt krigsmateriel fra de slesvigske krige. Søværnet overtog bygningen i 1958, samtidig med at man påbegyndte opførelsen af den nye flådestation. Den var på det tidspunkt ret forfalden, men Forsvarets Bygningstjeneste udførte en meget smuk restaurering, så man fik 1400 m² velegnet depotplads.

Marineforeningen har til årets julemærke som motiv valgt dette gamle fæstningsværk, som det foreligger i tegneren Svend Gardes streg.

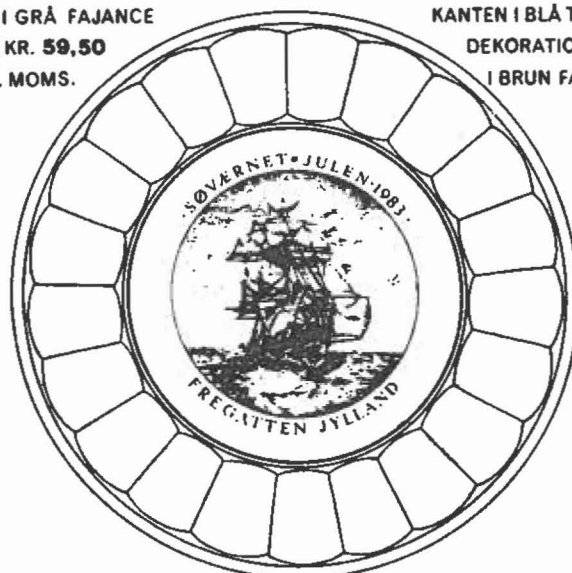
Søværnets juleskåle 1983

Søværnets juleskåle bærer i år et motiv af fregatten JYLLAND.

Fregatten JYLLAND er den eneste bevarede af de 3 såkaldte fuldkraftskibe - de andre var NIELS JUEL og SJÆLLAND - der blev bygget i perioden 1855-60 på skibsbyggeriet på Holmen under fabriksmester Otto F. Suenson. Ved JYLLANDs

SKÅL I GRÅ FAJANCE
PRIS KR. 59,50
INCL. MOMS.

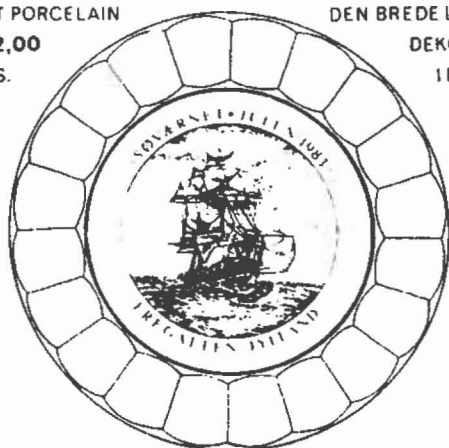
KANTEN I BLÅ TONE.
DEKORATIONEN
I BRUN FARVE

søsætning i 1860 afsluttedes trækrigsskibenes periode i den danske flåde.

SKÅL I HVIDT PORCELAIN
PRIS KR. 52,00
INCL. MOMS.

DEN BREDE LINIE I GULD.
DEKORATIONEN
I BRUN FARVE

Fregatten JYLLAND, der deltog i kampen ved Helgoland 9. maj 1864, ligger nu i Ebeltoft. Hans Kongelige Højhed Prinsen åbnede på årsdagen i 1983 en landsindsamling med det formål at få fregatten istandsat og bevaret for eftertiden, således at man

ved besøg om bord kan få et indtryk af forholdene og livet om bord i et dansk sejlkrigsskib.

Øvelse SMALL PLAY 3/83

I perioden 5.-9. december afholdtes årets sidste flådeøvelse - SMALL PLAY 3/83 - under ledelse af chefen for Mineskibseskadren.

Minelæggeren FYEN - kommandoskib i øvelse SMALL PLAY 3/83 (SVN FOTO)

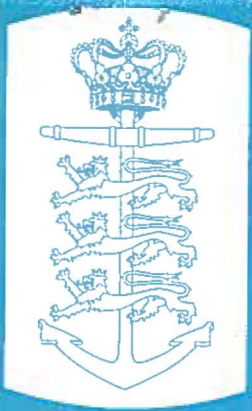
Øvelsen fandt sted i den sydlige del af Kattegat og den nordlige del af Store Bælt med deltagelse af 1 fregat, 2 korvetter, 5 minelæggere, 7 missil- og torpedobåde, Torpedobådenes mobile Base, et tankfartøj samt en helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste.

Kommandoskibet FYEN blev under en mineombordtagningsøvelse i Århus besøgt af chefen for Søværnets operative Kommando. På øvelsens førstedag deltog i sejladsen chefen for Østre Landsdelskommando, generalmajor N.Rye-Andersen, chefen for 1. Sjællandske Brigade, oberst J.E.Zilmer, chefen for 2. Sjællandske Brigade, oberst E.R.Bæhr, samt kommandør James Rich fra den amerikanske flåde.

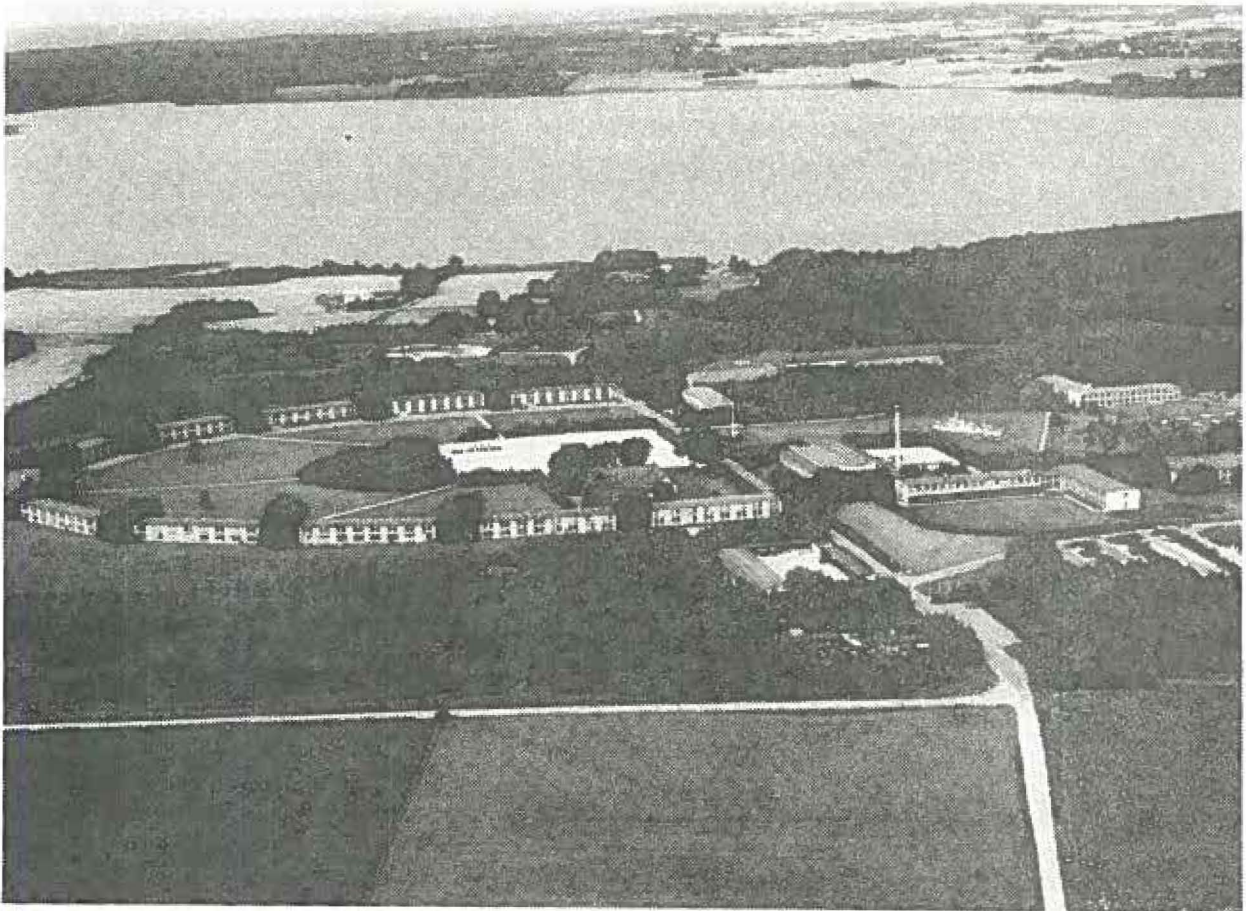
Som noget usædvanligt for en øvelse i december var vejrforholdene gunstige. Alle planlagte øvelsespunkter kunne derfor gennemføres.

Forsøgsordning vedrørende arbejdstidsforhold m.v. i Flådens skibe

Søværnets operative Kommando gennemførte på Flådestation København og Flådestation Frederikshavn en afsluttende orientering af det personel, der skal forestå administrationen af reglerne i forsøgsordningen vedrørende arbejdstidsforhold m.v. i Flådens skibe. Forsøgsordningen træder i kraft ved årsskiftet.

SØVÆRNS- ORIENTERING

Søværnets Eksercerskole - smukt beliggende ved Arresøen

Søværnets Eksercerskole 25 år

Torsdag den 15. december 1983 var det 25 år siden Søværnets Eksercerskole i Auderød blev taget i brug.

Skolens tilblivelse startede den 12. januar 1953, da Forsvarsministeriet anmodede om finansudvalgets tilslutning til at måtte anvende ca. 17 mio.kr. til erhvervelse af arealer og til opførelse af en lejr til Søværnets Eksercerskole ved Auderød. Lejren var beregnet til en styrke på 1168 befalingsmænd og menige.

Arbejdet blev igangsat i maj 1954, og en del fundamenter var allerede støbt, da byggeriet imidlertid blev udsat i 2 år på

grund af bevillingsnedskæringer. Arbejdet blev derfor først genoptaget i 1956. Udsættelsen blev et alvorligt slag, nu hvor man troede, at alle vanskeligheder var overvundet. Der er næppe grund til at skjule, at vanskeligheder havde der været mange af - også under projekteringen.

Den 15. december 1958 blev den nye uddannelseslejr taget i brug. Flaget blev for første gang hejst på den store flagmast samtidig med, at flaget ved en lille højtidelighed blev nedhalet i Arresødallejren, den tidligere eksercerskole.

Forbidefilering for H.M.Kong Frederik den IX ved en inspektion i 1959

Alle de midlertidige bygninger i Arresødal blev revet ned og solgt. Kun kostforplejningsbygningen blev stående, og den er nu overtaget af hjemmeværnet.

Den 8. januar 1959 blev den nye uddannelseslejr officielt overdraget søværnet ved en højtidelighed, der overværedes af en række repræsentanter fra implicerede myndigheder. Ved samme lejlighed modtog eksercerskolen det gamle kongeskibs rat som gave fra H.M.Kongen. Rattet er nu opstillet i administrationsbygningen.

Søværnets Eksercerskole blev den 2. maj 1959 adopteret af Frederiksværk og Kregme-Vinderød kommuner. Ved samme lejlighed blev de nævnte kommuners byskjolde opsat i administrationsbygningen.

"Lappedykkeren", skolens skibsatrap til uddannelsesbrug, der er bygget af skolens mandskab, blev færdig og gik på "prøvetur" den 19. november 1959.

Endvidere skal nævnes, at der blev indviet en kirkesal i orlogshjemmet den 6. maj 1961.

Et overdækket træningsbassin, som skolen indviede den 23. juni 1977, var medtaget i det oprindelige projekt, men blev dengang udeladt af Forsvarsministeriet, dels fordi man fandt anlægget for dyrt (ca. 572.000 kr.), dels af hensyn til et betydeligt behov for andre militære anlægsarbejder.

I maj 1982 blev et nyt bådehus, benævnt "Takkelagen", taget i brug, og i januar 1983 blev et nyt pumpe- og materielhus overdraget til skolen.

Festlighederne i forbindelse med jubilæet vil blive afholdt i sommeren 1984.

(SES)

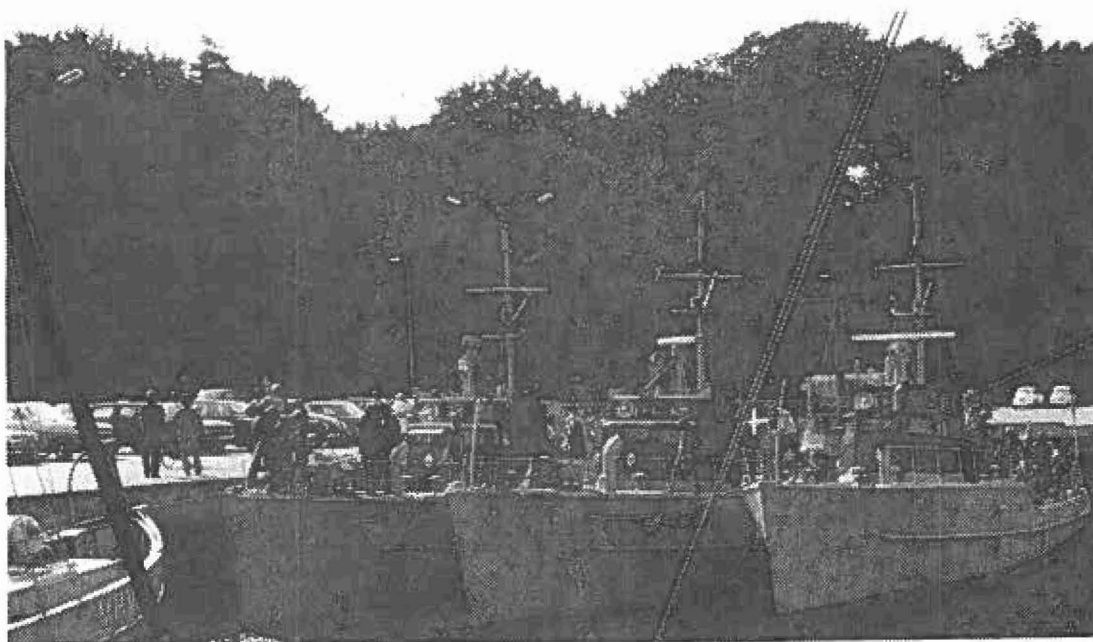
Marinehjemmeværnets opgaver til søs

Marinehjemmeværnet (MHV) er en del af det sømilitære forsvar og deltager med frivilligt personel i løsningen af de opgaver, der er pålagt søværnet.

De vigtigste opgaver, MHV løser til søs, er:

- Farvandsovervågning.
- Eftersøgnings- og redningstjeneste (SAR-tjeneste).

Det skal anføres, at MHV og Kvindeligt Marinekorps (KMK) løser mange andre opgaver på landjorden. I denne omgang vil imidlertid kun opgaverne til søs blive omtalt.

Tre af MHVs træfartøjer i kvejl - tidligere søværnets ministrygere og skolefartøjer af Ø-klassen

Hjemmeværnets beredskabssystem er en integreret del af forsvarrets beredskabssystem, hvori en enkelforanstaltning er "Hjemmeværnet på plads".

Før "Hjemmeværnet på plads" er MHV og KMK under kommando af Hjemmeværnskommandoen. I denne periode påhviler der MHV-fartøjer en almen observations- og meldepligt under sejlads samt deltagelse i SAR-tjeneste.

Efter "Hjemmeværnet på plads" er MHV og KMK under kommando af Søværnets operative Kommando (SOK) og løser de førnævnte opgaver efter SOK/Marinedistriktets (MAD) nærmere direktiver.

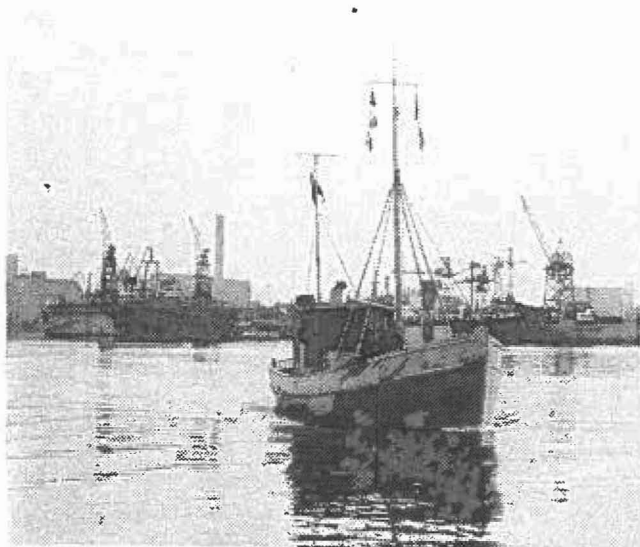
Til løsning af opgaverne til søs råder MHV over 37 fartøjer:

25 ældre træfartøjer
(ældste fartøj fra 1922).

6 stålkuttere, 85 BRT
(8 år gamle).

6 glasfiberbåde, 20 BRT
(1-4 år gamle).

Fartøjernes gennemsnitsalder er 36 år, og en udskiftning er derfor hårdt tiltrængt.

En af MHVs ældste trækuttere under gang

Fartøjerne er bestykket med 2 stk. maskingeværer MG M/62, og besætningsstørrelsen er fra 8-10 mand, der omfatter navigatører, radio- og signalgaster, skytter, motorgaster og sanitetsgaster.

Alle fartøjer har radar, ekkolod og VHF-radioer.

Mange i søværnet husker sikkert de gamle Ø-både: ASKØ, MANØ, FÆNØ m.v.

Af søværnets oprindelige 10 Ø-både er de 7 tilbage i MHV, alle med nye styrehuse og med rimeligt nyt maskineri. Disse fartøjer er, som de var i søværnet dengang, en type, som det sejlene personel sætter stor pris på, og som stadig kan løse pålagte opgaver på betryggende måde.

En af MHVs nyeste enheder - en glasfiberbåd - under gang (Foto: F.Bornkessel)

En af MHVs stålkuttere under havnemanøvre
(Foto: P.Tolstov)

Det samlede personelstyrketal for MHV er ca. 3700 og for KMK ca. 1500.

(HJK)

Energistyring ved Flådestation Korsør

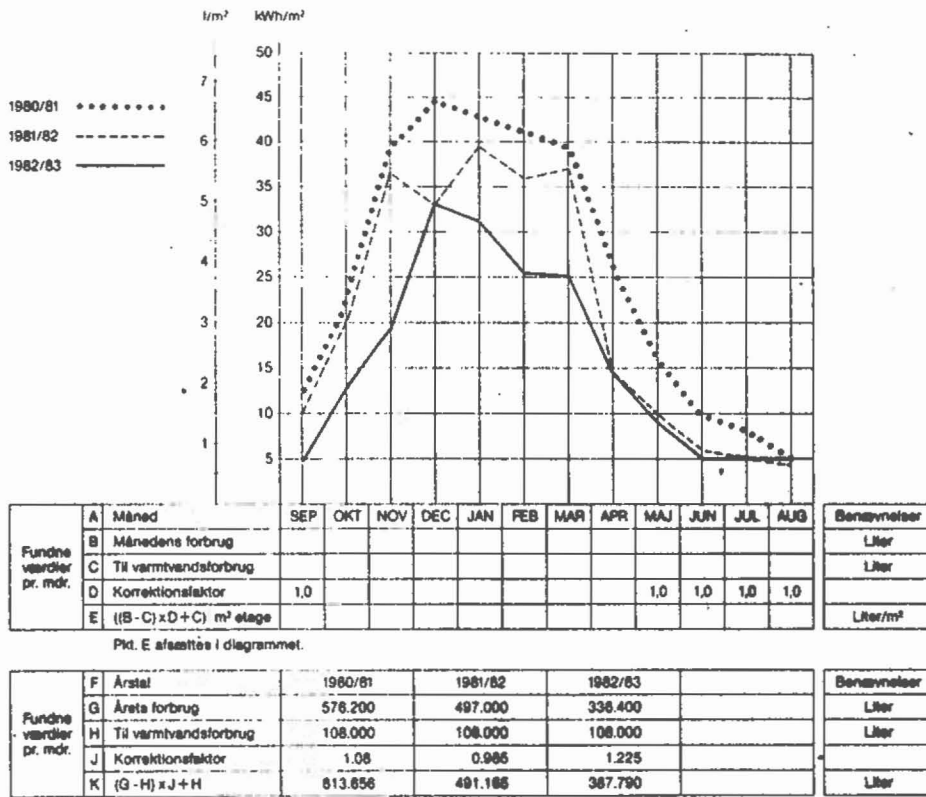
Et af de få områder, hvor det enkelte tjenestested har direkte indflydelse på driftsbudgettet, er energiforbrug til lys og varme. Dette forhold har man gennem de senere år haft øjnene åbne for ved Flådestation Korsør.

De hidtidige sparebestræbelser har givet gode resultater, idet man, som det fremgår af omstående energibudget, har sparet ca. 123 kubikmeter olie i 1981-82 og yderligere ca. 103 kubikmeter i 1982-83.

Udtrykt på en anden måde er forbruget nedbragt fra ca. 43 til ca. 25 liter olie pr. kvadratmeter året rundt. Forbruget dækker foruden opvarmning også tørrekabine i malerværksted, opvarmning af rensekar i værksteder, kogekar og vaskemaskine i cafeteria samt opvarmning af oplagte enheder. På flådestationens ønskeliste står udstyr til måling af de enkelte forbrugere, hvorved en egentlig vurdering, sammenligning med andre etableringer og opsporing af urimelige forbrug vil kunne finde sted. Årsagen til dette ønske er, at forbruget på 25 l/m² er dobbelt så stort som i en beboelsesejendom, hvor opvarmning finder sted døgnet rundt.

ENERGIBUDGET FOR: FLÅDESTATION KORSØR

OLIE EL Forbruget angives pr. m² etageareal pr. måned.
Ialt 13 400 m² etageareal.

De nemme besparelsesmuligheder, som at undgå unødigt ventilation, begrænse udluftning, etablering af sparegruppe, overholdelse af normer for lokaletemperaturer m.v., er taget i anvendelse. Sparebestræbelserne har god opbakning fra det ansatte personale.

En flådestationsordre, også dækkende for flådestationens depoter, vedrørende energibesparelser er udsendt. Forsvarets Bygningstjeneste har de senere år etableret forsatsvinduer de fleste steder, etableret nat- og weekendsenkning af varmeanlæg og sætter årligt ind på efterisoleringsområdet inden for de anviste økonomiske rammer.

Disse bestræbelser har medført, at kedelcentralen nu er overdimensioneret, hvilket særligt giver sig udslag i sommermånederne, hvor behovet ligger på ca. 5-10 tons damp pr. døgn; medens en kedel alene kan afgive ca. 50 tons damp pr. døgn, hvilket i forening med ringe isoleringsstandard (1960 version) af dampledninger medfører en meget ringe kedelvirkningsgrad.

Forholdene ved Flådestation Korsør adskiller sig næppe væsentligt fra andre etableringer af samme årgang, så relativt store besparelsesmuligheder på søværnets driftsbudget er inden

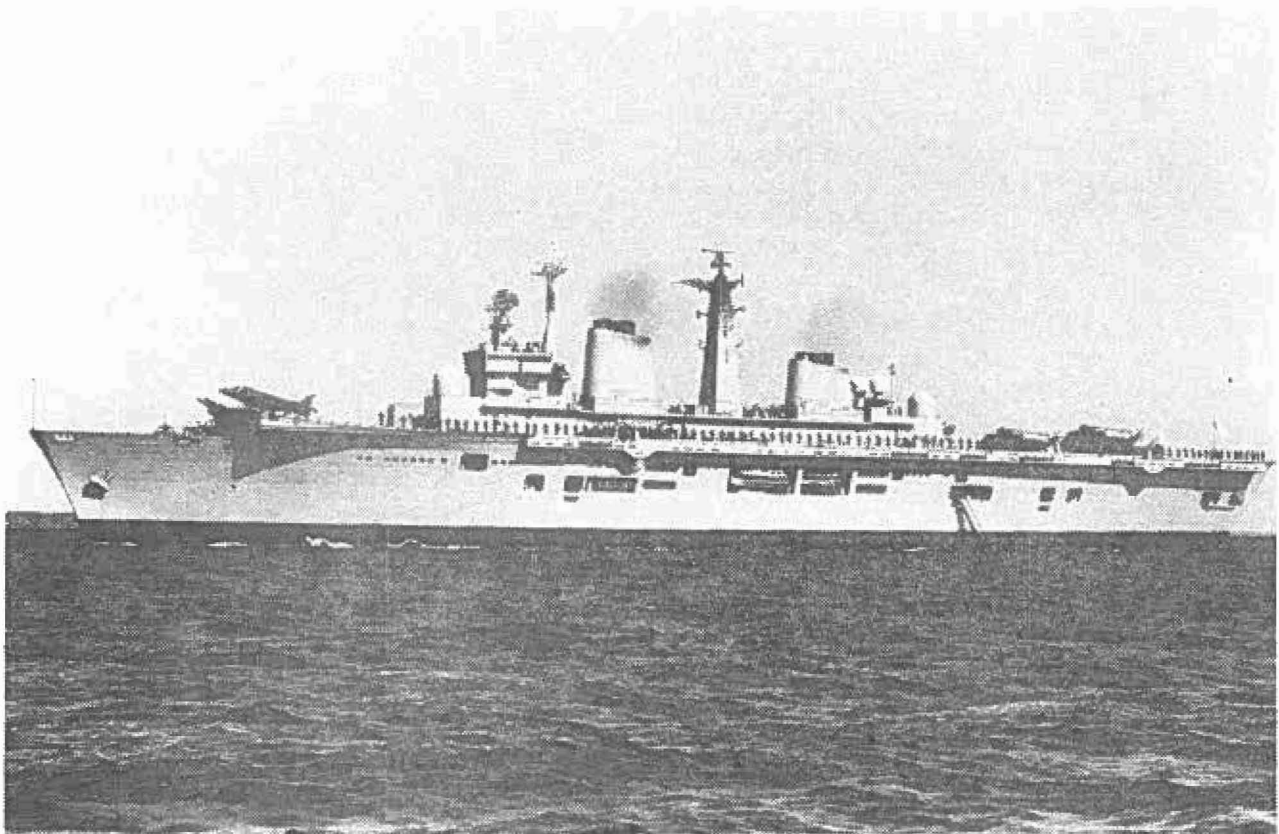

for rækkevidde, men kræver investering, der dog sammen med de "nemme besparelsesmuligheder" vil kunne bevirke usædvanlig hurtig gevinst.

(FLS KOR)

Glimt fra søværnets hverdag

Flådestationerne står som arrangører af de mange udenlandske flådebesøg i danske havne. Således har Flådestation København i 1983 været vært ved 34 udenlandske flådebesøg omfattende 122 enheder og besætninger på i alt 10.460 mand.

Her ses det britiske hangarskib HMS INVINCIBLE, der af-
lagde uofficielt besøg i København i perioden 22.-27.juni
1983 (SVN FOT)

(FLS KBH)

Pensionerede og tjenstgørende torpedopersonels møde

Med henblik på tjenstligt og selskabeligt samvær etablere-
de søværnets officerer med torpedouddannelse ultimo oktober 1982
en lokal officersklub.

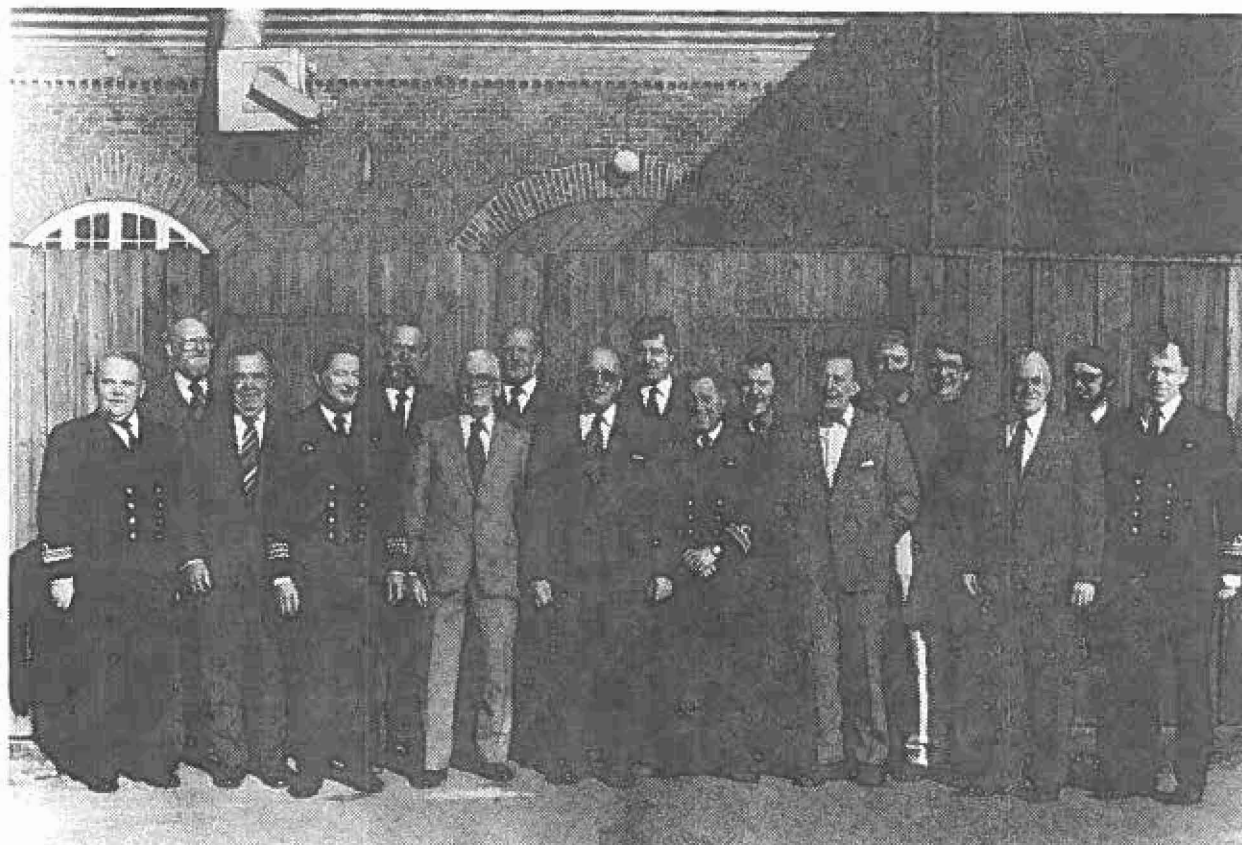
I anledning af årsdagen for klubbens beståen inviteredes
alle pensionerede torpedo-officerer til besøg på Holmen, kombi-
neret med samlet frokost.

SVN ORT

Nr. 2/84

Blandt de pensionerede "våbenbrødre" var interessen for arrangementet gældelig stor. Trods såvel geografiske som aldersmæssige spredte afstande mødte 90 % op for at bese søværnets nyere torpedobærende enheder og for at hilse på gamle og nye torpedo-kolleger.

Besøget fandt sted fredag den 28. oktober 1983. Kl. 1000 bød klubformanden med velvalgte ord og en forfriskning gæsterne velkommen, hvorefter gæster og værter begav sig på sight-seeing med besøg i enheder af WILLEMOES- og NARHVALEN-klassen.

Gæster og værter samlet før frokosten (SVN FOT)

Ved den efterfølgende frokost, hvor der som hovedret serveredes skipper-labskovs, blev gamle søværns minder og -historier genopfrisket og nye fortalt.

En virkelig værdifuld oplevelse for både gæster og værter afvikledes på bedste maritime vis, og dagen viste, at de "gamle" torpedofolk stadig er "still going strong".

(SMK/PM 2)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede tirsdag den 13. december 1983 Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus i Frederikshavn. I inspektionen deltog, udover repræsentanter fra Marinestaben, Søværnets Taktikinspektør. Formålet med inspektionen var at vurdere skolens aktiviteter og pålagte uddannelsesopgaver. Det blev fra skolens side fremhævet, at uddannelsen af søværnets kampinformationspersonel har første prioritet i rækken af opgaver. Skolens lærere må dog bl.a. på grund af den rivende udvikling, der sker inden for den teknologi, kampinformationstjenesten betjener sig af, involveres i mange nye projekter, og desuden deltage i adskillige arbejdsgrupper såvel nationale som allierede.

Inspektøren for Søværnet blev orienteret om en ny interessant navigationssimulator, kaldet "trackman", som udover at præsentere et radarbillede af et farvandsafsnit eller en havneindsejling supplerer uddannelsessituationen med en visuel præsentation på en TV-skærm. Simulatoren anvendes bl.a. i forbindelse med uddannelse af vagtchefer.

Under inspektionen fremgik det, at computerdelen af det, der i daglig tale kaldes "træneren", trænger til at blive udskiftet, et voksende problem, som også blev omtalt under Inspektøren for Søværnets møde med samarbejdsudvalgets medlemmer om eftermiddagen.

Om aftenen var inspektionsholdet inviteret til at deltage i skolens "pårørendeaften", der blev en stor succes. I forbindelse med fremvisning af skolens faciliteter for pårørende blev der holdt foredrag af hr.V.Jensen, lokalhistorisk museum, over emnet: "Fladstrands/Frederikshavns historie med særlig vægt på forbindelsen til det sømilitære". Efter gløgg og æbleskiver afsluttedes stemningsfuldt med tapto.

Den efterfølgende dag blev der aflagt besøg ved Frederikshavn Maskinmesterskole, hvor der var orientering om og rundvisning i laboratorier og maskinteknisk værkstedsskole. Herunder fik Inspektøren for Søværnet lejlighed til at mødes med de 4

elever fra søværnet, som deltager i skolens undervisning i værkstedsuddannelse samt maskinistuddannelse med henblik på påbegyndelse af officersgrunduddannelse i november 1984, hvor eleverne vil erhverve maskinmesteruddannelse sideløbende med den øvrige undervisning.

Næste hold, 8 elever, forventes at påbegynde uddannelse på Frederikshavn Maskinmesterskole i august 1984. Den udvidede del af maskinmesteruddannelsen bibringes ved eventuel senere gennemgang af den videregående officersuddannelse.

---ooOoo---

Stabschefen ved Inspektøren for Søværnet inspicerede den 3. januar inspektionsskibet BESKYTTEREN under sejlads i Sundet og Køge Bugt.

På grund af hårdt vejr i området og tekniske problemer med brændstofpåfyldning blev trawlerjagt gennemført på orlogskutteren FARØ uden helikoptermedvirken.

Der blev afviklet havariøvelser om bord, hvor besætningen demonstrerede afstivninger og brug af brandmateriel.

Efter ombordtagning af forsyninger m.v. ved Flådestation Frederikshavn afgik BESKYTTEREN den 9. januar for at forrette fiskeriinspektions- og stationstjeneste ved Grønland indtil primo april.

---ooOoo---

F l å d e b e s ø g

Det vesttyske hjælpeskib HANS BÜRKNER er meddelt tilladelse til daglig rutineanløb af Frederikshavn i perioden 13.-20. januar. Chef vil være skibsfører G.Hasselbach. Samlet besætning: 40 civile.

---ooOoo---

Den vesttyske undervandsbåd U 12 er meddelt tilladelse til rutineanløb af Frederikshavn 14. og 17. januar. Chef vil være kaptajnløjtnant U.Schamp. Samlet besætning: 4 officerer samt 18 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Den vesttyske undervandsbåd U 181 THOMSON samt sikkerhedsfartøjet PEGASUS er meddelt tilladelse til daglige anløb af Ska-

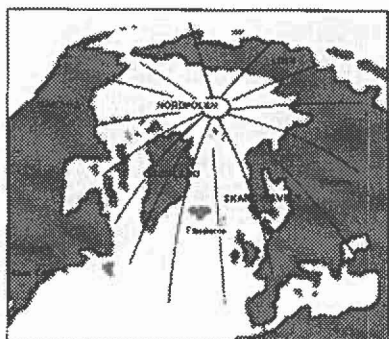
gen i perioden 15. januar til 12. februar. Chef for styrken vil være skibsfører J. Rath om bord i PEGASUS. Samlet besætning: 36 civile.

---oo0oo---

De vesttyske landgangsfartøjer STÖR og MARKRELE (Type 520-klassen) aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 21.-23. januar. Fører vil være seniorsergent l. Knüttel om bord i STÖR. Samlet besætning: 34 mand.

---oo0oo---

Udland kort

Den amerikanske flåde når ny dybde med mætningsdykning. For første gang i sin historie har den amerikanske flåde kapacitet til mætningsdykning til 850 fod i to verdenshave.

I juli sidste år afsluttede dykkere fra ubådsbjærgningsfartøjet USS PIGEON, der er baseret i San Diego, dekompression efter en mætningsdykning til 850 fod i Stillehavet, og i november afsluttede dykkere fra ubådsbjærgningsskibet USS ORTOLAN, der er baseret i Charleston, ligeledes dekompression efter en mætningsdykning til 850 fod i Atlanterhavet. I begge tilfælde spadserede dykkerne på havbunden i 850 fods dybde.

Fremgangsmåden ved mætningsdykning gør det muligt for dykkere at arbejde sikkert i længere tid og på større dybder, end det er muligt med konventionelle dykkemetoder. Ved mætningsdykning bliver dykkerens krop i bogstaveligste forstand "mættet" med inaktive luftarter i et trykkammer på overfladen, hvorefter de sænkes ned i en dykkerklokke under tryk svarende til dykkedybden. Såfremt opgaverne strækker sig over flere dage, kan dykkerne bringes tilbage til bjærgningsskibet og opholde sig der, stadig under dykketrykket, hvilket tillader dykkerne at fortsætte arbejdet uden de ulemper, som lange dekompressioner mellem dykningerne ville medføre. Efter afslutning på dykningerne til de 850 fod gennemgik dykkerne en nidages dekompression om bord på ubådsbjærgningsfartøjerne. Dekompressionskamrene er her udstyret med køjer, brusebad etc. og er under konstant TV-overvåg-

ning fra sikkerhedsmandskabets side. Dykkerne kan desuden se film og lytte til musik gennem specielle stik-gennemføringer. Manden bringes ind gennem en sluse under tryk. USS PIGEON og USS ORTOLAN er dobbeltskrogede ubådsbjærgningsskibe og er de eneste amerikanske skibe under kommando med mætningsdykkekapacitet, hedder det i den amerikanske flådes pressemeddelelse.

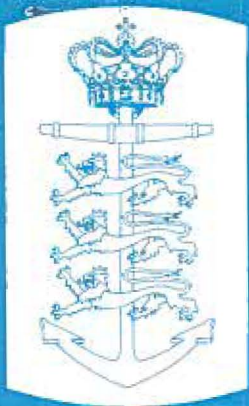
---ooOoo---

Første minestryger af RIVER-klassen søsat. Den første minestryger af RIVER-klassen til den britiske flåde blev i september søsat ved skibsbygningsfirmaet Richards Værft i Lowestoft. Skibet, der blev navngivet HMS WAVENEY, vil blive overdraget til HMS CAMBRIA, der er den sydwallisiske afdeling af den britiske flådes reservestyrke (Royal Navy Reserve). Det forventes, at skibet vil være færdigbygget tidligt i år og efter afsluttede søprøver vil blive afleveret i april måned. Skibet, der har et displacement på 900 tons, er ca. 48 meter langt, 11 meter bredt og fremdrives af to Rustondieselmotorer, der vil give en maksimumfart på 16 knob. RIVER-klassen vil erstatte TON-klassen, der har været anvendt i Royal Navy Reserve i mere end 20 år, og vil være den første skibsklasse specielt konstrueret til Royal Navy Reserve, hedder det bl.a. i tidsskriftet "DEFENCE REVIEW".

---ooOoo---

Svensk GRP "sandwich"-teknik. I forbindelse med anvendelse af glasfiberforstærket polyester, benævnt GRP, til skibsbygningsformål har det svenske Karlskrona Værft A/S udviklet en speciel teknik, benævnt "sandwich", der er internationalt efterspurgt. Det amerikanske firma Bell Aerospace har undertegnet en aftale om anvendelse af teknikken i forbindelse med bygningen af et "Surface Effect Ship" til den amerikanske flåde. Karlskrona Værft vil her samarbejde med Bell Aerospace med hensyn til tegning- og udkastarbejde. Sidste år tegnede Karlskrona Værft kontrakt med det australske firma Carrington Slipsways/Ramsay Fibreglass om tiladelse til at anvende teknikken, og den bliver nu medtaget i forbindelse med bygningen af to minejagts-catamaraner, som den australske flåde har i ordre, skriver "OFFSHORE PATROL".

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Formanden for Søofficersforeningen, kommandør J.A. Ruth, overrækker legatet til orlogskaptajn L. Hartmann Jensen, der var ledsaget af fru. (SVN FOT)

Legatet VOLUNTAS EST VIA uddelt

Civilingeniør H.V. Augsborg har til minde om sin fader, kommandør H.V. Augsborg, stiftet et legat ved navn VOLUNTAS EST VIA (Viljen er vejen), af hvilket der til en befalingsmand eller menig uddeles portioner á kr. 1000,-, almindeligvis på kommandørens fødselsdag den 26. april, såfremt legatbestyrelsen i samråd med Inspektøren for Søværnet har fundet grundlag herfor, efter følgende retningslinier:

1. Udvist fremragende konduite.
2. Givet forslag til forøgelse af søværnets kampevne.
3. Udvikling af betydelige nyskabelser eller afhandlinger.
4. Udvikling af forslag til værdifulde tekniske forbedringer af søværnets skibe.

Såfremt legatet et år ikke uddeles, kan midlerne overføres til det følgende år. Således uddeltes i år en portion på kr. 5.000,- til orlogskaptajn L. Hartmann Jensen, der tjenstgørende på fregatten HERLUF TROLLE som teknikofficer ledede slukningsarbejdet ved en brand, som fandt sted ombord den 14. juli 1982.

Orlogskaptajnen ledede med stor dygtighed brandens slukning, hvori Københavns Brandvæsen, Holmens Brandtjeneste og 2 af fregattens besætningsmedlemmer deltog.

I forbindelse med brandslukningen vurderede orlogskaptajn L. Hartmann Jensen situationen korrekt, og han disponerede klogt og dristigt. Desuden handlede han snarrådigt og beslutsomt.

Det kan således tilskrives orlogskaptajnens dygtige ledelse af slukningsarbejdet, at det lykkedes at begrænse og slukke branden, hedder det bl.a. i indstillingen fra Inspektøren for Søværnet.

Legatportionen overræktes orlogskaptajnen ved en lille højtidelighed i Søofficersforeningen i overværelse af bl.a. Søofficersforeningens bestyrelse, Inspektøren for Søværnet og den daværende chef for fregatten HERLUF TROLLE. Uddelingen fandt i år sted den 11. januar, idet legatmodtageren på grund af sejlads ikke ville være hjemme på kommandør Augsburgs fødselsdag. Legatet VOLUNTAS EST VIA blev sidst uddelt i 1979.

(SOF)

Marinestaben kan supplerende oplyse, at påskønnelse overfor enkeltpersoner i forbindelse med branden (omtalt i SVN ORT 1/84) ikke hermed er afsluttet.

Gardehusarregimentets hesteeskorte på ^Hholmen

Som et festligt islæt på den første arbejdsdag i det nye år aflagde Gardehusarregimentets Hesteeskorte, bestående af 42 ryttere, besøg på Flådestation København. Besøget kom i stand efter forslag fra Gardehusarregimentet, idet man skulle "røre" hestene, inden eskorten onsdag den 4. januar skulle deltage i H.M. Dronningens lykønskningsskur på Christiansborg i anledning af årsskiftet.

Eskorten hilser på chefen for Flådestation København. (SVN FOT)

Hesteeskorten indpasserede gennem Kongebrovagten, og efter at have rundet Marsmarken på Nyholm red den ad Hovedvejen til Frederiksholm, hvor den foran Ndr. Kontorbygning med fanfare hilste på chefen for flådestationen.

Eskorten fortsatte til Arsenaløen og udpasserede gennem Værftbrovagten.

Gardehusarregimentet blev oprettet af Frederik d. V i 1762 på grund af krigstrussel fra øst. Der blev ikke krig dengang, men det hurtige og lette kavaleri, opstillet efter ungarsk forbillede, blev bibeholdt og lige siden har husaren stort set været klædt som dengang.

Kavaleriets anvendelighed i krig sluttede efter Første Verdenskrig og husarernes heste er i dag udskiftet med kampvogne, pansrede mandskabsvogne og jeeps.

Gardehusarregimentets Hesteeskorte holder i dag 60 heste til rådighed for H.M. Dronningen ved officielle lejligheder, og deltager herudover i et stort antal opvisninger såvel her i landet som i England.

Hesteeskorten på vej gennem Holmen. (SVN FOT)

(FLS KBH)

Markering af Søværnets Eksercerskoles 25-års dag

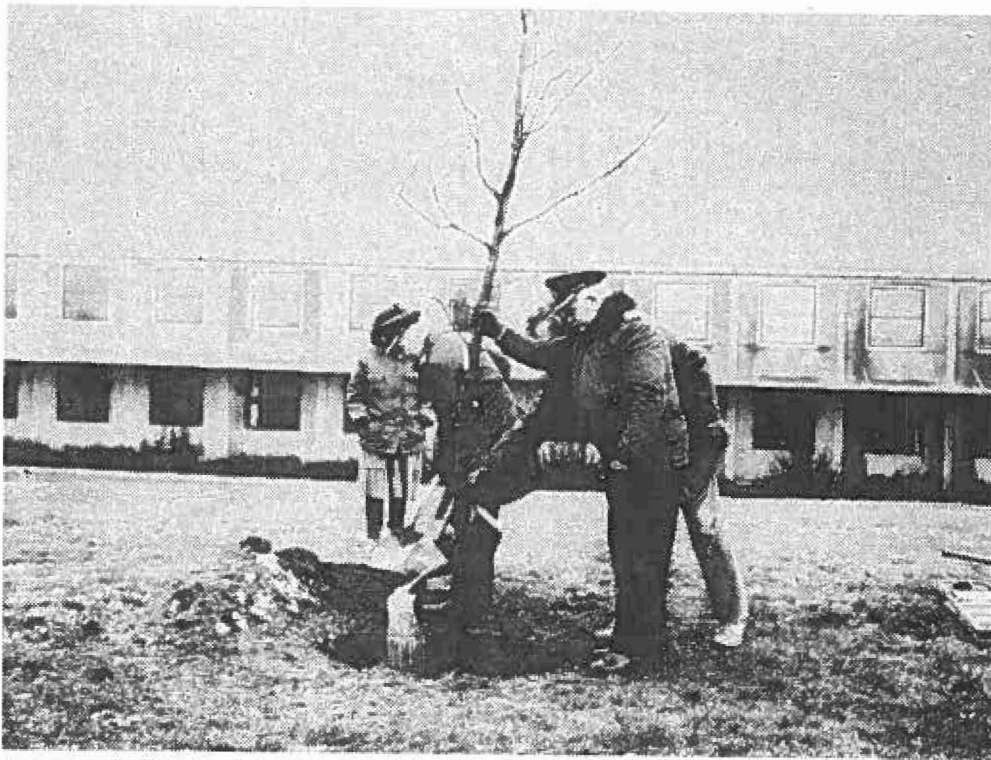
Den 8. januar 1984 var det 25 år siden, at Søværnets Eksercerskole i Avderød blev indviet og overdraget til søværnet.

Da skolens samarbejdsudvalg har besluttet at henlægge jubilæets festligholdelse til den 4. august, markeredes 25-års dagen ved, at chefen for eksercerskolen plantede et egetræ på bakken syd for skolens administrationsbygning.

Ved denne lejlighed udtalte chefen følgende:

"I dag - den 8. januar 1984 - er det 25 år siden, at Søværnets Eksercerskole officielt blev indviet og overdraget til søværnet.

I denne anledning har jeg plantet dette egetræ, som jeg herved navngiver "Marineegen". Det er mit håb, at "Marineegen" må vokse sig stor og stærk, og at den må blive et smukt symbol på Søværnets Eksercerskoles levedygtighed og varige tilknytning til området her i Avderød".

Egen plantes.

(SES)

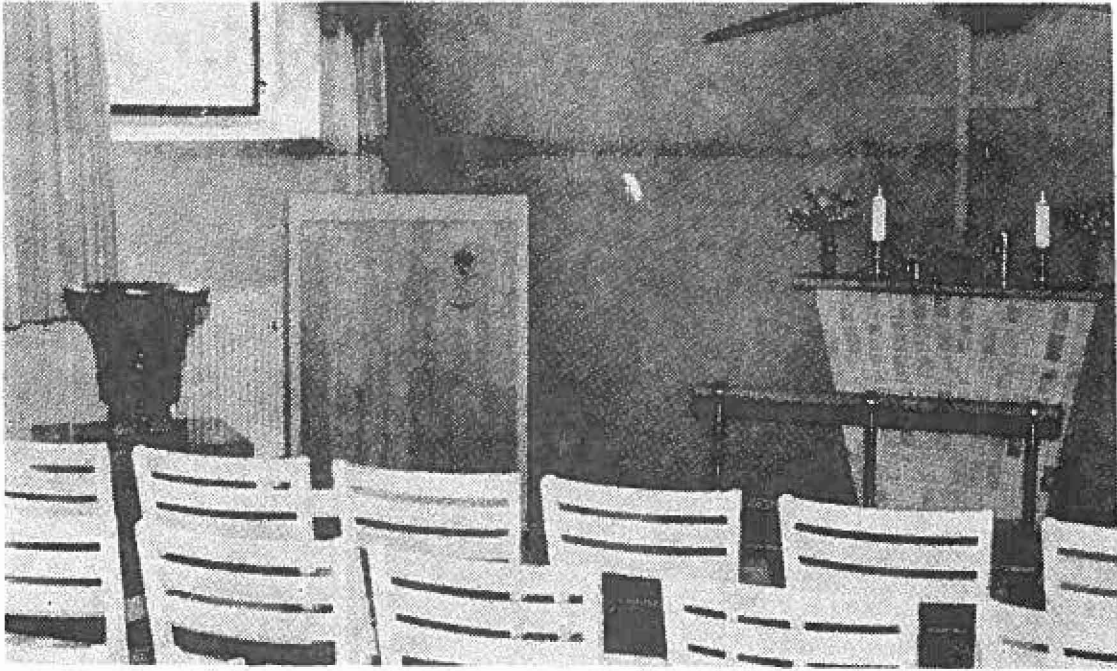
Kogem skov der er død i juni 2005

25 år ved den sømilitære menighed

Tirsdag den 10. januar 1984 kunne orlogspræst Henning Rørskou fejre 25 års jubilæum som orlogspræst ved Søværnets Eksercerskole. Orlogspræsten blev lørdag den 10. januar 1959 indsat i sit embede af daværende provst ved Holmens Kirke, kgl. konfessionarius dr. theol. Michael Neiiendam. Henning Rørskou var, ud over sin præstegerning, også forstander ved civilundervisning for værnepligtige. Orlogspræstens store ønske var naturligvis en rigtig kirke, og dette ønske blev opfyldt, da man den 6. maj 1961 kunne indvie en kirkesal i kælderetagen i Søværnets Eksercerskoles orlogshjem.

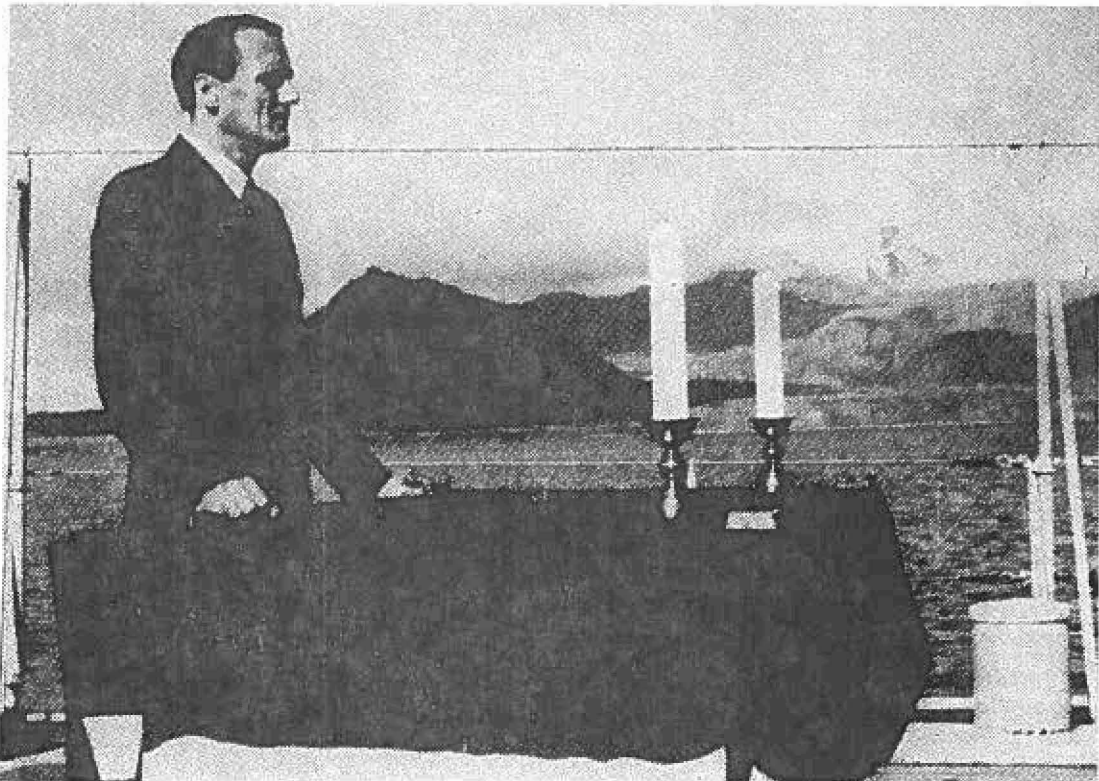
Der er gudstjeneste for de menige hver tirsdag aften, og efter gudstjenesten viser præsten lysbilleder, serverer kaffe og fortæller om sine ture med Flådens skibe, som han stadigvæk tager på togt med.

Disse arrangementer trækker altid fulde huse, blandt andet på grund af Henning Rørskous inspirerende måde at fortælle om sine oplevelser på.

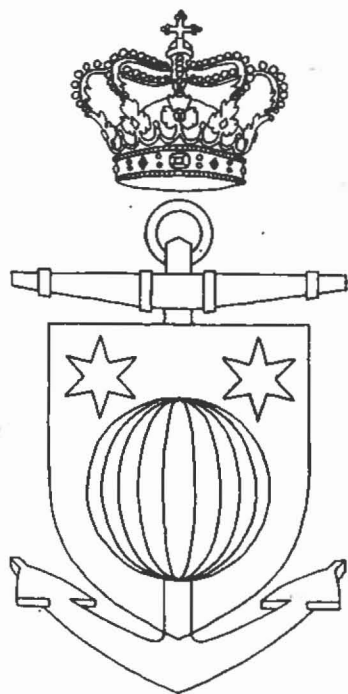
Kirkesalen i Avderød

Orlogspræsten forretter desuden kirkelige handlinger for alt personel ved Søværnets Eksercerskole.

Her ses pastor Rørskou under en gudstjeneste om bord i det tidligere depotskib ÆGIR.

(SES)

Nyt heraldisk våben

H.M. Dronningens Jagtkaptajn har via Forsvarsministeriet meddelt, at H.M. Dronningen den 21. december 1983 har approberet det af Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe udarbejdede og af Inspektøren for Søværnet fremsendte forslag til heraldisk våbenskjold for Søopmålingen.

Blasonering: I blått felt en på en opvoksende sølv mast anbragt kugle med 9 synlige, fra top til bund gående, striber af vekselvis sølv og rødt, ledsaget foroven af 2 seksoddede sølv stjerner.

Skjoldet hviler på et anker hvorover en kongekrone.

Motivering: Som våbenfigur er valgt en forenklet såkaldt opmålingskugle, der tidligere på opmålingsskibets mastetop anvendtes ved søopmåling, og stjerner ved hvilken pladsbestemmelse foretages.

Her ses det tidligere opmålingsskib FREJA med opmålingskugle på mastetoppen. FREJA udgik af Flådens tal i 1967. (SVN FOT)

(MST)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 18. januar inspektionsskibet INGOLF. Efter afgang fra Langelinie var der sejlads i Sundet, hvor der bl.a. blev gennemført helikopterflyvning.

Efter afgang fra Flådestation Frederikshavn den 25. januar skal INGOLF forrette fiskeriinspektions- og stationstjeneste først ved Færøerne og fra den 16. februar ved Grønland. INGOLFs hjemkomst er berammet til den 29. marts.

---oOo---

Nyt fra Store Bælts Marinedistrikt. Der har i 1983 været en stigning i trafikken af østmagt skibe i Store Bælts Marinedistrikts ansvarsområde, ialt 6.579 passager mod 5.709 i 1982. Af de 6.579 passager var 388 østmagt orlogs- og hjælpeskibe.

Ud af de af Søværnets operative Kommando opgjorte samlede antal søredningsopgaver på 715, har distriktet i 1983 ledet 54.

Der har i 1983 været 14 mineudskadeliggørelsesopgaver i distriktets ansvarsområde.

---oOo---

Flådestation Korsør har i 1983 haft 1.020 havneanløb, heraf 844 danske orlogsskibe. De øvrige er vesttyske, engelske, norske, hollandske, svenske og civile danske enheder. I forhold til 1982 er der tale om en mindre stigning.

Garagen har haft et travlt år, idet antallet af udkørte kilometre er steget med 90.000 i år til ialt 422.873. Stigningen har især lagt sig på den tungere del af vognparken. Vognparken fik sidst på året tilført en ny kran, hvilket betyder en besparelse i kranleje. Desuden vil den forøgede rækkevidde af kranen medføre færre forhalinger i havnen, hedder det i flådestationens orienteringsmeddelelse.

---oOo---

Ved årsskiftet er planlægningen til årets Nijmegenmarch, der finder sted ved byen Nijmegen i Holland i dagene 17 - 20 juni, gået i gang. Ifølge den aftalte rotationsplan er det i 1984

søværnets tur til at stå for arrangementet vedrørende danske militære deltagere og deltagere fra civilforsvaret. Delegationschef er kommandørkaptajn P.K. Hansen og kontingentchef for forsvaret orlogskaptajn E.G. Christiansen, begge Søværnets Eksercerskole.

Nærmere oplysninger om betingelserne for at deltage i marchen vil tilgå tjenestestederne.

---oOo---

ÅLÅDEBESØG

Den 3. vesttyske ubådseskadre, bestående af depotskibet LAHN (RHEIN-klassen), undervandsbådene U 18, U 19, U 23, U 24, U 25 og U 30 (Type 206-klassen), hjælpeskibet BARBARA, bjærgningsfartøjerne SPEEKEROOG og NORDERNEY samt torpedoindbjærgningsfartøjerne TF-2 og TF-5, er meddelt tilladelse til rutinebesøg i Frederikshavn (med daglige anløb i forbindelse med den nationale vesttyske øvelse GRÜNER AAL 841) i perioden 23 januar - 22 februar. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn K. Pfennig om bord i LAHN. Samlet besætning vil være 40 officerer og 266 andre befalingsmænd og menige samt 40 civile.

En vesttysk styrke bestående af landgangsfartøjerne SCHLEI, STÖR, TÜMLER, WELS og BUTT (Type 520-klassen) aflægger rutinebesøg i Vejle 10 - 13 februar og i Korsør 15 - 17 februar. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn Karich om bord i SCHLEI. Samlet besætning 3 officerer samt 85 andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke bestående af landgangsfartøjerne ZANDER, ROCHEN, MAKRELE, MURÄNE og BRASSE (Type 520-klassen) aflægger rutinebesøg i Kalundborg 10 - 13 februar og i Korsør 13 - 14 februar. Chef for styrken vil være kaptajnløjtnant P. Wentzel om bord i ZANDER. Samlet besætning 2 officerer samt 86 andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke bestående af depotskibet WERRA (RHEIN-klassen), ministrygerne WETZLAR, WEILHEIM, CUXHAVEN, MARBURG, DÜREN, KONSTANZ, WOLFSBURG og ULM (LINDAU-klassen) aflægger rutinebesøg i Esbjerg 11 - 13 februar. Chef for styrken vil være kommandør-

kaptajn H. Spieker ombord i WERRA. Samlet besætning 29 officerer samt 411 andre befalingsmænd og menige. Herudover aflægger hjælpe-skibene ODIN og STIER rutinebesøg henholdsvis 11 - 16 februar og 11 - 13 februar. Chef for ODIN vil være skibsfører K. Fehrmann og besætningen udgøres af 70 civile. Chef for STIER vil være premierløjtnant N. Goedert. Samlet besætning 4 officerer samt 32 andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke bestående af depotskibet MOSEL (RHEIN-klas-sen), ministrygerne CASTOR, RIGEL, REGULUS, SKORPION, WAAGE, PERSEUS, NEPTUN, PLUTO, HERKULES, FISCHER, GEMMA (SCHÜTZE-klassen), FRAUENLOB, NAUTILUS, GEFION, MEDUSA, UNDINE, MINERVA, DIANA, LORELEY, ATLANTIS og ACHERON (FRAUENLOB-klassen), aflægger rutinebesøg i Ålborg 11 - 13 februar. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn G. Schulz om bord i MEDUSA. Samlet besætning 74 officerer samt 740 andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke bestående af landgangsfartøjerne DELPHIN, BARBE, DORSCH, FELCHEN og FORELLE (Type 520-klassen) aflægger rutinebesøg i Thyborøn 11 - 14 februar. Chef for styrken vil være kaptajnløjtnant Meisel om bord i DELPHIN. Samlet besætning 4 officerer samt 91 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Den amerikanske flåde har "erhvervet" en prøve af den type og kvalitet titanium, der anvendes i de sovjetiske angrebsundervandsbåde af ALFA-klassen, forlyder det fra autorative kilder, skriver "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

Flådens metallurgister har undersøgt prøven, men har ikke haft held med at opnå den sovjetiske svejsestandard. Medens det er lykkedes for sovjetiske teknikere at lave

en svejsning i blot fem trin, forlyder det, at de amerikanske modparter har måttet gentage processen 200 gange for at få titanpladerne sammensvejset. Kilderne siger, at russerne har fjernet brinten i svejseflammen, men det synes af mindre relevans i forbindelse med de problemer, amerikanerne mødte under processen. Den første undervandsbåd af ALFA-klassen blev færdigbygget i 1967, men blev efter en række problemer skåret op og kasseret. Det påstås, at dens metalreaktor blev overbelastet til smeltepunktet. Den anden af denne 3800 tons-klasse blev ikke operationsklar før 1979. Bådene har en rapporteret fart på 42-45 knob og en operationsdybde på ihvertfald 2000 fod (606 meter). ALFA-klassens enhed har en betydelig evne til at tåle skader, også hvis vestlige våben skulle gå dybt og hurtigt nok til at nå dem.

---oOo---

CAPTOR-minen. Skønt der allerede i februar 1980 forelå fuld godkendelse af indfasning af den amerikanske flådes CAPTOR-mine, er det først nu, der frigøres detaljer om den. CAPTOR minen består af en ankerdel, en detektionsdel, en klassifikations- og aktiveringsdel, en sikrings/armering- og neutraliserings/selv-sænkingsmekanismedel samt en MK-46 torpedo som ladning. Der er udviklet forskellige typer udlægningsudstyr afhængig af den valgte platform, der kan være overfladeskibe, undervandsbåde samt fly af typerne B-52 og P-3. Når CAPTOR minen er i vandet, synker den til en forud programmeret dybde, hvor udlægningsudstyr og anker frigøres. Minen har herefter en del positiv opdrift, hvilket gør det muligt for den at flyde vertikalt, medens den er fastholdt af et kabel til ankeret på havbunden. Når et mål er blevet opdaget - og erkendt fjendtligt, udløses MK-46 torpedoen gennem minens øvre ende. CAPTOR minen kan anvendes på dybder på ihvertfald 300 meter. Den overflade- og luftlagte version har en diameter på 53,3 cm, er 370 cm lang og har en vægt på 1.080 kg. Den tilhørende MK-46 torpedo er 32,4 cm i diameter og er 2.66 cm lang, hedder det bl.a. i artiklen i "International Defence Digest".

Som tidligere nævnt i SVN ORT (3/80) tænkes minen bl.a. anvendt som antiubådsmine i farvandet mellem Grønland - Island og Skotland.

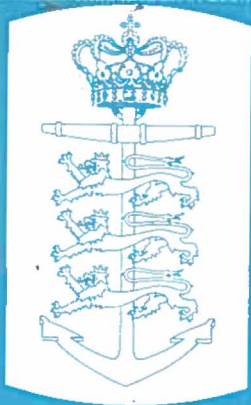
---oOo---

Svensk/norsk samarbejde på forsvarsmaterielområdet. Hovedsigtet med en ny 15 års aftale mellem Sverige og Norge er, at afbalancere våbenhandelen mellem de to lande gennem en koordineret udvikling af missiler og elektronisk udstyr. Talstørrelser på omkring 7.000 millioner norske kroner er blevet nævnt i forbindelse med fælles forsvarsanskaffelser over de næste fem år.

I de forløbne 10 år har Norge anvendt 1.000 millioner norske kroner i Sverige, hvorimod Sverige har købt for 600 millioner norske kroner udstyr i Norge. Hovedproblemet er, at den svenske forsvarsmaterielindustri er meget større end den norske, skriver "International Defence Digest".

Fungel

SØVÆRNS- ORIENTERING

Fregatten HERLUF TROLLE - kommandoskib i SMALL PLAY 1/84 - her fotograferet med to af søværnets LYNX-helikoptere (SVN FOT)

Øvelse SMALL PLAY 1/84

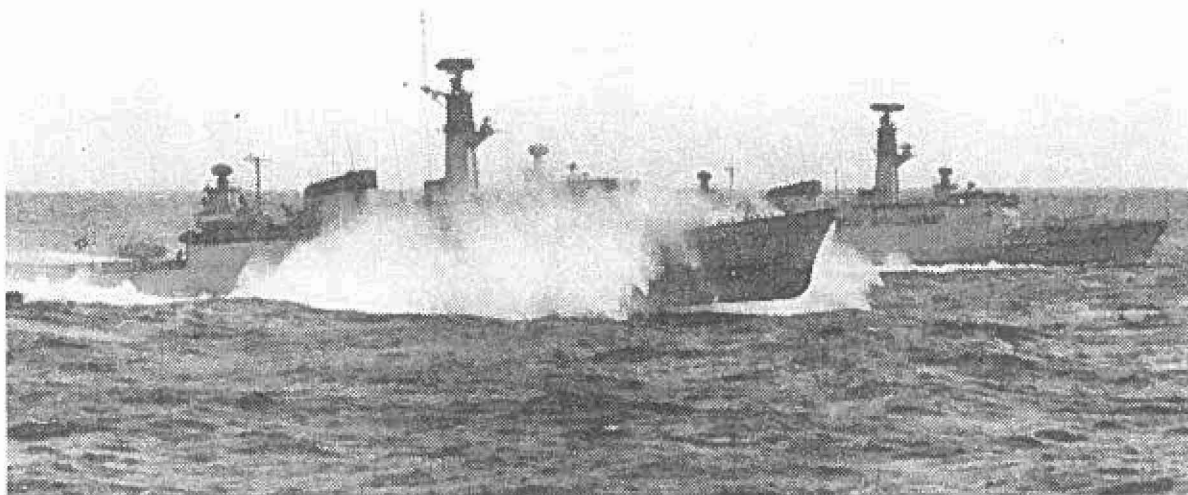
Enheder fra Fregateskadren, Torpedobådseskadren og Mineskibseskadren deltog i dagene 16.-20. januar i den nationale øvelse SMALL PLAY 1/84 under ledelse af chefen for Fregateskadren.

Som det kunne forventes, i betragtning af årstiden, startedes der op i en af de mere solide storme, som selv i indre farvande gør indhug i mulighederne for at gennemføre den elementære uddannelse og de samarbejdsøvelser af taktisk tilsnit, som er formålet med øvelser af denne kategori. Vejret fik, på grund af en fleksibel opbygning af programmet, alligevel ikke den store ind-

flydelse på afviklingen af de nødvendige basale øvelsestyper, da meget kunne foregå i læ af Jylland/Fyn.

Et hovedformål, nemlig at udbygge samarbejdet med landbaserede anti-luftmissilsystemer fra flyvevåbnet, at raffinere de eksisterende procedurer og at indøve koordinering med søværnets missilsystemer, blev til fulde opfyldt, og resultaterne er efter bearbejdning klar til yderligere afprøvning i næste øvelse SMALL PLAY. I forbindelse med dette arbejde havde styrken besøg af chefen for Luftværnsgruppen (flyvevåbnet) oberst B.Rasmussen.

Korvetter af NIELS JUEL-klassen i hårdt vejr (SVN FOT)

I løbet af øvelsesugen havde eskadren besøg af den norske forsvarsminister Anders C.Sjaastad i følge af en statssekretær, departementschefen for Forsvarsministeriet og andre, herunder den danske Forsvarsministers frue, der på grund af de politiske forhold og de deraf følgende forhandlinger var alene. Dette besøg er beskrevet nedenfor.

I øvrigt havde øvelsen også besøg af i alt 5 forsvars- og marineattachéer, som fik en demonstration af korvetten PETER TORDENSKIOLD og - efter landsætning i Kongsøre - en forevisning af torpedoværkstedet.

(FGE)

Ministerbesøg på korvetten PETER TORDENSKIOLD

"Vind fra syd og sydvest, 35-45 knob (Beaufort 8-9), overskyet med regn og sne, sigt 2-5 km". Således lød udsigten for vejret tirsdag den 17. januar for området Store Bælt og Kattegat Syd. Det var ikke just nogen opmuntrende udsigt for korvetten PETER TORDENSKIOLD, for netop den dag ville den norske og danske forsvarsminister med fruer aflægge besøg om bord. Gæsterne skulle under opholdet sejles fra Århus til Korsør og i forbindelse hermed overvære en taktisk øvelse med enheder fra Fregat-, Torpedobåds- og Mineskibseskadren samt flyvevåbnet.

Tidligt tirsdag morgen fortøjede korvetten ved Hønnørkajen i Århus, hvorefter man gik i gang med de sidste forberedelser. Gæsterne med den norske forsvarsminister Anders C.Sjaastad i spidsen ankom kl. 0850 og blev modtaget af chefen for Fregateskadren og skibschefen. Desværre havde forsvarsminister Hans Engell måttet melde afbud for at kunne deltage i regeringsmøde efter folketingsvalget. Efter afgivelse af skansevagtshonnør blev fortøjningerne sluppet, og for en hård sydvestlig vind bogstavelig talt blæste PETER TORDENSKIOLD ud af Århus havn.

Den norske forsvarsminister og den danske forsvarsministers frue på PETER TORDENSKIOLDS bro (SVN FOT)

Under forlægningen gav stabschefen ved Søværnets operative Kommando og eskadrechefen orientering om søværnet, dets opgaver og materiel, og derefter var der tid til rundvisning om bord og til at

overvære den planlagte øvelse. Hvor meget man kunne se, er nok et spørgsmål, for dels var udsigten reduceret af dis og slud, dels blev styrehuset ofte dækket totalt af fygevand. Alligevel gav øvelsen et godt indtryk af søværnets formåen under vanskelige vejrforhold.

Selv om ruten sydover i Store Bælt blev lagt så vestlig som muligt, gav Fyn ikke fuldstændig læ for vejret, så det var ikke alene kokkens kulinariske evner, der gjorde frokosten mindeværdig. Mere end en gang måtte man holde på bestik og service for at forhindre, at det røg på dørken.

Kort før det planlagte tidspunkt ankom korvetten til Korsør. Da den norske forsvarsminister takkede for turen, udtrykte han bl.a. sin anerkendelse af skibets konstruktion og indretning og sagde, at han var glad for, at det var en så kampkraftig og effektiv enhed, der bar en tidligere norsk søhelts navn. Præcis klokken 1330 gik gæsterne fra borde og fik igen fast grund under fødderne, og de kunne derefter fortsætte det stramme besøgsprogram til tiden.

(PETO)

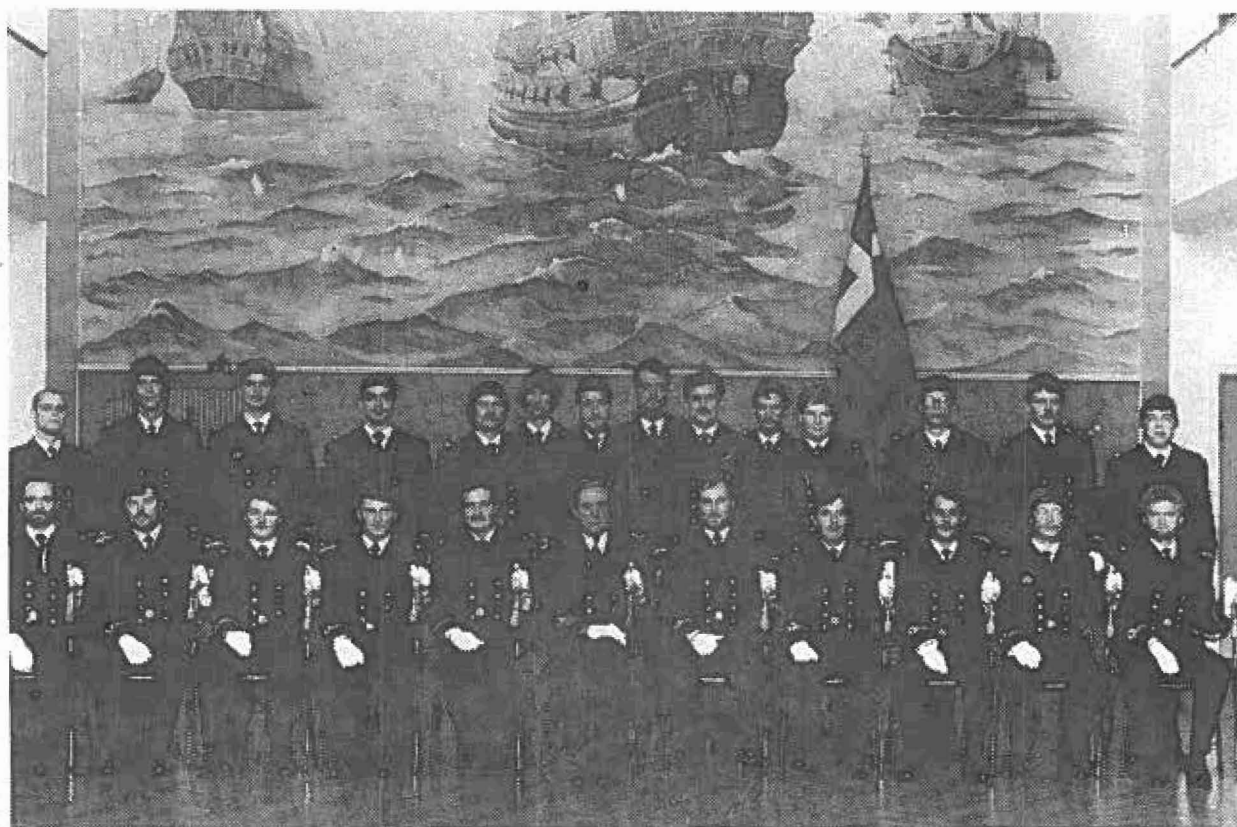
En ganske særlig dag på Søværnets Officersskole

Onsdag den 1. februar var en ganske særlig dag på Søværnets Officersskole. 24 kadetter af den tidligere B-linie blev udnævnt til løjtnanter i søværnet/løjtnanter i Forsvarets Intendanturkorps ved en stor højtidelighed på skolen.

Ikke alene var det et for søværnet usædvanligt stort elevhold, men det var også bemærkelsesværdigt ved, at alle fire uddannelsesretninger fra den tidligere B-linie var repræsenteret. Således bestod holdet af 10 elever af dæks-linien, 7 elever af teknisk linie, maskinretningen, 3 elever af teknisk linie, elektronikretningen, og 4 elever af forvaltningsretningen.

Der blev også ved eksaminen forud for udnævnelsen opnået mange fine resultater. Søværnets Officersskole havde den glæde at kunne indstille løjtnant Erling Thorkild Holst til at modtage Hendes Majestæt Dronningens Æressabel.

Med udnævnelsen er et kapitel i skolens historie forbi. Uddannelse til B-linien flyttede fra Søværnets Specialofficersskole til Søværnets Officersskole i efteråret 1970, og det første hold blev udnævnt den 1. januar 1973. Nu - 10 år efter - er denne

Dimittenderne og chefen for Søværnets Officersskole - her fotograferet i skolens aula (SVN FOT)

uddannelse ophørt ved indførelsen af den nye personel- og uddannelsesstruktur fra 1. januar 1983. Under skolens auspicer gennemgår de nyudnævnte løjtnanter nu - udover den obligatoriske efteruddannelse - en særlig suppleringsuddannelse, således at den samlede uddannelse i muligt omfang svarer til den kommende officersgrunduddannelse (OGU). Løjtnanterne, der har gennemgået denne uddannelse, vil blive betragtet som OGU'ere.

Endelig må det bemærkes, at de 4 løjtnanter af forvaltningsretningen er de sidste af deres art, idet søværnet - i kraft af den førnævnte nye personelstruktur - ikke længere uddanner forvaltningsofficerer.

Udnævnelsen, der blev afsluttet med en reception, blev overværet af bl.a. Inspektøren for Søværnet, Søværnets Teknikinspektør, Søværnets Taktikinspektør, Søværnets Våbeninspektør, forstanderen for Københavns Navigationsskole, og formanden for Søværnets Officersorganisation (SSO) samt - også meget glædeligt - 88 pårørende til de udnævnte løjtnanter.

(SOS)

Søredningstjenestens 2. halvårsrapport 1983

Søredningstjenesten under Søværnets operative Kommando (SOK) iværksatte i 1983 i alt 743 aktioner for at redde, eftersøge eller assistere nødstedte på søen. Det er 49 aktioner flere end registreret i 1982, svarende til en stigning på 6,6 %. Det er det største antal aktioner, der er registreret i den tid, Søredningstjenesten har været etableret under SOK.

Der er i 1983 registreret en mærkbar stigning i antal aktioner iværksat for at eftersøge og assistere fritidssejlere m. fl. For denne gruppe alene er registreret 443 aktioner, svarende til 60 % af samtlige søredningsaktioner, en stigning på 73 i forhold til 1982. Der er samtidigt registreret et mindre fald i antal aktioner forårsaget af erhvervsanvendte skibe og boreinstallationer, i alt 126, svarende til 17 %, samt aktioner iværksat af andre årsager, i alt 172, svarende til 23 %.

I forbindelse med den konstaterede stigning i antallet af aktioner til assistance for fritidssejlere er samtidig registreret en markant stigning i antal aktioner forårsaget af brætsejlere. Søredningstjenesten har siden 1980 registreret antallet af søredningsaktioner forårsaget af denne gruppe sejlere, og det fremgår af rapporten, at 62 aktioner, svarende til 8,2 % af samtlige aktioner i 1983, skyldes assistance til brætsejlere, som oftest på grund af kraftig fralandsvind og svigtende kræfter har været ude af stand til at komme i land ved egen hjælp.

Der er også for 1983 konstateret en klar sammenhæng mellem perioder med ustadigt og blæsende vejr og antallet af søredningsaktioner, i hvilke tilfælde det trods udsendte kulings- og stormvarsler har været nødvendigt at eftersøge og assistere fritidssejlere.

Søredningstjenesten har registreret 88 dødsfald i forbindelse med søredningsaktioner i 1983. 29 omkomne var professionelle søfolk og fiskere samt passagerer om bord på erhvervsanvendte skibe m.m. 59 omkom i forbindelse med fritidsaktiviteter. De tilsvarende tal for 1982 var 25, henholdsvis 52.

2. halvårsrapport for den under Farvandsdirektoratet hørende Kystredningstjeneste er medtaget i rapporten. Kystredningstjenestens 26 redningsstationer har i 1983 modtaget i alt 247

anmodninger om assistance. Heraf er 64 samtidig registreret i Søredningstjenestens to halvårsrapporter. Af Kystredningstjenestens samlede rapportering for 1983 fremgår det

- at 91 mennesker, der var i alvorlig fare på søen, er blevet reddet,
- at 165 fartøjer er blevet undsat, assisteret eller overvåget under vanskelige forhold,
- at 2 patientevakueringer er udført,
- at 44 opkald vedrørte deltagelse i eftersøgninger eller opgaver af ikke redningsmæssig karakter, samt
- at redningsstationerne har været i aktivitet i i alt 722 timer for at kunne løse ovennævnte opgaver.

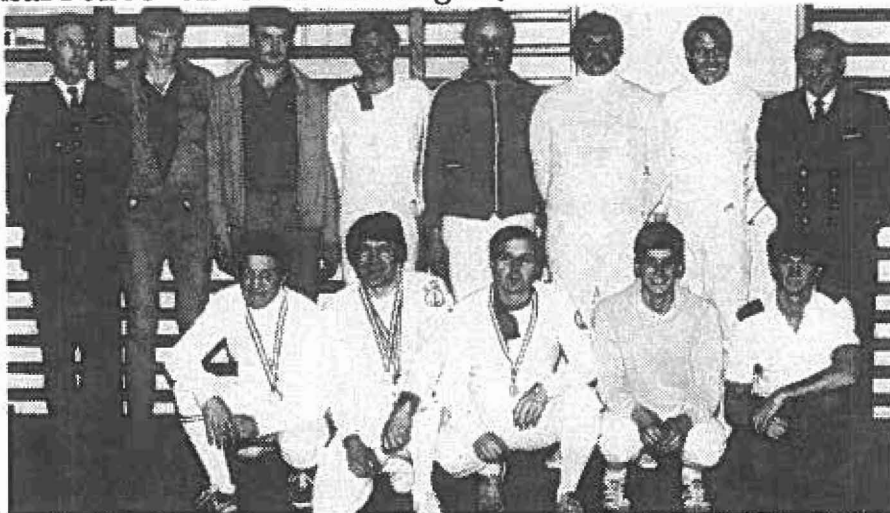
Endvidere er medtaget en oversigt over redningsaktioner, der er udført af søværnets helikoptere på søværnets inspektions-skibe under tjeneste i grønlandske og færøske farvande. I oversigten er også medtaget søværnets helikopteres deltagelse i søredningsaktioner i danske farvande, og det fremgår, at der har været i alt 61 redningsaktioner mod 43 i 1982.

I 1982/83 blev ALOUETTE III-helikopterne udskiftet med helikoptere af typen LYNX, og den markante stigning i antal redningsaktioner i 1983 skyldes den bedre forståelse for og udnyttelse af LYNX-helikopterens større rækkevidde og løfteevne samt muligheden for at flyve i dårligere vejr, end det var muligt med de nu udfasede ALOUETTE-helikoptere.

(SOK)

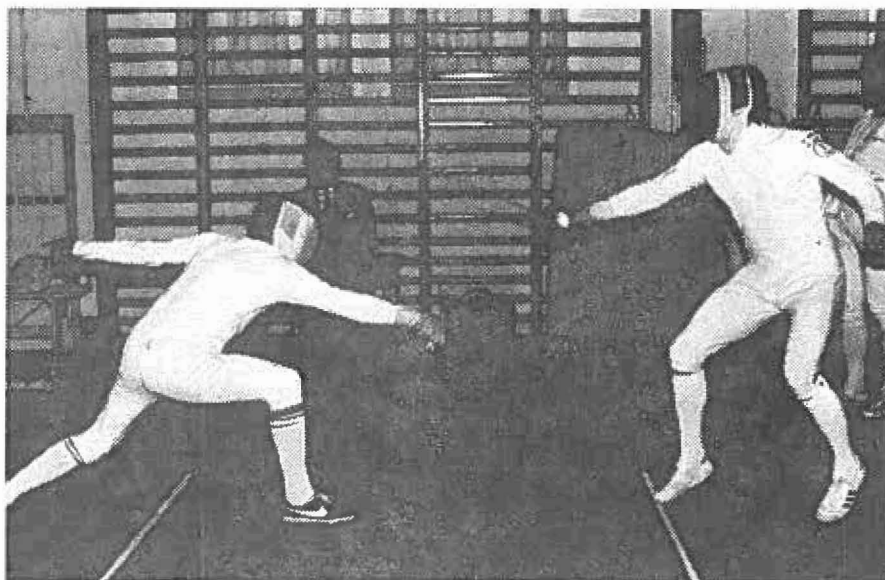
Søværnets fægtstævne 1984

Stævnet blev afviklet i Holmens gymnastiksal fredag den 20. januar med henholdsvis kårdekonkurrence om formiddagen og sabelkonkurrence om eftermiddagen.

Deltagere i søværnets fægtstævne 1984 (SVN FOT)

Der var i år tilmeldt 10 deltagere til kårdefægtning og 7 deltagere til sabelfægtning.

En situation fra konkurrencen på sabel
(SVN FOT)

Resultatet af fægtekurrencen blev:

På kårde: Nr. 1 Kaptajnløjtnant B.W.Fager, Søværnets Våbenskole.

Nr. 2 Premierløjtnant G.Petersen, Skoleskibet MØEN.

Nr. 3 Seniorsergent J.Thanning, Søværnets Konstabelskole.

På sabel: Nr. 1 Seniorsergent J.Thanning, Søværnets Konstabelskole.

Nr. 2 Kaptajnløjtnant B.W.Fager, Søværnets Våbenskole.

Efter resultatopgørelsen overrakte søværnets idrætsofficer, kommandørkaptajn P.K.Hansen, medaljer til vinderne.

Vinderen af kårdekonkurrencen, kaptajnløjtnant B.W.Fager, lykønskes af søværnets idrætsofficer (SVN FOT)

Vinderen af sabelkonkurren-
cen, seniorsergent J.Than-
ning, lykønskes af søvær-
nets idrætsofficer (SVN
FOT)

Kampene bar præg af god kvalitet.

(IKO)

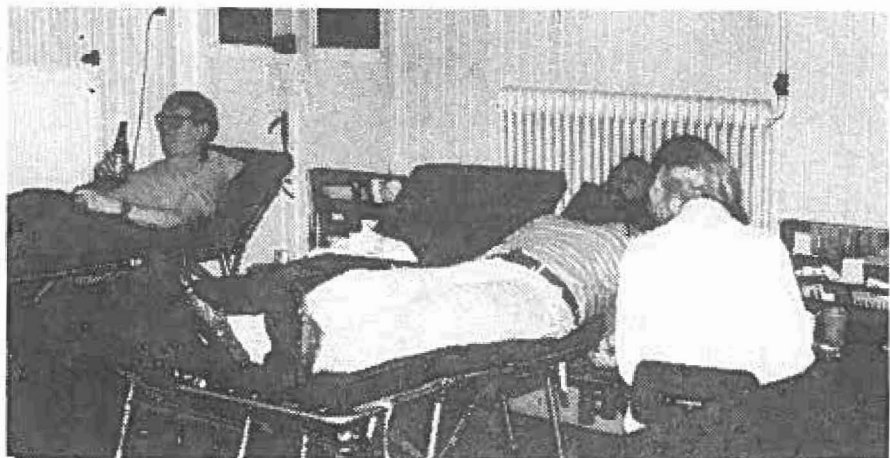
Glimt fra søværnets hverdag

Blodafgivelse til
Rigshospitalets
blodbank finder
jævnligt sted på
søværnets tjeneste-
steder.

Her ses personel
fra Flådestation
København under
blodafgivelse og
med den traditio-
nelle efterføl-
gende forfriskning.

(SVN FOT)

Nijmegenmarchen 1984

I år afvikles for otteogtredssindstyvende gang den hollandske "4-tages march" - Nijmegenmarchen, i dagene 17.-20. juli. Udgangspunktet - og hovedkvarteret - er, som navnet angiver, den omtrent midt i Holland beliggende smukke by Nijmegen.

Fra alverdens lande strømmer "marchgængere" til i titusindsvi, såvel militære som civile. Ingen, der har deltaget, glemmer den fantastiske oplevelse, det er at mødes og marchere sammen med så mange! Den afsluttende indmarch i selve byen kan sammenlignes med en olympiadeafslutning.

Fra Danmark kom sidste år omkring 500 deltagere fordelt på henholdsvis hæren, søværnet, flyvevåbnet og - ikke mindst - civilforsvaret. Det er håbet at komme op på langt flere deltagere i år. Ansvar for ledelsen af det samlede danske kontingent er overdraget søværnet, som har sammensat en stab af erfarne ledere og hjælpere, der vil gøre deres yderste for, at alle deltagere får en god og veltilrettelagt tur ud af det.

Reglerne for dansk militær deltagelse er fastlagt i FKOBST P.491-3 - yderligere uddybet i en FKOPUB PP.491-3. Begge vil være til rådighed på tjenestestederne, hvor den lokale idrætsofficer i øvrigt vil kunne fremskaffe alle ønskede oplysninger.

I hovedsagen går det ud på at skulle marchere - helst i hold - 40 km hver dag i de fire dage. Marchen skal udføres i uniform og med 10 kg oppakning. Der er dog særlige regler for ældre aldersgrupper, ligesom kvindelige deltagere kan vælge kortere distancer. Fælles for alle er, at man skal være i en virkelig god træningstilstand og have "øvet" sig herhjemme, inden turen går til Holland.

Alle oplysninger vedrørende tilmelding, frister, transport, ophold m.v. vil tilgå alle større tjenestesteder i løbet af foråret og blive offentliggjort ad de sædvanlige kanaler.

På glædeligt gensyn i Nijmegen i juli.

(Dansk Nijmegen Delegation)

Indland kort

Stabschefen ved Inspektøren for Søværnet inspicerede torsdag den 9. februar inspektionsskibet VÆDDEREN under sejlads i Sundet og Kattégat Syd. Inspektionen, der udgik fra Langelinie, havde til formål at kontrollere skibets uddannelse, tilstand, operative formåen og sikkerhed til søs samt at vejlede og assistere på de områder, hvor foreliggende problemer ikke har kunnet løses ved egen foranstaltning. Efter afgang Langelinie blev der afviklet en generel inspektion samt afholdt en række havariøvelser for at kontrollere besætningens færdighed i betjening af skibets materiel.

Om eftermiddagen var der trawlerøvelse under medvirken af helikopter. Derefter blev der gennemført en række øvelser, der havde til formål at kontrollere helikopterens og besætningens samarbejde.

Efter disse øvelser blev der gennemført en slæbeøvelse, hvorunder kutteren FARØ skulle agere et fiskefartøj med maskinhavari. Det var derefter VÆDDERENS opgave at slæbe fartøjet til nærmeste havn.

VÆDDEREN afgik i uge 7 fra Flådestation Frederikshavn til Færøerne for fiskeriinspektions- og stationstjeneste. Inspektionsskibet afløser inspektionsskibet INGOLF, der herefter forlægger til Grønland.

Inspektionsskibet VÆDDERENS hjemkomst er berammet til den 10. maj.

---oo0oo---

Nyt hæfte i nordisk Folk og forsvar-serien. "Folk og forsvar"-organisationerne i Sverige, Norge og Danmark holder årligt på skift en konference med emner fra sikkerheds- og forsvarspolitikken i Norden.

Konferencen i 1983 blev forestået af Sverige, og den fandt sted på Öland i juni under overskriften

"Nordisk säkerhetspolitik i utveckling".

Hovedindlæggene er optaget og udsendt i hæfteform i nordisk Folk og forsvar-serien.

De danske indledere var:

- lektor Bertel Heurlin, Københavns universitet, der talte om konkrete hændelser i 1970-80 som påvirkere af sikkerhedspolitikken,
- professor Bjarne Nørretranders, Københavns universitet, der drøftede de etablerede organisationers og bevægelers påvirkning af sikkerhedspolitikken, og
- lektor Ib Faurby, Århus universitet, som behandlede de indenrigspolitiske forudsætninger for de nordiske landes sikkerhedspolitik, herunder positive og negative resultater af fakta og fredsbevægelser.

Blandt de svenske og norske indledere kan nævnes ambassadør Unga Thorsson (tidligere formand i Sveriges nedrustningskommission under FN), professor Nils Andrén (Forsvarets Forskningsanstalt), docent Jens Christophersen (Oslo universitet) og forsker Erik Nord (Norsk Utenrikspolitisk Institut).

Hæftet er nr. 4 i en nordisk Folk og forsvar-serie, der startede i 1979, skriver Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste.

---oo0oo---

F l å d e b e s ø g

Det vesttyske slæbefartøj EISBÄR er meddelt tilladelse til daglige rutineanløb af Rønne i perioden 15.-28. februar. Chef vil være skibsfører B.Altmann. Samlet besætning: 15 civile.

---oo0oo---

Den ecuadorianske undervandsbåd SHYRI (vesttysk Type 209-klasse) er meddelt tilladelse til daglige anløb af Skagen i perioden 16.-23. februar. Chef vil være kommandørkaptajn J.Guerra Melo. Samlet besætning: 9 officerer samt 29 andre befalingsmænd og menige.

---oo0oo---

De norske undervandsbåde SKOLPEN og STADT (Type 207-klassen) er meddelt tilladelse til rutineanløb af Thorshavn i perioden 24.-26. februar. Chef for SKOLPEN vil være kaptajnløjtnant K.Harita. Chef for STADT kaptajnløjtnant A.Arneseu. Samlet besætning: 48 andre befalingsmænd og menige.

---oo0oo---

Den hollandske minejager HARLINGEN (ALKMAR-klassen) aflægger rutinebesøg i Århus i perioden 24.-27. februar. Chef vil være kaptajnløjtnant J.Van den Hern. Samlet besætning: 8 officerer samt 39 andre befalingsmænd og menige.

---oo0oo---

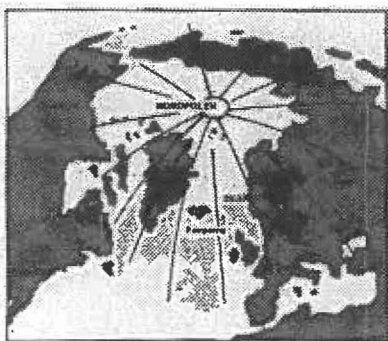
Den britiske undervandsbåd SEALION (PORPOISE-klassen) aflægger uofficielt besøg i Esbjerg i perioden 2.-7. marts. Chef vil være kaptajnløjtnant M.G. Gee fra den australske flåde. Samlet besætning: 71 mand.

---oo0oo---

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet NECKAR (RHEIN-klassen) og missilkanonbådene S 41, S 42, S 43, S 44, S 45, S 46, S 47 og S 48 (Type 148-klassen), aflægger rutinebesøg i København i perioden 2.-5. marts. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn K.Hecker. Samlet besætning: 48 officerer samt 391 andre befalingsmænd og menige.

---oo0oo---

Udland kort

Britisk ordre på nye angrebsubåde. Den britiske flåde har placeret en ordre på den første konventionelle angrebsubåd af Type 2400-klassen hos firmaet Vickers. Kontrakten har en værdi på omkring 100 millioner pund sterling. Type 2400-klassen, der skal erstatte OBERON-klassen (hvoraf 13 enheder er i tjeneste i den britiske flåde), vil blive overordentlig lydløs, i stand til dybdedykning (200 + meter) og have en stor udholdenhed (en aktionsradius på mere end 8000 sømil). Den nye undervandsbåd vil blive 70 meter lang,

med et trykskrog med en diameter på 7,5 meter og have en neddykket fart på "omkring 20 knob". Besætningen vil blive på 44 mand. Våbnene vil omfatte trådstyrede sværvægts torpedoer af typerne TIGERFISH og SPEARFISH (med op til 12 genladninger), SUB-HARPOON anti-skibsmisseriler og miner, der udskydes gennem de seks stævntorpedorør. Den britiske flådes ordre vil utvivlsomt medvirke til at fremme udsigterne for eksportsalg for Type 2400-klassen, bl.a. til brugere af OBERON-klassen, såsom Australien, Canada, Brasilien og Chile samt til flåder, der anvender de russisk byggede ROMEO- og WHISKEY-klassen, hedder det bl.a. i artiklen i "MILITARY TECHNOLOGY".

---ooOoo---

Første NATO ordre på missilvildledningssystem BARRICADE. Firmaet Wallops Systems har modtaget den første bestilling fra et NATO-medlemslands flåde på firmaets missilvildledningssystem BARRICADE, der skal installeres i de under bygning værende tyrkiske fregatter af MEKO-typen. BARRICADE-systemet, der kan sikre alle skibsklasser et effektivt og billigt forsvar til imødegåelse af missilangreb, omfatter såvel spredning af CHAFF (d.v.s. radarforstyrrende partikler, red.) som infrarøde attrapper. Systemet er baseret på retningsstabiliserede 57 mm raketter og omfatter to 18-cellede affyringsramper, anbragt i henholdsvis styrbords og bagbords side. BARRICADE-systemet omfatter modtagere, der opfanger missil- eller ildledelsesradarsignaler og derpå automatisk iværksætter passende forsvarsforanstaltninger. CHAFF-skyen, der udvikles yderst hurtigt, sikrer et effektivt forsvar ved skabelse af forvirring i radarbilledet, samt vildledning og målforvirring af missilet. Over 50 BARRICADE-systemer er blevet solgt til andre ikke NATO-medlemmers flåder, skriver "MARITIME DEFENCE".

---ooOoo---

25. angrebsubåd af LOS ANGELES-klassen hejst kommando. USS BUFFALO (SSN-715), den 25. atomdrevne angrebsundervandsbåd af LOS ANGELES-klassen, hejste i november 1983 kommando på Norfolk flådebase. USS BUFFALO er 120 meter lang og har et neddykket displacement på 6.900 tons. Besætningen udgøres af 12 officerer og 115 andre befalingsmænd og menige. Armeringen omfatter fire 21 tommer torpedorør til MK 48 torpedoer og SUBROL-misseriler. Tor-

pedorørene er konstrueret således, at de også kan anvendes til affyring af HARPOON-missiler. LOS ANGELES-klassens primære opgave er anti-ubådskrig.

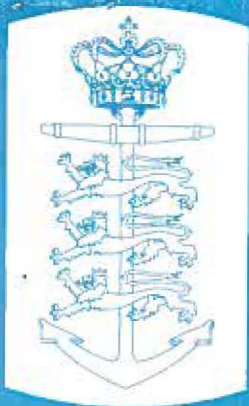
---oo0oo---

Engelsk-hollandsk materielaftale. Den hollandske flåde vil købe britisk Rolls Royce maskinerier af typen Marine Spey til dens nye fregatter af M-klassen til gengæld for den britiske flådes indkøb af det hollandske kortholds anti-missilsystem GOAL-KEEPER. Handlen, der har en værdi af "tiere af millioner" pund sterling, er af stor betydning for Rolls Royce og den anden eksportsucces for firmaets Marine Spey-maskinerier, hedder det bl.a. i artiklen i "DEFENCE WEEKLY".

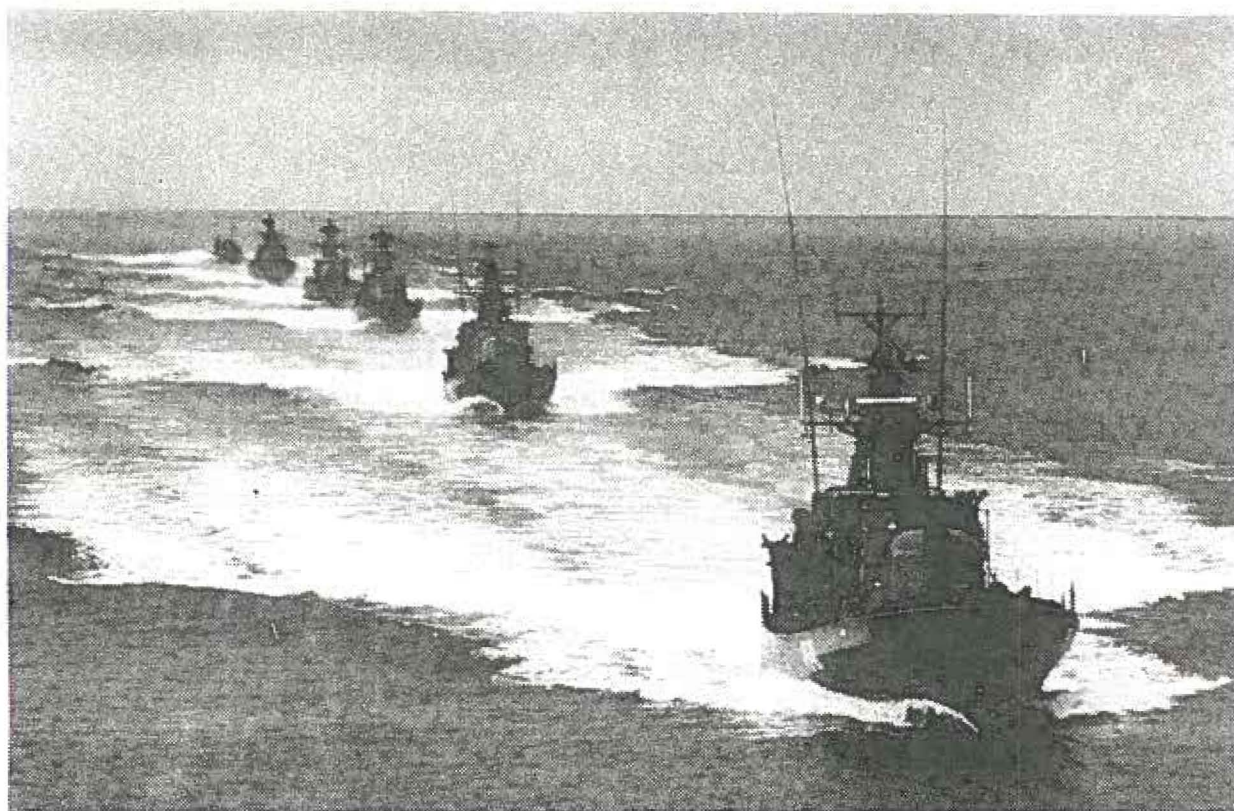
EB

G. Mathiesen

Stabschef ved Inspektøren for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Torpedobåde under forlægning i kølvandsorden (SVN FOT)

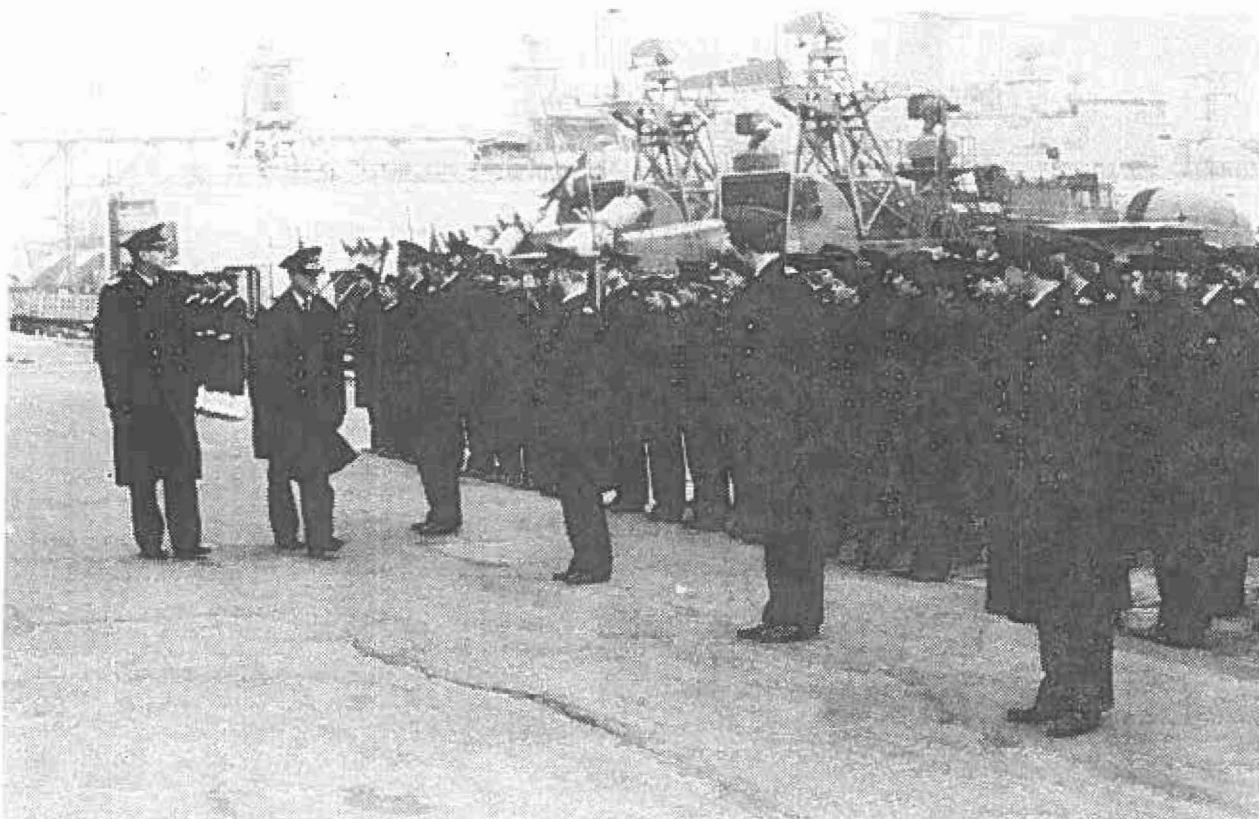
Øvelse SMALL PLAY 2/84

Enheder fra Torpedobådseskadren, Mineskibseskadren og Søværnets Flyvetjeneste deltog i perioden 13.-17. februar i den nationale øvelse SMALL PLAY 2/84 under ledelse af chefen for Torpedobådseskadren.

Som noget ekstraordinært i denne vinterperiode viste vejret sig fra sin bedste side som følge af et stilleliggende højtryksområde over Nordeuropa. Afviklingen forløb således som planlagt, og kun enkelte øvelser med flydeltagelse måtte aflyses på grund af dårlig sigtbarhed.

For Torpedobådseskadren startede øvelsen mandag morgen med en parade for Inspektøren for Søværnet, der sammen med et inspek-

tionshold havde afsat både mandag og tirsdag til overordnet inspektion af eskadren. Inspektionen omfattede eskadrens faciliteter i land, herunder den mobile base samt sejlads med torpedobådene BILLE, BREDAL og SØULVEN.

Inspektøren for Søværnet modtager, ledsaget af chefen for Torpedobådseskadren, eskadrens honnør (SVN FOT)

Øvelserne omfattede et antal våbentrænings- og proceduremæssige øvelser, som enhederne behøver i vinterperioden for at holde træningsstandarden vedlige.

Et af hovedformålene, nemlig at udbygge samarbejdet med landbaserede anti-luft-missilsystemer (IHAWK) fra flyvevåbnet, blev efter tilsvarende afprøvning i januar yderligere afprøvet med enheder fra Mineskibseskadren.

Et andet hovedformål var udbygning af det samarbejde, der i løbet af 1983 blev etableret mellem Østre Landsdelskommandos signalopklaringskompagni og Torpedobådseskadren. Således deltog signalopklaringskompagniet i løbet af ugen dels i kontrollerede kommunikationsforsøg, dels som aktiv deltager i de taktiske øvelser.

I øvelsen indgik endvidere deltagelse i samarbejdsøvelser med Marinehjemmeværnet, den såkaldte LUNA 1/84. I forbindelse hermed besøgte deltagende torpedobåde byerne Svendborg, Fåborg, Middelfart og Hals.

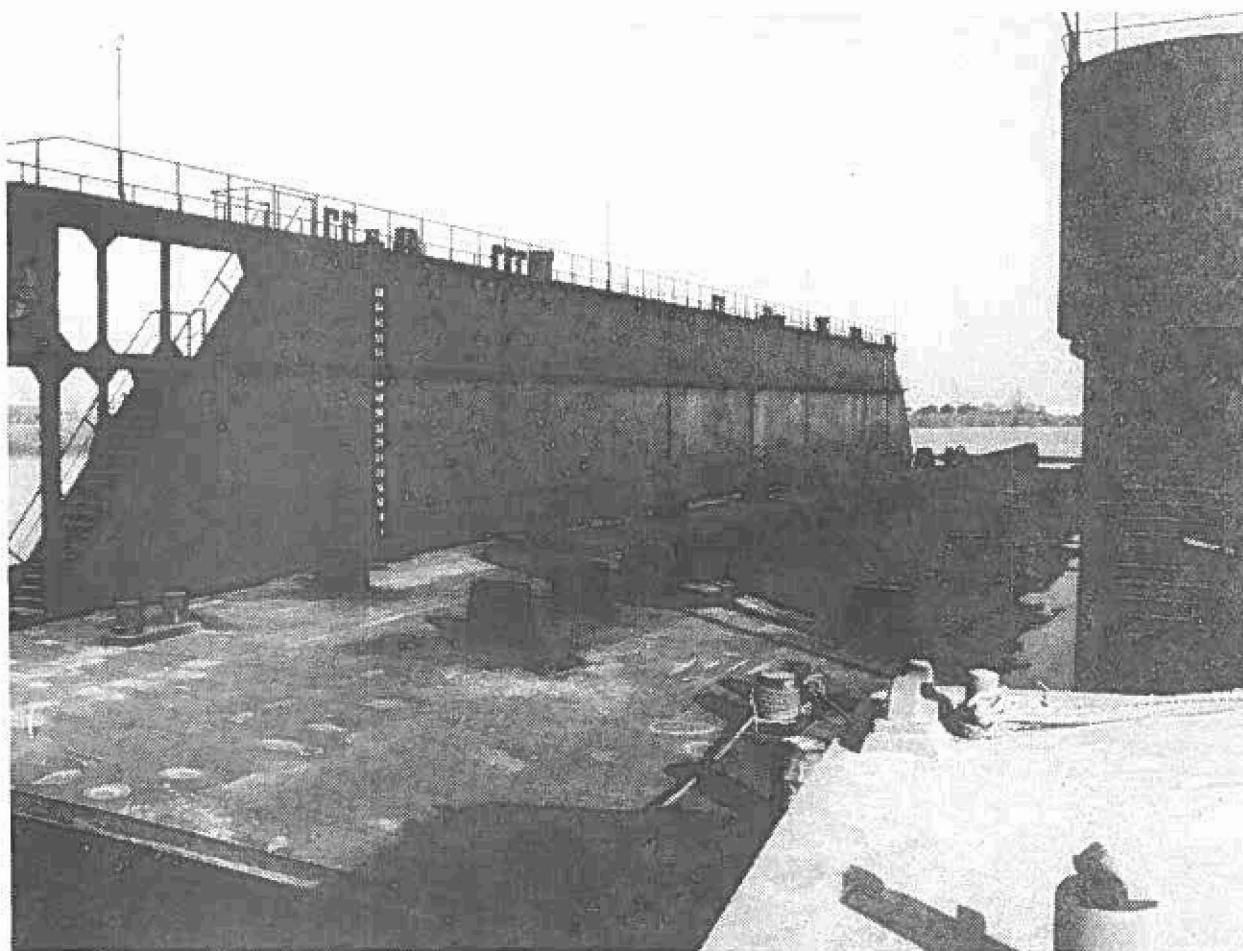
Øvelsesugen afsluttedes med en større taktisk øvelse, der foregik i Store Bælt Syd samt i den vestlige del af Østersøen. Udover ovennævnte samarbejde med IHAWK, deltog fra flyvevåbnet desuden F-16 og DRAKEN-fly samt helikoptere fra Søværnets Flyvetjeneste.

Under øvelsen deltog 5 observatører fra flyvevåbnet, der fik et alsidigt indtryk af søværnets operationer samt mulighed for at iagttage samarbejdet med flyvevåbnet fra en lidt anden vinkel end normalt.

(TBE)

Ny flydedok til Orlogsværftet

I forbindelse med køb af ny flydedok til Orlogsværftet foretog personel fra Søværnets Materielkommando, Orlogsværftet og Søværnets Våbenskoles Dykkeruddannelsessektion i perioden 9.-13. januar en rejse til Donada syd for Venedig for der at besigtige en flydedok.

Den ny flydedoks dimensioner er: Længde 90 meter. Bredde udvendig 22,5 meter. Bredde indvendig 17,3 meter. Løftekapaciteten er 1750 tons.

Rejsen blev foretaget pr. fly, medens dykkermateriel og undervands TV-udstyr pr. bil blev transporteret ved Søværnets Motorkøretøjstjenestes foranstaltning.

Medens der blev foretaget indvendig besigtigelse af dokken med installationer, foretog dykkerne udvendig besigtigelse af dokkens bund og sider under vandlinien. Ved hjælp af det medbragte undervands TV-udstyr kunne dykkernes observationer følges fra land og optages på videobånd. Besigtigelsen og dykningen blev gennemført på 2 dage.

Efter endt besigtigelse og afprøvning af installationer kunne dokken godkendes, og endelig kontrakt blev underskrevet.

Dokken, der vil blive benævnt Dok 2, skal erstatte nuværende Dok 4, der er bygget i 1936. Den nye dok vil blive bugseret til København af Switzer, og forventes at ankomme i løbet af maj i år. Efter ankomst forestår en del klargøringsarbejder, såsom installation af nye kraner, arbejdsluft, strøm til skibe, fortøjningsarrangement m.m. Det forventes, at dokken er klar til brug ultimo 1984, hvorefter Dok 4 vil blive afhændet.

(SMK/OLV)

Inspektionskutteren AGPA 1000 dage under kommando

Den 29. januar havde inspektionskutteren AGPA været 1000 dage under kommando siden sidste periodiske eftersyn.

Inspektionskutteren AGPA under gang
(SVN FOT)

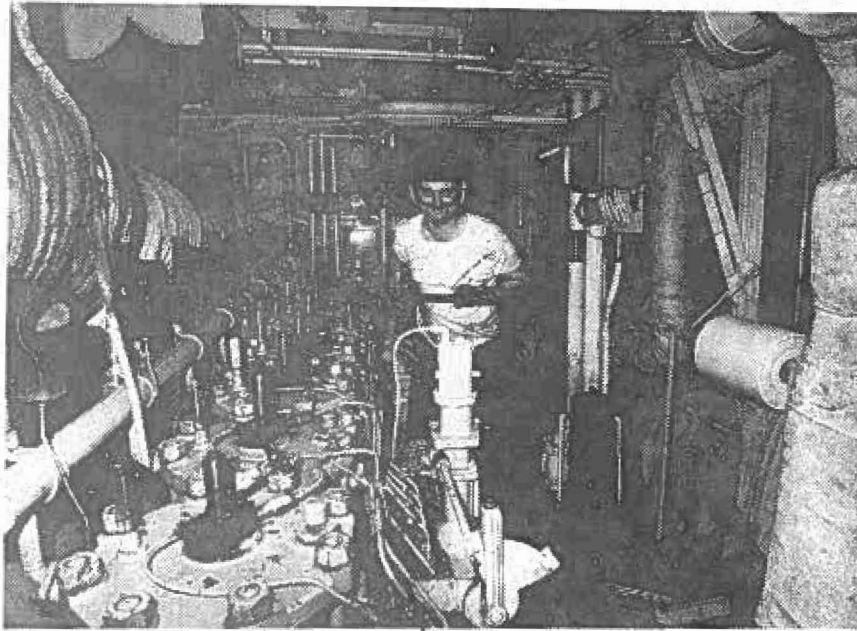
ført transport/evakuering af 26 patienter og deltaget i 22 søredningsoperationer, hvor der er bjærget 38 personer, en hund samt 10 fartøjer.

Mærkedagen blev fejret med en frokost i stationeringshavnen Godthåb samt senere ved en reception i Grønne-dal.

Kutteren har på de 1000 dage udsejlet en distance på 64672 sømil i området mellem Nanortalik og Umanak.

Under stations-tjeneste har skibet ud-

Glimt fra maskinrummet i AGPA (Narssaq Foto)

Endvidere er der transporteret 666 passagerer samt en stor mængde gods lige fra babybleer til petroleum.

AGPAs boardinghold kontrollerer i en trawler lastens indhold og mængde (Narssaq Foto)

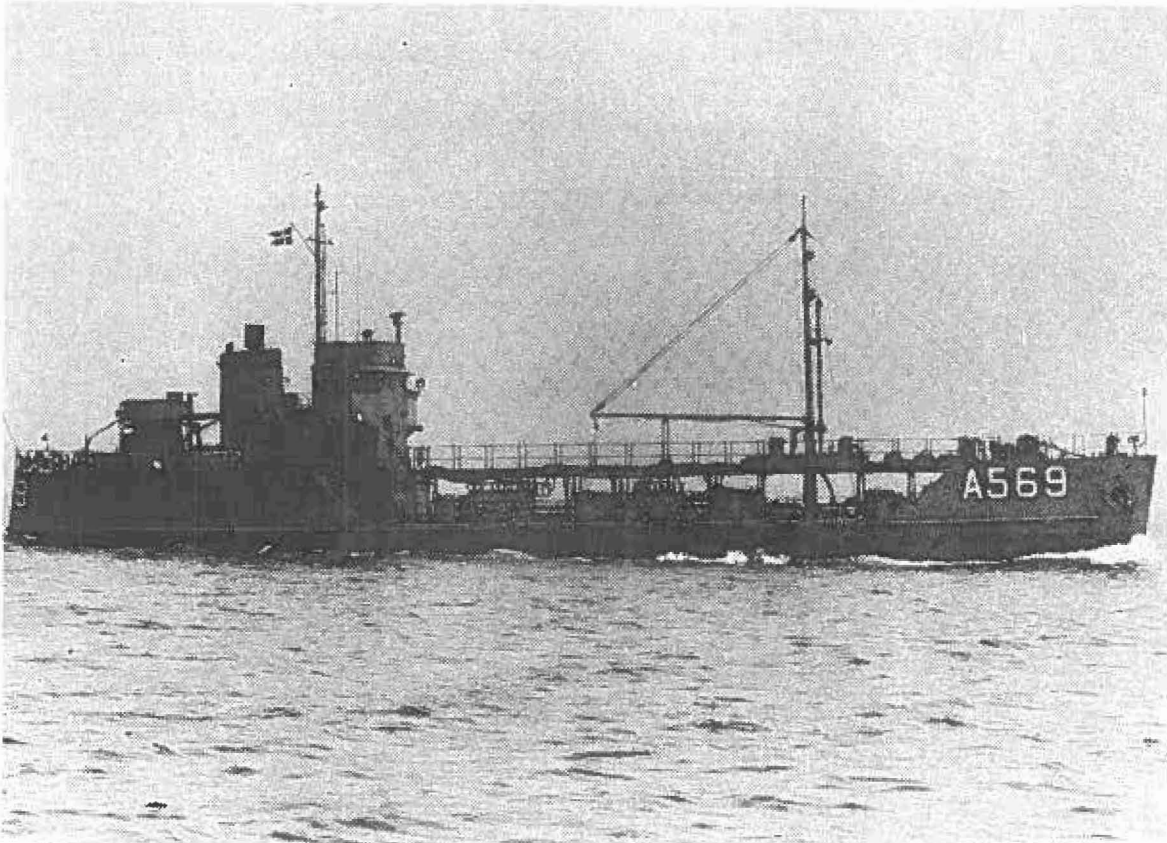
I forbindelse med fiskeri-inspektion er der udført kontrolbesøg om på bord 76 trawlere, hvilket har resulteret i 32 sagsanlæg, der på nuværende tidspunkt har indbragt et samlet beløb i bøder og konfiskationer på kr. 1.220.000,-.

(AGPA)

Tankfartøjet SKINFAXE 1000 dage under kommando

Den 16. maj 1981 hejste Tankfartøjet SKINFAXE efter periodisk eftersyn atter kommando og kunne den 20. februar i år konstatere, at det var 1000 dage siden kommandohejsningen. Denne mærkedag blev om bord festligt holdt ved en reception.

Siden kommandohejsningen i 1981 er det besluttet, at de 2 tankfartøjer skal levetidsforlænges. Dette medfører, at længe ønskede forbedringer på materielsiden nu gennemføres. Således bliver der i SKINFAXE installeret ny navigationsradar, log, UHF og

Tankfartøjet SKINFAXE under gang (SVN FOT)

selvstyrer. Senere skal også skibets brandberedskab forbedres. Det sker ved installation af 2 skumkanoner, ekstra brandpumper og nødgenerator i forskibet.

Søværnets tankfartøjer er organiseret således, at det ene til stadighed er underlagt Flådestation Københavns Ekvipageafdeling, medens det andet indgår operativt i Torpedobådseskadren.

Til tider hører besætningsmedlemmer fra SKINFAXE (der p.t. er operativ i Torpedobådseskadren), at det må være en "loppe-tjanst" at gøre tjeneste om bord. Det siges blandt andet, at det er lige så godt som landtjeneste at være tilkommanderet tankfartøjet. Til hjælp for udryddelse af sådanne misforståelser kan det oplyses, at SKINFAXE i de første 1000 dage under kommando har udsejlet 19.920 sømil, hvilket på det nærmeste svarer til en jordomsejling. SKINFAXE har i samme periode været 370 dage uden for basehavnen. Til at sejle de mange sømil er kun brugt 233 m³ olie. SKINFAXEs besætning består af 3 officerer, 4 basemekanikere, 3 overkonstabler og 3 værnepligtige. Alle glæder sig til de kommende 1000 dage.

Søværnet assisterer ved lokalisering af forulykket helikopter

En kombination af teknik og menneskelig kunnen, når den er bedst, blev vist ved hjælp af personel og materiel fra Torpedostation Kongsøre ved bjærgning af en forulykket helikopter tilhørende MAERSK AIR i Nordsøen sidst i januar måned.

Torpedostationen stillede lytteudstyr til sporing af genstande under vand samt kvalificeret personel til betjening af udstyret til rådighed for den civile luftfarts havarikommission ved den pågældende bjærgning.

Overmekaniker Kaj Mortensen blev afhentet i Kongsøre en lørdag morgen af en helikopter fra flyvevåbnet og sat om bord i et norsk dykkerfartøj, der befandt sig ca. 200 km vest for Esbjerg.

Selv om det var hårdt vejr, havde overmekanikeren fra sin gummibåd kontakt med senderen i den forulykkede helikopter straks ved første lytning. Inden for en halv time var vraget lokaliseret så nøjagtigt, at da den første dykker trådte ud fra den dykkerklokke, der efter lokaliseringen blev sænket til havbunden, kunne vraget nås med fingerspidserne.

Helikoptervraget blev bjærget af dykkerfartøjet og sat i land i Esbjerg tillige med overmekanikeren i løbet af søndagen.

En så nøjagtig identifikation under vanskelige vejrforhold vakte beundring hos de øvrige involverede i bjærgningsaktionen, og overmekanikeren fik en del gode tilbud om job i Nordsøen. Han vendte dog hjem til Kongsøre med DSB fra Esbjerg søndag aften, og stillede klar til tjeneste igen mandag morgen efter en usædvanlig weekend.

(TOS KON)

Søværnets Idrætspris 1983 uddelt

Søværnets Idrætslederpris kan af Inspektøren for Søværnet én gang årligt tildeles en idrætsleder eller instruktør, som gennem længere tid har ydet en ganske særlig praktisk indsats for idrætsudøvelsen på et eller flere af søværnets tjenestesteder. På grundlag af indstilling fra Søværnets Idrætskomité har Inspektøren for Søværnet bestemt, at Søværnets Idrætslederpris for

1983 tildeles kaptajnløjtnant Ib Clausen, tjenstgørende ved Søværnets Officersskole.

Kaptajnløjtnant Ib Clausen med idrætslederprisen (SVN FOT)

Kaptajnløjtnant Ib Clausen har i årene 1976-1983 været idrætsofficer ved Søværnets Frømandskorps og har i denne periode motiveret korpsets personel til i udstrakt grad at deltage i idræt i såvel militært som civilt regie, og herigennem medvirket til, at Søværnets Frømandskorps har opnået adskillige gode idrætsresultater, hedder det i motiveringen.

Prisen blev overrakt af formanden for Søværnets Idrætskomité i Nyholms Vagt den 2. februar.

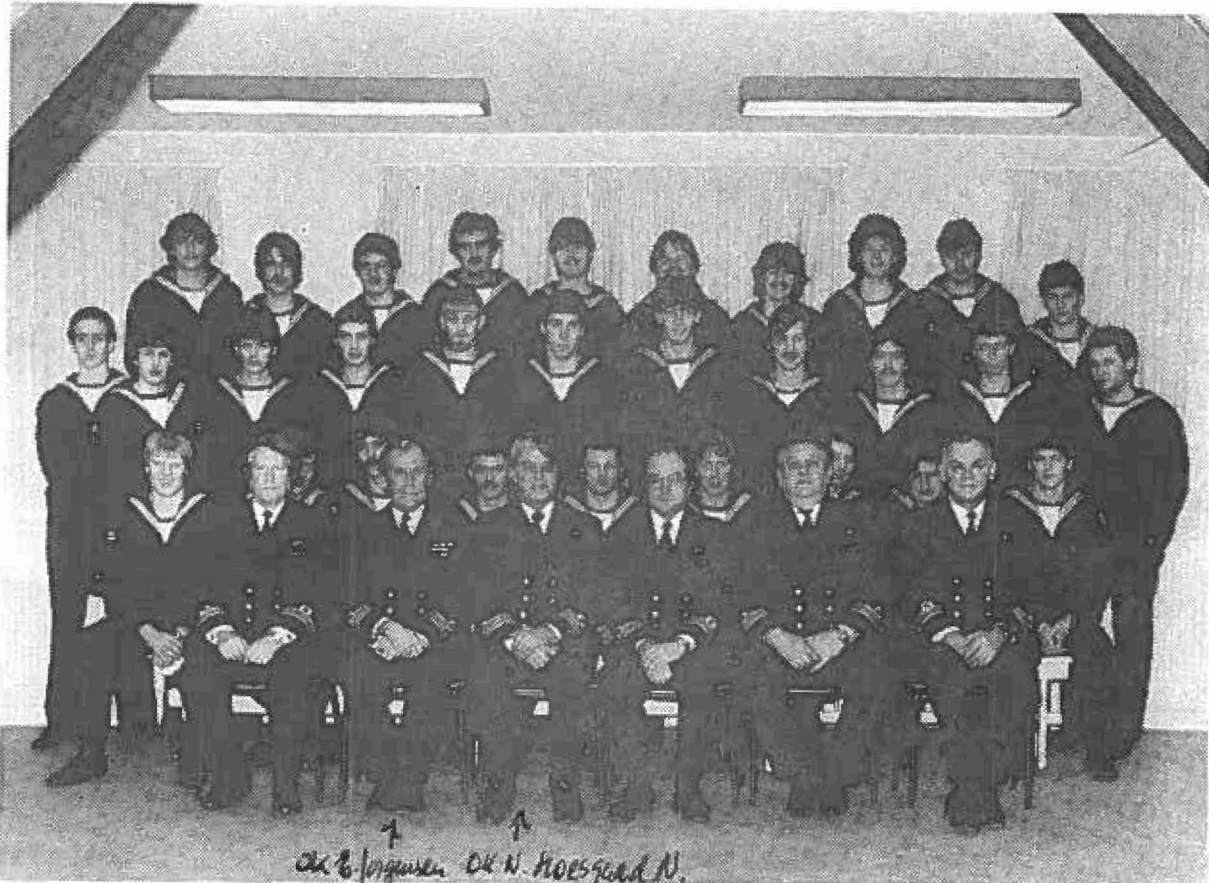
(IKO)

Svendeprøve ved Søværnets Konstabelskole, Fagskolen

Søværnets Konstabelskole, Fagskolen, holdt tirsdag den 31. januar afslutning for i alt 30 overkonstabler af uddannelsesretningerne AR (elektromekaniker), MS (skruestiksarbejder) og TE (elektromekaniker).

Dette hold skruestiksarbejdere er det sidste hold af denne uddannelsesretning, idet følgende overkonstabler MS alle vil være uddannede som maskinarbejdere. (EFG/maskin- og værktøjslinien).

Dimittenderne fotograferet sammen med uddannelseslederen, lederen af Fagskolen og skolens lærere (SVN FOT)

Inden for de forskellige uddannelsesretninger opnåedes følgende afgangresultater:

AR: 1 særdeles vel udført og 9 vel udført

MS: 2 særdeles vel udført, 5 vel udført og 1 bestået

TE: 4 særdeles vel udført, 6 vel udført og 2 bestået.

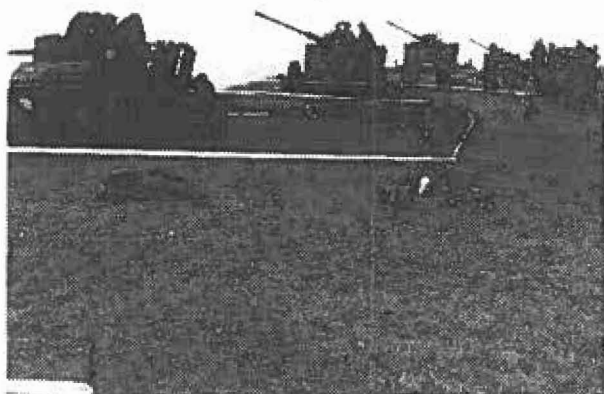
2 af de nye svende forlader søværnet, medens de resterende 28 fortsætter tjenesten i søværnet.

(SKS/FAS)

Glimt fra Søværnets hverdag

Søværnets Våbenskole, Artillerikursus Sjællands Odde, forestår bl.a. uddannelse af kanonbesætninger i søværnet, men er herudover vært for enheder fra de andre værn i forbindelse med afvikling af uddannelsesskydninger.

Her ses personel fra Flyvestation Værløse under afvikling af luftmålsskydninger med henholdsvis 40 mm kanon i enkeltaffutage med tilhørende radarsystem og

12,7 mm kanon i firling affutage.

(ASO)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede mandag den 13. og tirsdag den 14. februar Torpedobådseskadren under eskadrens deltagelse i øvelse SMALL PLAY 2/84.

Inspektionen indledtes med en parade på torpedobådsbroerne på Holmen, hvor Inspektøren for Søværnet bl.a. orienterede om det ændrede inspektionsmønster i søværnet.

Efter paraden var der fremvisning af Torpedobådseskadrens bygning på Holmen, og derefter blev på Margretheholm Torpedobå-
SVN ORT

Nr. 5/84

denes mobile Bases faciliteter forevist; herunder overværedes afgang af den operative og logistiske del af Torpedobådenes mobile Bases tilhørende materiel, i alt 35 køretøjer.

Derefter afsejlede Torpedobådseskadren med inspektionsholdet om bord, fordelt på torpedobåde af WILLEMOES-klassen mod Torpedostation Kongsøre. Undervejs afvikledes øvelser i henhold til øvelsesordren for øvelse SMALL PLAY. Disse omfattede mange aktiviteter, bl.a. artilleriskydning, minelægningsøvelse, havariøvelse og udsætning af gummibåd.

Ved ankomst til Torpedostation Kongsøre havde den logistiske del af Torpedobådenes mobile Base etableret sig på stationens område, og efter en kort rundvisning i "lejren" deltog inspektionsholdet i chefsmøde, som under chefen for Torpedobådseskadrens ledelse blev afholdt i Torpedostation Kongsøres hovedbygning. På mødet orienteredes bl.a. om eskadrens aktuelle uddannelses- og materielmæssige status.

Som afslutning på inspektionen var der fremvisning af den operative del af Torpedobådenes mobile Base, der med køretøjer stod opstillet på Artillerikursus Sjællands Oddes område på Griben.

---ooOoo---

Ny bog, Danske Søofficerer 1933-1982, udkommet. Oplysninger samlet og redigeret af S.E.Pontoppidan og J.Teisen. 615 sider. Bogen er en supplerende fortsættelse af det i 1935 udkomne værk: "Topsøe-Jensen og E.Marquard: "Officerer i den dansk-norske Søetat 1660-1814 og Den danske Søetat 1814-1932"" og er udgivet af Sø-Lieutenant-Selskabet i anledning af Selskabets 200-års jubilæum i september 1984.

De i det forrige værk ikke afsluttede biografier er gengivet med supplerende data, foruden de 513 officerer, der fra 1934 til 1982 har bestået afgangseksamen efter endt kadetuddannelse. Fra 1970 har de i bogen omhandlede søofficerer fået betegnelsen "officerer af A-linien, taktisk retning". Dertil kommer 83 i 1952 inkorporerede kyst- og reserveofficerer.

Viceadmiral S.E.Pontoppidan påbegyndte indsamlingen i februar 1966 efter sin afsked af linien. Fra juli 1977 blev arbejdet overtaget af kommandørkaptajn J.Teisen, som i årene 1963-1977 var leder af Marinens Bibliotek, og som i øvrigt i henholdsvis 1961 og 1964 udgav to biografiske skrifter om "Månedsløjt-

nanter og Reserveofficerer i 1801-14, 1848/50 og 1864".

De ca. 750 biografier er så godt som alle forsynet med portræt og er et bidrag til søværnets historie gennem 50 år, herunder søofficerernes indsats i modstandsbevægelsen efter 29. august 1943.

Bogens pris er kr. 300,- (ved forsendelse kr. 325,-), og den forhandles gennem Søofficers-Foreningen, Overgaden oven Vandet 62B, 1415 København K., Tlf. 01-541342, Postgiro 1 02 34 97.

Bestilte bøger kan afhentes på Marinens Bibliotek i dets normale åbningstid, meddeler Søsø-Lieutenant-Selskabet.

---oo0oo---

F l å d e b e s ø g

En vesttysk minerydningsstyrke, bestående af ministrygerne FLENSBURG (LINDAU-klassen), PADERBORN (LINDAU-klasse-konverteret til Type 351-TROIKA-enhed), minejagerne FULDA, TÜBINGEN og MINDEN (LINDAU-klasse-konverterede til Type 331-minejagere) samt hjælpeskibene LANGEBOG og SEEHUNDE 7 og 8, aflægger rutinebesøg i Vejle i perioden 2.-5. marts. Chef for styrken vil være orlogskaptajn W.Nolting om bord i FLENSBURG. Samlet besætning: 26 officerer samt 231 andre befalingsmænd, menige og civile.

---oo0oo---

Den vesttyske 1. Ministrygereskadre, bestående af depotskibet SAAR (RHEIN-klassen), minetransportskibet STEIGERWALD (SACHSENWALD-klassen) samt ministrygerne SCHÜTZE, POLLUX, SIRIUS, MARS, SPICA, CASTOR, WAAGE, SKORPION, RIGEL og REGULUS (SCHÜTZE-klassen), aflægger rutinebesøg i Århus i perioden 9.-12. marts. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn H.Drægger om bord i SAAR. Samlet besætning vil være 52 officerer samt 437 andre befalingsmænd og menige.

---oo0oo---

En svensk styrke, bestående af minelæggeren VISBORG (ÄLVSBORG-klassen) og undervandsbåden NAJAD (NÄCKEN-klassen), aflægger uofficielt besøg i København i perioden 16.-19. marts. Chef for styrken vil være chefen for Kystflåden, kontreadmiral J.Enquist, om bord i VISBORG. Ligeledes vil chefen for hovedafdelingen for marinemateriel i Forsvarets Materielverk, kontreadmiral O.Backman, deltage i besøget. Samlet besætning inklusive staben: 146 mand.

---oo0oo---

En vesttysk styrke, bestående af minestrygerne FRAUENLOB, NAUTILUS, GEFION, MEDUSA og UNDINE (FRAUENLOB-klassen), aflægger rutinebesøg i Rønne i perioden 16.-19. marts. Chef vil være orlogskaptajn H.J. Bubke om bord i NAUTILUS. Samlet besætning: 12 officerer samt 128 andre befalingsmænd og menige.

---oo0oo---

Udland kort

Akustisk identifikationssystem til brug for bl.a. neutrale skibe udviklet. Firmaet Thomson - CSF skal forsyne den schweisiske handelsflåde med to præ-produktions-eksemplarer af en ny type udrustning, der er enestående i verden og vil gøre det muligt for hospitalsskibe og neutrale landes skibe umiskendeligt at blive identificeret af undervandsbåde i konfliktområder. Hvert system, der koster under 500.000 franske francs, består af en kontrolkasse, et 50 meter langt kraftkabel og en slæbt hydrodynamisk genstand, benævnt paravane eller "fisk". Paravananen, der kun vejer 20 kg, udsender akustisk i morsekode "NNN" eller "YYY", efterfulgt af skibets kaldesignaler og på en frekvens, der kan modtages på alle hydrofoner, der anvendes af undervandsbåde. Bogstavet "N" er reserveret neutrale skibe og bogstavet "Y" hospitalsskibe. Den lavfrekvens akustiske udsendelse kan høres inden for en radius af flere kilometer, og hydrofonoperatøren kan på den måde identificere og lokalisere det udsendende skib. Efter at være blevet anerkendt af Office Maritime International (OMI) kan denne metode blive optaget som standard i de internationale konventioner om Røde Kors. OMI er blevet særlig opmærksom på vigtigheden af dette identifikationsproblem efter Falkland-konflikten og er blevet informeret om, at der eksisterer en akustisk baseret løsning. Den transmitterende "fisk" vil således undervands have den samme funktion, som Røde Kors- eller Halvmåne-flaget, blinkende blå lamper etc. har på overfladen. Systemet besidder alle de sikkerheder, der er nødvendige for at blive internationalt anerkendt som et beskyttelsestegn, og til at sikre, at ukorrekt brug begrænses mest muligt, skriver "MARITIME DEFENCE".

---oo0oo---

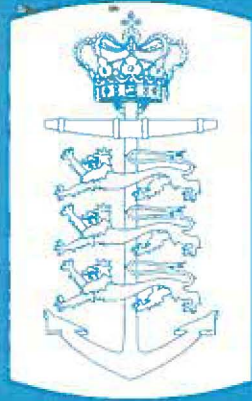
Endnu to undervandsbåde af WALRUS-klassen til den hollandske flåde. Endnu to undervandsbåde af WALRUS-klassen til den hollandske flåde vil komme i ordre, og dermed bringe antallet i klassen op på fire. De to både, der har et uddykket/neddykket displacement på 2450/2800 tons, vil koste omkring 1750 millioner gylden og blive bygget af Rotterdam Tørdok. De allerede eksisterende enheder, WALRUS og ZEELEUW, er planlagt at hejse kommando i 1988 og nummer tre og fire at være færdigbyggede i 1992-93. En tredje serie er planlagt kølstrakt i 1985-86 og færdigbygget 1995-96. I mellemtiden har den hollandske regering aflyst en ordre fra Taiwan på fire undervandsbåde, skriver "DEFENCE WEEKLY".

---oo0oo---

Den britiske flåde erhverver svensk dykkehjælpeskib. Den britiske flåde vil erhverve det 6000 tons store dykkehjælpeskib STENA INSPECTOR fra det svenske selskab STENA-Lines til brug som reparations- og vedligeholdelsesskib for de britiske enheder i Sydatlanten. Skibet var oprindeligt chartret for lignende opgaver i maj sidste år af det britiske forsvarsministerium, der nu har besluttet at købe det og lade det gennemgå en istandsættelse og ombygning ved Clyde værftet i Glasgow. I denne periode vil søsterskibet BAR PROTECTOR blive chartret i stedet for, skriver "NAVAL FORCES".

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Fra medaljeoverrækkelsen på HERLUF TROLLEs agterdæk
(SVN FOT)

Overrækkelse af den kongelige Belønⁿingsmedalje

Ved en parade om bord i fregatten HERLUF TROLLE overrakte Inspektøren for Søværnet den 27. februar den kongelige Belønningsmedalje af 1. Klasse med Krone til oversergent Gerner Nielsen og overkonstabel af 1. grad Uffe Søren Bennedsen. Medaljen bærer på forsiden Dronning Margrethes portræt og på bagsiden en egekrans og inskriptionen "HERLUF TROLLE - HOLMEN".

Den kongelige Belønningsmedalje er Hendes Majestæt Dronningens personlige påskønnelse af de to unge mænds indsats, ... "som røgdykkere i forbindelse med slukning af branden i fregatten HERLUF TROLLE den 14. juli 1982 under meget vanskelige adgangs-

og passageforhold og under betydelig personlig risiko at være trængt ind i den brændende fregat og ved godt sømandskab at have bekæmpet ildens arnested og derved medvirket til, at store materielle værdier blev reddet".

Til stede ved højtideligheden var også orlogskaptajn L.Hartmann Jensen, der på tidspunktet for branden var teknikofficer om bord i HERLUF TROLLE. Orlogskaptajnen fik den 11. januar tildelt det af civilingeniør H.V.Augsburg til minde om sin far, kommandør H.V.Augsburg, indstiftede legat VOLUNTAS EST VIA, der administreres af Søofficersforeningen, for, som det bl.a. hed i indstillingen fra Inspektøren for Søværnet, ... "med stor dygtighed at have ledet brandens slukning, hvori deltog Københavns Brandvæsen, Holmens Brandtjeneste og 2 af fregattens besætningsmedlemmer. Orlogskaptajnen vurderede situationen korrekt og disponerede klogt og dristigt og handlede snarrådigt og beslutsomt. Det kan således tilskrives også hans dygtige ledelse af slukningsarbejdet, at det lykkedes at begrænse og slukke branden".

Inspektøren for Søværnet har tidligere over for værnepligtig Niels-Christian Engdal Steffensen og værnepligtig Lars Christian Andersen, begge fra Torpedobådseskadren, udtrykt sin påskønnelse af, at de som vagtsmænd ved torpedobådene gennem årvågenhed og rapportering har været medvirkende til, at bekæmpelsen af branden blev iværksat så betids, at det i tide lykkedes at slukke branden.

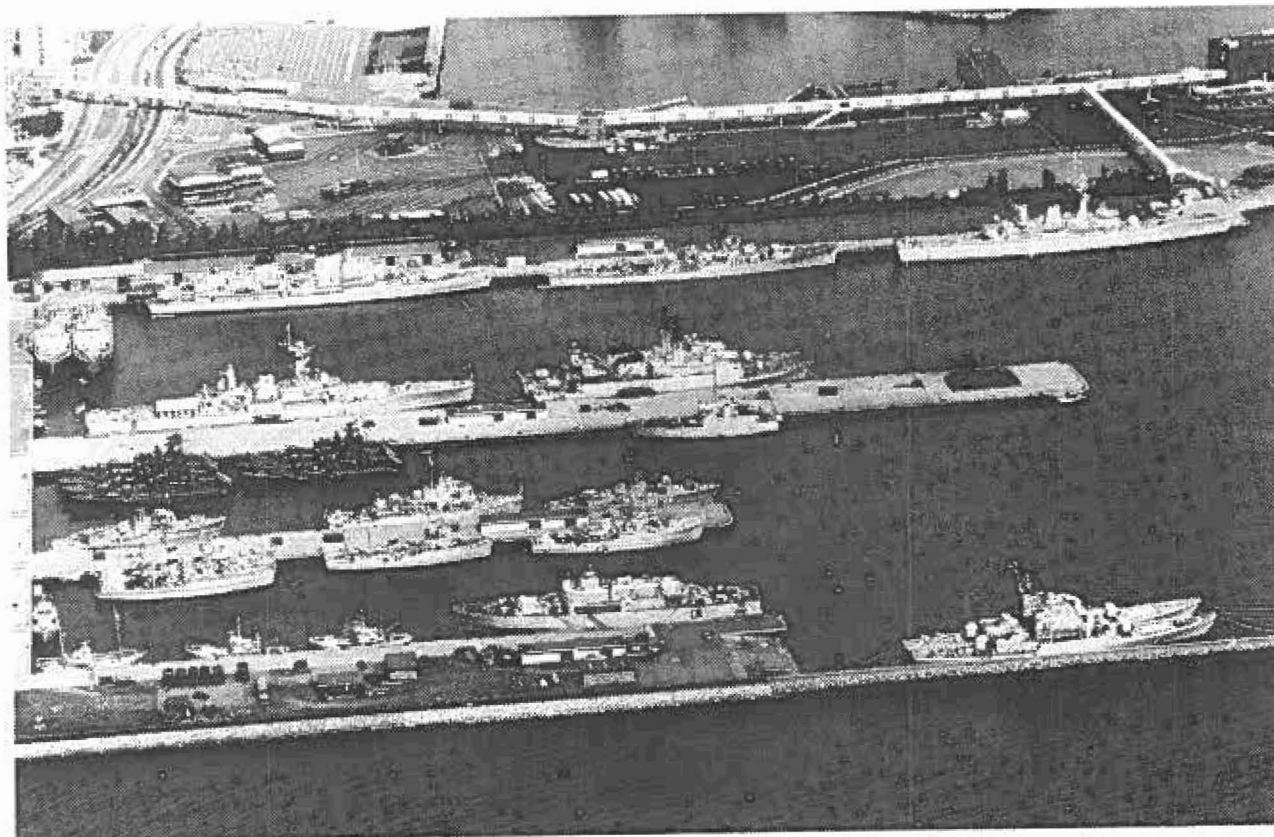
Paraden fandt sted i overværelse af chefen for Søværnets operative Kommando, chefen for Fregateskadren, direktøren for Orlogsværftet og flere af søværnets skibschefer og dannede en smuk og højtidelig optakt til de efterfølgende ugers øvelser, idet flådens skibe stod Holmen ud umiddelbart efter paraden.

(MST)

Nyt fra Flådestation Frederikshavn og Kattegats Marinedistrikt

Ved årsskiftet er der gjort status for de to tjenestesteders virksomhed i det foregående år.

Der har i løbet af året været i alt 98 fremmede flådebesøg i jyske havne uden for flådestationen, og i alt godt 6000 mand har været med på besøgene. Flådestationen har haft orienteringsbesøg fra ca. 20 civile og militære skoler med i alt ca. 500 besøgsdeltagere. Samtidig har Kontakt- og Velfærdsofficeren besøgt adskillige skoler i Jylland for at orientere om forsvaret.

Glimt fra Flådestation Frederikshavn- her fotograferet i forbindelse med NATOs "Sea Day 82" (SVN FOT)

Mineuskadeliggørelsesholdene fra minedepoterne Dråby og Grelshede har alene i årets sidste kvartal haft ca. 40 udrykninger, og holdene har i alt kørt godt 8000 km til disse udrykninger.

Søværnets Beklædningsudsalg på flådestationen har ekspederet over 10.000 kunder i 1983 og har solgt beklædning for næsten 5 mio.kr.

I oktober modtog flådestationen et engelsk stokanker fra Frederikshavn Dykkerklub. Ankeret er dateret til perioden 1850 - 1880, og fremstillet ved firmaet Brown Lennox. Ankeret blev af chefen for Flådestation Frederikshavn afsløret foran officerslokalerne på flådestationen på Tordenskiolds fødselsdag den 28. oktober.

Endelig har flådestationen og distriktet den 29.februar haft et besøg af Forsvarsministeren, som besøgte såvel flådestationen som de øvrige tjenestesteder under flådestationen og distriktet i Frederikshavns-området samt Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus.

Forsvarsministeren, chefen for Teknisk Afdeling, chefen for Flådestation Frederikshavn og Kattegats Marinedistrikt og overværkmesteren, Våbenmekanisk Værksted, under rundvisning på dette.

På nordkajen er dykkernes lokaler med dekompressionstank blevet moderniseret, således at beredskabet for behandling af dykkersyge er blevet væsentligt forbedret.

En række større byggearbejder afsluttes om kort tid. En ny kaj til isbryderne bliver snart indviet af Industriministeriet i yderbassinet ved sydmolen. Havnen er her blevet uddybet til 7 m, således at flådestationen nu kan drage fuld nytte af det store nordbassin med 7 m vanddybde.

Den nye helikopterlandingsplads er færdigbygget og snart operativ. Herefter vil piloterne få langt sikrere indflyvningsmulighed til en fuldt moderne mindre landingsplads med faciliteter for brændstofpåfyldning og moderne brandbekæmpelsesudstyr.

(FLS FRH/KGM)

Vandrepræmie for bedste torpedoskud til fregatten HERLUF TROLLE

Ved en reception hos Søværnets Våbeninspektør den 21. februar overrakte direktør Åke Tidlund, Centrala Torpedverkstaden

i Motala, Forenada Fabriksverkens vandrepræmie for det bedste skud med torpedoer af typen Tp-61 i 1983 til chefen for fregatten HERLUF TROLLE.

Direktør Å. Tidlund overrækker vandrepræmien til chefen for HERLUF TROLLE. KK Per Kæfved.

Denne vandrepræmie er et Philip Patek skibskronometer isat en smuk mahognikasse, som på låget bærer en messingsplade med navnene på tidligere vindere. Præmien blev indstiftet i 1975 ved afslutningen af leveringen af Tp-61 på torpedokontrakten med Forenada Fabriksverken.

I sin tale kommenterede direktør Tidlund især det høje pointtal, som fregatten havde opnået og derved også beviste at have udnyttet Tp-61 torpedoens taktiske egenskaber til fulde. Som afslutning bemærkede direktør Tidlund, at fregatten HERLUF TROLLE for anden gang får sit navn indgraveret i pladen - en position, som gør fregatten værdig til udtrykket "en torpedobærende enhed".

(VBI)

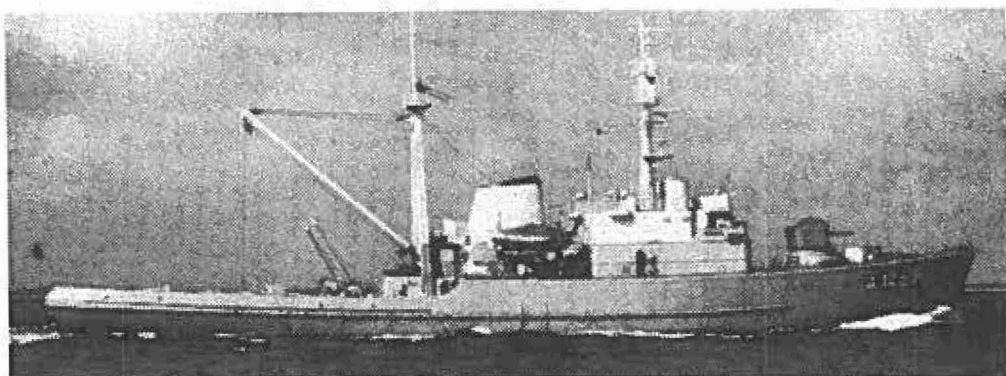

Den militæroceanografiske operation SHALLOW MEADOWs anden fase afsluttet

Anden fase af den militæroceanografiske operation SHALLOW MEADOW, benævnt RED STURGEON, blev gennemført i Østersøen i perioden 5.-29. februar. Ligesom første fase var RED STURGEON en oceanografisk opmåling med deltagelse fra flere NATO-lande.

I operationen deltog fra vesttysk side forsøgsskibene PLANET, HEINZ ROGGENKAMP, FEHMARN, HANS BÜRKNER og fra dansk side kabelminelæggeren LOSSEN, orlogskutteren VEJRØ samt 4 bevogtningsfartøjer af DAPHNE-klassen på skift.

Der deltog desuden fly fra Vesttyskland og USA samt en helikopter fra Danmark.

Det vesttyske forsøgsskib FEHMARN - kommandoskibet i operationen (Foto: JANES)

Ved den planlagte start af RED STURGEON var vindstyrken i overkanten af det tilladelige til opmåling, og starten blev derfor udsat knapt et døgn. Imidlertid forløb resten af operationen bedre end forudset med det resultat, at der blev samlet flere data ind end beregnet.

16.-18. februar var skibene i København, hvor besætningerne fik et hårdt tiltrængt hvil efter 10 dages intens opmåling uden megen søvn.

Et hold forskere og teknikere fra Forsvarets Forskningstjeneste var om bord i LOSSEN, hvorfra de fleste danske målinger blev taget, og holdet var meget tilfreds med de resultater, der blev opnået.

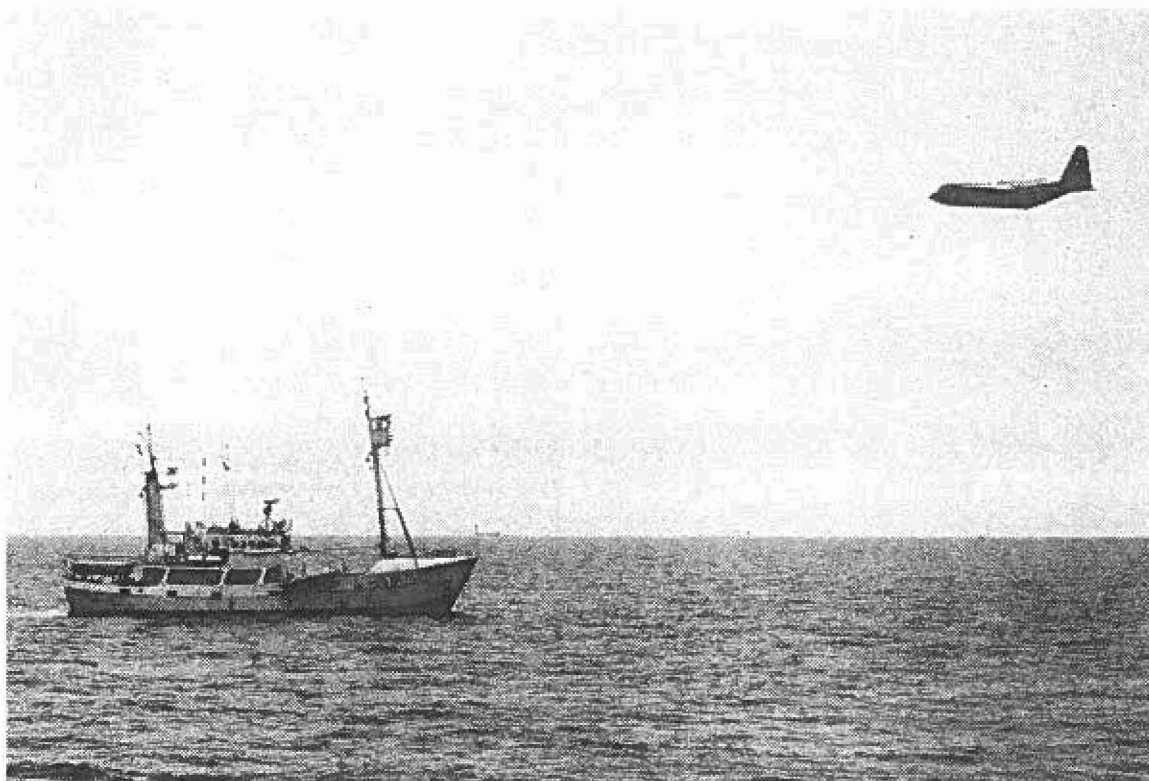
Orlogskutteren VEJRØ blev fortrinsvis brugt til udkastning af sprængladninger som grundlag for måling af lydudbredelse, men anvendtes desuden til indsamling af oceanografiske data.

De deltagende bevogtningsfartøjer blev anvendt som afviserfartøjer ved udlagte instrumenter.

(TAS)

Glimt fra søværnets hverdag

Fiskeriinspektion ved Grønland og Færøerne foretages med såvel skibe som fly. Her ses inspektionskutteren AGPA og et C-130 HERCULES fly fra Luftgruppe Vest under inspektion af rejefelterne ud for Holsteinsborg.

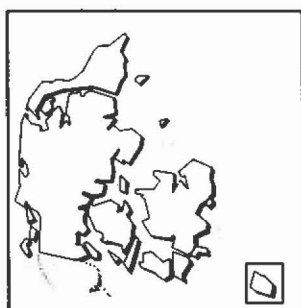

(Narssaq Foto)

Fotografiet er taget fra trawleren KIPORKAK af Sukkertoppen i forbindelse med bordingholdets kontrolbesøg.

(AGPA)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 6. marts kabelminelæggeren LINDORMEN.

Efter afgang fra Flådestation København blev der i Sundet gennemført en minelægnings- og indbjærgningsøvelse af kontrollerede miner. Under

gang blev der herefter gennemført havari- og sanitetsøvelse inden ankomst til Holmen.

---ooOoo---

F l å d e b e s ø g

Det vesttyske hjælpeskib PEGASUS II og undervandsbåden SIMPSON (Type 209-klassen) er meddelt tilladelse til anløb af Skagen i perioden 11. marts til 21. april. Chef for PEGASUS II vil være skibsfører J.Rath. Samlet besætning: 16 civile. Chef for SIMPSON vil være skibsfører H.Berndt. Samlet besætning: 20 civile.

---ooOoo---

Den britiske fregat HMS GURKHA (TRIBAL-klassen) aflægger uofficielt besøg i København i perioden 22.-27. marts. Chef vil være orlogskaptajn P.D.Stone. Samlet besætning: 253 mand.

---ooOoo---

Den canadiske fregat MARGAREE (St. LAURENT-klassen) aflægger uofficielt besøg i Aalborg i perioden 24.-27. marts. Chef vil være orlogskaptajn R.W.Allen. Samlet besætning: 23 officerer samt 230 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Den britiske fregat HMS BROADSWORD (BROADSWORD-klassen) aflægger uofficielt besøg i Århus i perioden 24.-28. marts. Chef vil være kommandør A.M.Norman. Samlet besætning: 230 mand.

---ooOoo---

En amerikansk styrke, bestående af fregatten USS CONNOLE (KNOX-klassen), missildestroyeren USS KIDD (KIDD-klassen, omfattende 4 enheder, oprindeligt bygget til Iran) og flådetankeren CANISTEO (JUMBOISED CAMARON-klassen), aflægger uofficielt besøg i Århus i perioden 27. marts til 2. april. Chef for USS CONNOLE vil være orlogskaptajn E.P.Nicholson, alternativ orlogskaptajn R.R. Twaddle. Samlet besætning: 24 officerer samt 250 andre befalingsmænd og menige.

Chef for USS KIDD vil være orlogskaptajn F.P.Moosally. Samlet besætning: 25 officerer samt 300 andre befalingsmænd og menige.

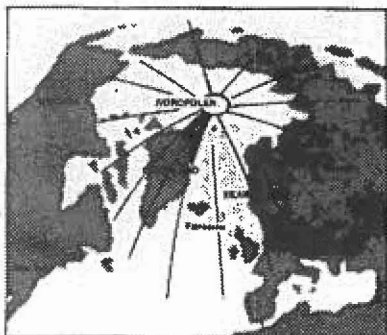
Chef for USS CANISTEO vil være kommandør T.W.Wright. Samlet besætning: 20 officerer samt 353 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Den amerikanske missildestroyer USS CONYNGHAM (CHARLES F. ADAMS-klassen) aflægger rutinebesøg i København 28. marts til 4. april. Chef vil være orlogskaptajn M.W.Kenyon. Samlet besætning: 23 officerer samt 348 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Udland kort

Canada skal fremover bygge seks nye fregatter. Disse enheder har allerede fået tildelt navne, og byggeterminerne er blevet fastlagt. Første enhed bliver HALIFAX, der bliver kølstrakt i juli 1985, søsat det følgende år og går på prøvesejlads i september 1988, således at den er operationsklar i februar 1989. De øvrige enheder VANCOUVER, VILLE DE QUEBEC, TORONTO, REGINA og CALGARY, skal følge efter i årene 1982-92. Deplacementet angives til 4200 tons, målene til 133.5 x 16.4 x 4.6 meter. Som hovedmaskineri forsynes enhederne med et Pielstick-dieselmaskineri til krydsfart samt to gasturbiner til høj fart og med lignende ydelse og fart som de i halvfjerdserne byggede enheder af ALGONQUIN-klassen. Disse yder 42000 KW/57200 HK og har en maksimumfart på 27 knob. Sensorudrustningen svarer til den tiltænkte indsatsrolle: Dybdevariabel slæbesonar, skrogsonar, helikopter udrustet med dyppesonar og sonarbøjer, en langtrækkende luftvarslingsradar, en middelrækkende luft- og sømålsvarslingsradar, en navigationsradar og en ildledelsesradar. Armeringen omfatter overflade-til-overflade-missiler af typen HARPOON. Overflade-til-luft-missiler af typen SEA SPARROW i lodret affyringsversion, en 57 mm Bofors kanon, et 20 mm kortholds anti-missilsystem af typen VULCAN-PHALANX, anti-ubådstorpedoer samt en helikopter, hedder det bl.a. i artiklen i "SOLDAT UND TECHNIK".

---ooOoo---

Den amerikanske flådes budget til anti-ubådskrigsførelse fordobles. I henhold til det internationale analysefirma Frost & Sullivan planlægger den amerikanske flåde at fordoble budgettet til anti-ubådskrigsførelse fra 1983 finansårets tal på 13.000 millioner dollars til 26.800 millioner dollars i det projekterede tal for finansåret 1987. Det er den svenske oplevelse med mini-

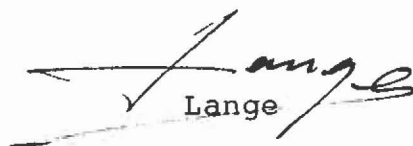
ubåde samt de nye sovjetiske ubåde af ALFA-klassen med titaniumskrog, som New York-forskerne anfører som hovedtilskyndelsen til den nye amerikanske politik. Lægges hertil den eksisterende trussel fra de atomdrevne ballistiske missilubåde af OSCAR- og THY-PHOON-klasserne eksisterer der en trussel, der er blevet dramatisk forøget siden 1980, skriver tidsskriftet "DEFENCE".

---ooOoo---

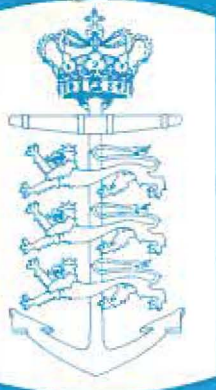
Svensk radar til canadiske fregatter. Det svenske firma Ericsson Radiosystemer skal levere firmaet Paramax Electronics i Canada et antal sø- og luftmålsradarer af typen SEA GIRAFFE, der skal indgå i det elektroniske udstyr i de nye canadiske fregatter. Det er SEA GIRAFFE i version 150 HC, der er blevet valgt. Den grundlæggende type har afsluttet et års tjeneste i de svenske torpedobåde af SPICA II-klassen, skriver tidsskriftet "DEFENCE".

---ooOoo---

Svensk ordre på fransk minejagts-sonar. Firmaet Thomson - CSF skal levere Sverige fire minejagtssonarer af typen TSM 2022. Med kontraktundertegnelsen i december sidste år er antallet af svenske skibe i det såkaldte M 80-program, der skal have denne type sonar, kommet op på seks. M 80-programmet omfatter bl.a. bygning ved Karlskrona Værft af 6 minejagere af en helt ny type med skrog fremstillet af glasfiberforstærket plastmateriale. Den første TSM 2022 sonar blev for nylig leveret til den svenske flåde, og LANDSOBT - den første enhed i programmet - skal påbegynde søprøver i år, skriver tidsskriftet "DEFENCE".

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

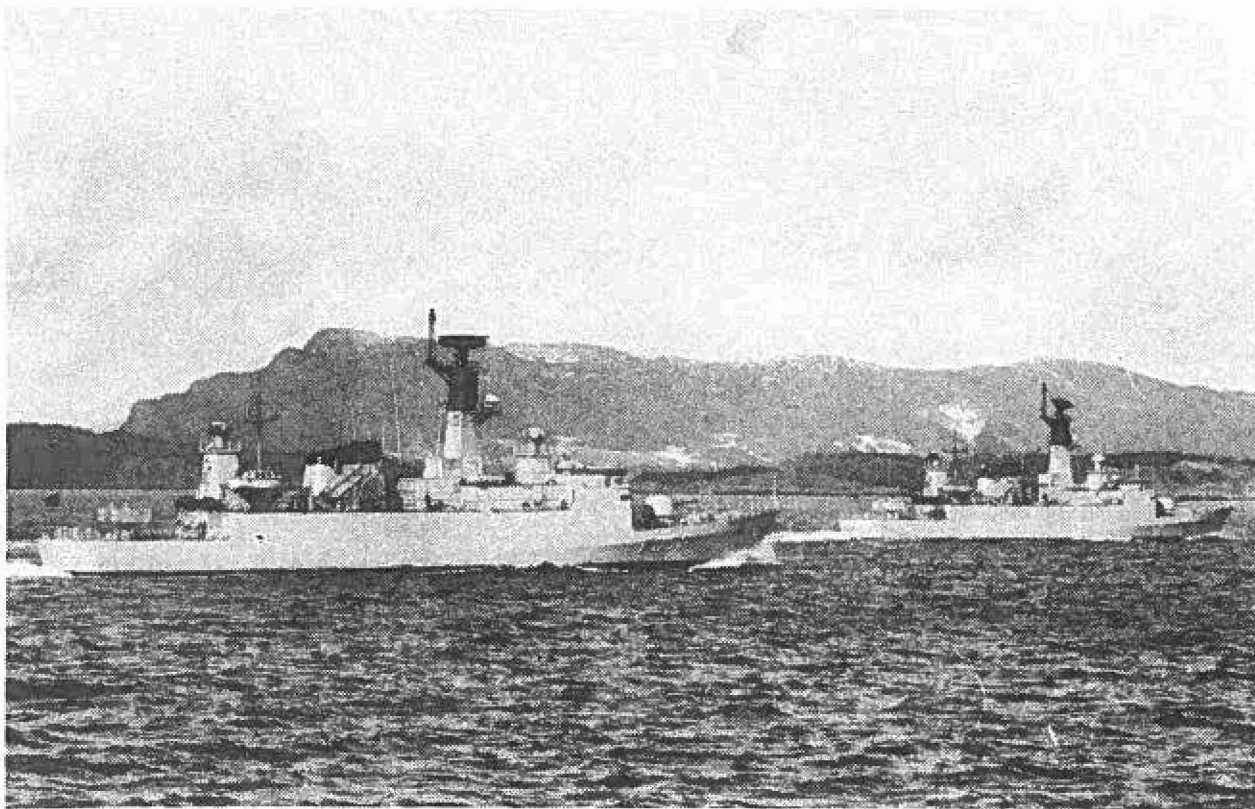
HERLUF TROLLE under forlægning til øvelsen BUSY BIRD
(SVN FOT)

Øvelse BUSY BIRD 1984

Fregateskadrens større enheder har i perioden 27. februar til 7. marts afholdt den årligt tilbagevendende øvelse BUSY BIRD. Øvelsen, der er en opvarmning før forårets større øvelser, koncentrerer sig om skydning med enhedernes anti-luftmissilsystem af typen SEA SPARROW. Skydningerne fandt som vanligt sted på missilskydebanen Vigdel ud for Stavanger i Norge og var begunstiget af et, årstiden taget i betragtning, rimeligt godt vejr.

Missilsystemerne udviste de for Fregateskadren sædvanligvis gode resultater med de telemetrimissiler, der blev afskudt mod måldrønerne. Et telemetrimissil er et missil, der i stedet for at in-

deholde sprængladning er forsynet med måleapparatur og en radiosender, der transmitterer parametre, som f.eks. nærmeste passageafstand til målet (dronen), ned til skibene. På trods af, at det således ikke er meningen at nedskyde de ret kostbare måldroner, men blot konstatere, om styreanlæg og missiler opfører sig korrekt, gik det alligevel hårdt ud over en af dronerne, der blev ramt så rent, at kun begge vingetipper og sporadiske stumper siden var at finde på havoverfladen.

PETER TORDENSKIOLD og OLFERT FISCHER under "fleet-work" i snævert farvand (SVN FOT)

Som en forbedring i forhold til tidligere år assisterede et dronehold fra Søværnets Våbenskoles Artillerikursus, Sjællands Odde, med ekstra droner og launcher til supplement for de norske faciliteter.

Udover missilskydningen var øvelsen også kombineret med tests på NATO FORACS (Naval Forces Sensor and Weapon Accuracy Check Site) i Boknfjorden, hvor fregatten HERLUF TROLLE og korvetten OLFERT FISCHER hver tilbragte et par dage med at blive gennemmålt for unøjagtigheder på sensorer og våbensystemer.

Weekenden blev tilbragt i Stavanger, hvor skibene blev benådet med de bedste kajpladser i havnen, midt i centrum. De planlagte skiture for besætningen fik god tilslutning og var en succes.

De tilkommanderede reservelæger måtte imidlertid forbløffes over den mangel på ekstra arbejde, disse ture medførte.

De omtalte skydninger og målinger blev selvsagt suppleret med et intensivt generelt træningsprogram, og da HERLUF TROLLE og NIELS JUEL vendte hjemad, kunne chefen for Fregateskadren samtidigt rapportere, at PETER TORDENSKIOLD og OLFERT FISCHER var sendt videre ud i NATO-øvelsen TEAM WORK "in a high material readiness condition, at adequate training standard and in a high spirit".

(FGE)

Forsvarets Arkiver, Rigsarkivets 3. afdeling

20.000 meter arkivalier - protokoller, dokumenter, breve og dagbøger, kort og tegninger, fotografier - fra forsvarets myndigheder og afdelinger. Det er et rigt materiale, der ligger i Forsvarets Arkiver, og meget af det er endnu knap nok udnyttet af forskningen. Samlingerne rækker tilbage til 1600-tallet for Hærens vedkommende, til 1848 for Søværnet, til 1951 for Flyvevåbnet.

Et arkiv med mange muligheder. I disse arkiver finder man - naturligvis - oplysninger om forsvarets mandskab og materiel, om øvelser og anlægsarbejder. Her er store samlinger om de slesvigske krige 1848-51 og 1864. Men Forsvarets Arkiver er ikke kun et arkiv for de specielt militært interesserede. Militæret har haft stor betydning for det omgivende samfund, både i folkestyrets tid, hvor værnepligten har bragt de fleste unge mænd i kontakt med det, og under enevælden, hvor hærens hel- og halvprofessionelle kerne udgjorde et samfund i samfundet.

Derfor belyser Forsvarets Arkiver en mængde forhold i hele det danske samfund - ofte på overraskende vis. Nogle af de bedste oplysninger om helbredstilstand, ernæringsforhold, uddannelsesforhold og levevilkår i ældre tid kan søges i Forsvarets Arkiver, og her finder man også væsentlige oplysninger om retstilstande, kulturhistorie og meget andet. Også slægtsforskerne kan have stor glæde af materialet.

Forsvarets Arkiver er en levende samling i fortsat vækst. Arkivet modtager løbende arkivalier fra forsvarets myndigheder, og det fører tilsyn med myndighederne for at sikre, at historisk værdifuldt materiale bliver bevaret og afleveret. Ikke alt, hvad der kommer ind, bliver dog tilgængeligt med det samme. Den normale tilgængelighedsgrænse er i øjeblikket 50 år, for personsager 80

eller 100 år.

Åbningstider. De ældre samlinger står frit til rådighed for alle interesserede. Rigsarkivets 3. afdeling, Forsvarets Arkiver, Rigsdagsgården 5, er åben for forespørgsler og bestillinger mandag-fredag kl. 10-11 og 13-14. Tlf. 01-12 38 78. Arkivalierne kan benyttes på Rigsarkivets læsesal, Rigsdagsgården 9, mandag-fredag

kl. 9-17, hvor man tillige kan benytte Søværnets arkiver til 1848 og de militære centralorganers arkiver.

En hjælp til alle historisk interesserede.

Hidtil har det været svært at benytte Forsvarets Arkiver, især hvis man boede uden for København. Der har ikke været nogen trykte oversigter, kun håndskrevne hjælpemidler på arkivets læsesal.

Nu bliver denne mangel afhjulpet. I foråret 1984 udsender Rigsarkivet det første bind af den første samlede vejledning til Forsvarets Arkiver:

Rigsarkivet og hjælpemidlerne til dets benyttelse III, 1 Forsvarets Arkiver. Vejledning og oversigt. Bd. 1: Hæren 1660-1980. Red. V.A.Petersen. Ca. 265 sider, ill.

Pjecens forside med uniformer til Fynske Nationale Regiment 1761

En hjælp til alle historisk interesserede

FORSVARETS ARKIVER
Rigsarkivets 3. afdeling

Bogen giver en oversigt over Hærens arkivs historie og en vejledning i arkivernes benyttelse. Den giver forklaring på, hvad der ligger bag de specielle arkivalier, man finder i militæret, og for hver af Hærens enheder og myndigheder får man en oversigt over arkivets indhold. Men bogen nøjes ikke med at give en oversigt over indholdet af arkiverne. For første gang får man her systematiske oplysninger om enhedernes oprettelsestidspunkt og senere ændringer, suppleret med talrige litteraturhenvisninger.

Dermed bliver bogen et uundværligt arbejdsredskab for de mange, som allerede benytter Forsvarets Arkiver, og teksten og de mange billeder vil åbne nye perspektiver for dem, som endnu ikke har stiftet bekendtskab med arkivets samlinger. Dermed slutter den sig

til den række af oversigter over Rigsarkivets samlinger, som blev indledt i 1983. Udgivelsen er støttet af Kong Christian X's Fond og Tipsmidlerne.

Der vil senere blive udgivet tilsvarende oversigter over Søværnets og Flyvevåbnets arkiver.

Hvordan får De bogen? Bogen udsendes i boghandelen til en pris af kr. 152,50. Ved indsendelse af vedlagte kort inden udsendelsen i slutningen af marts 1984 kan De imidlertid købe den til rabatpris kr. 97,60 + porto, hedder det i den af Forsvarets Arkiver, Rigsarkivets 3. afdeling, udsendte pjece.

Assistance til lokalsamfundet

Under sit ophold ved Grønland har inspektionsskibet BESKYTTEREN den 5.-6. marts ydet isbrydningsassistance i Godthåbsfjorden.

BESKYTTEREN i grønlandsk fjord (SVN FOT)

Direktoratet for Erhvervsanliggender i Godthåb havde som følge af, at de lokale fiskere i Godthåbsfjorden var generet af isen, anmodet Grønlands Kommando om assistance med isbrydning.

BESKYTTEREN blev sat på opgaven og brød isen nordøst for Godthåb i Qugssukbugten. Efter 20 timers effektiv isbrydning forlod BESKYTTEREN området og fortsatte med øvrige opgaver.

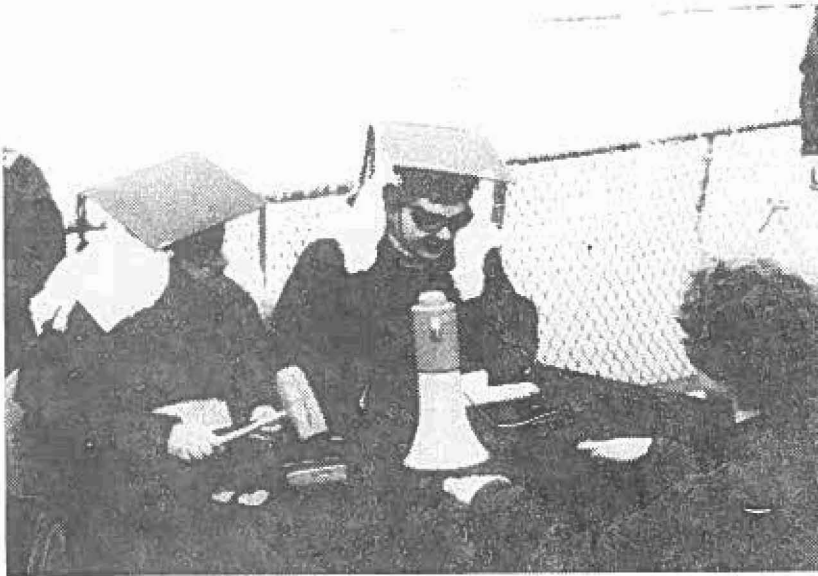
(MST)

Polardåb og tøndeslagning om bord i INGOLF

Inspektionsskibet INGOLF afholdt den 2. marts polardåb i Ar-sukfjorden. Der var i alt 23 "kagler", som skulle igennem dåbshand-

lingen. Skibet passerede Polarcirklen under forlægning nord om Island den 18. februar, så der havde været god tid til forberedelse og klargøring af såvel udstyr som "kagler".

Glimt fra polardåben - en "kagle" udspørges

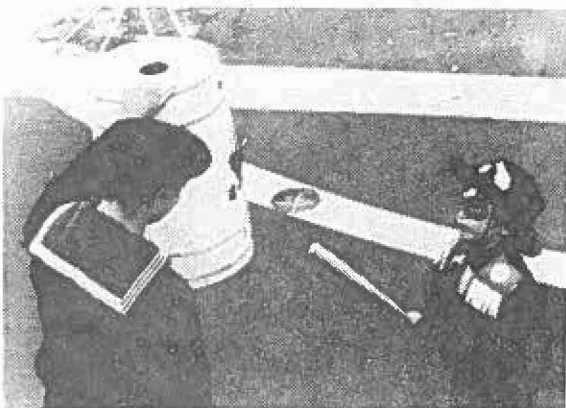
vandsdrikning, mens lige så mange overværede løjerne fra kajen.

Efter dåben forlagde INGOLF til Juli-
anehåb.

Her blev der
søndag den 4. marts,
fastelavnssøndag, af-
holdt tøndeslagning
for byens ungdom.

139 udklædte
børn i alderen 4-8 år
deltog i tøndeslag-
ning, pølse- og faste-
lavnsbollespisning
samt cacao- og soda-

Glimt fra tøndeslagningen

(INGO)

(INGO)

Glimt fra søværnets hverdag

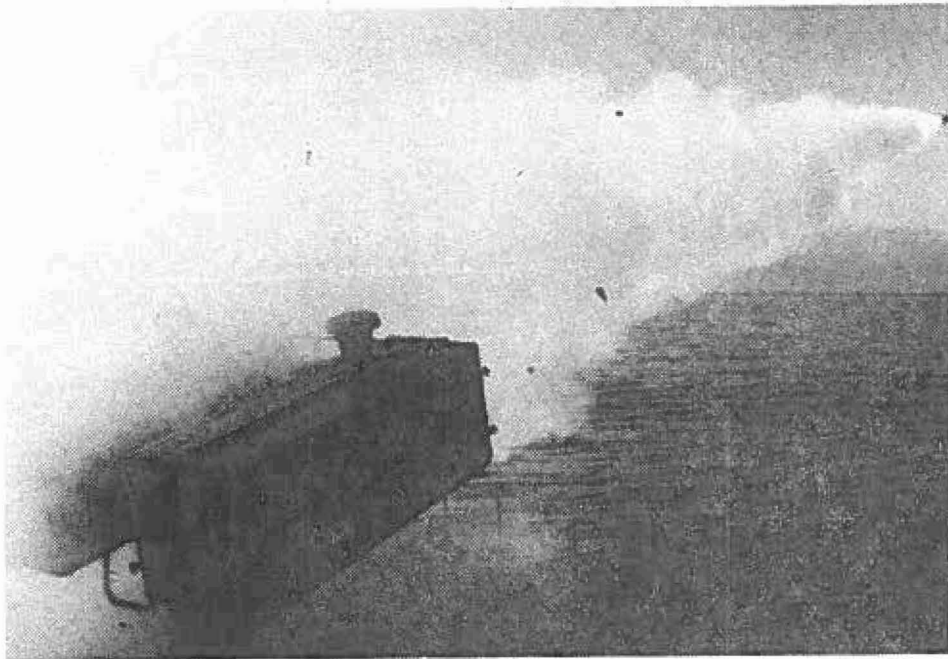
"Missilalderen" er over os; men "kanonalderen"s artillerister genkender i de nye våben mange af faserne fra kanonernes betjening.

..... Ladning (SVN FOT)

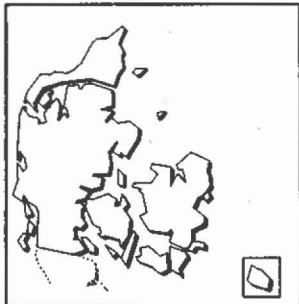

..... Målfatning (SVN FOT)

..... Skud gået (SVN FOT)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede inspektionsskibet FYLLA den 20. marts under sejlads i Sundet og Kattegats sydlige del.

Der blev bl.a. vist trawlerjagt på orlogskutteren FARØ under medvirken af helikopter.

Efter afgang fra Flådestation Frederikshavn skal FYLLA forrette fiskeriinspektions- og stationstjeneste ved Grønland og Færøerne.

---ooOoo---

ADMIRAL NL HOME/COMBENECHAN, Rear Admiral R.Krijger, aflagde den 7. marts besøg ved Søværnets operative Kommando.

Efter velkomst af chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral J.O.Fischer, orienteredes om:

- Søværnets operative Kommandos organisation og styrker,
- Søværnets operative Kommandos opgaver og operative koncept,

efterfulgt af diskussionsperiode.

Dernæst aflagdes besøg i Søværnets operative Kommandos Operationsrum samt bunkerområde, hvorunder der orienteredes om:

- Den aktuelle søværnssituation,

- FOD CCIS.

Besøget afsluttedes med en frokost, hvor chefen for Søværnets operative Kommando var vært, meddeles fra Søværnets operative Kommando.

---oo0oo---

Ministrygerne GRØNSUND og VILSUND foretager sejlads i vesttyske farvande samt aflægger rutinebesøg i Kiel i perioden 3.-6. april. Chefen for GRØNSUND er orlogskaptajn P.Larsen. Samlet besætning: 18 mand. Chefen for VILSUND er kaptajnløjtnant C.Munk. Samlet besætning: 32 mand.

---oo0oo---

Alle kontrakter til Slagelse Tattoo 1984 er nu underskrevet. Foruden 3 opførelser i Slagelse 24.-25. og 26. august kommer Slagelse Tattoo for andet år til København på Rosenborg Eksercerplads med 5 opførelser i dagene 28.-29.-30.-31. august og 1. september.

De musikalske forberedelser til dette års tattoo begynder med et "bandmaster"-møde, hvor lederne af 15 orkestre/enheder, der medvirker i Slagelse Tattoo 1984, mødes, meddeler Tattoo-staben i Slagelse.

---oo0oo---

Søværnets museumskommission, der har chefen for Flådestation København som formand, og i øvrigt er sammensat og arbejder i henhold til Forsvarskommando Bestemmelse 331-2(A), holdt mandag den 19. marts konstituerende møde.

På mødet behandlede bl.a. spørgsmål om registrering og indsamlingsprocedurer for museumsgenstande.

---oo0oo---

F l å d e b e s ø g

Det vesttyske hjælpeskib POSEIDON og undervandsbåden SAN JUAN vil foretage prøvesejlads i danske farvande fra 31. marts og til oktober med dagligt anløb af Frederikshavns civile havn. Chefen for POSEIDON er skibsfører P.Roenna. Samlet besætning: 17 civile. Chefen for SAN JUAN er skibsfører V.Hins. Samlet besætning: 30 civile.

---oo0oo---

Det vesttyske hjælpeskib HOLNIS er meddelt tilladelse til sejlads i danske farvande fra 1.-4. april ved anløb af Aalborg i perioden 2.-3. april og Thyborøn 3.-4. april. Chefen vil være orlogskaptajn A.Manthai og den samlede besætning 14 mand.

---ooOoo---

Den vesttyske undervandsbåd U-12 (Type 205-klassen) er meddelt tilladelse til sejlads i danske farvande med anløb af Flådestation Frederikshavn den 12. april. Chefen vil være kaptajnløjtnant U.Schamp. Samlet besætning: 22 mand.

---ooOoo---

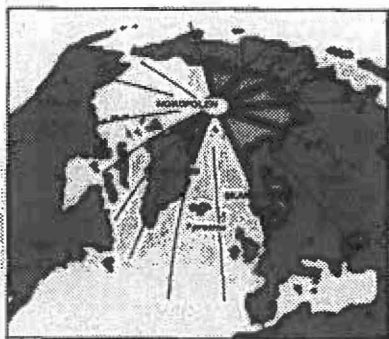
Den belgiske fregat WESTHINDER F 913 er meddelt tilladelse til sejlads i danske farvande og rutinebesøg i Aalborg i perioden 13.-17. april.

---ooOoo---

De amerikanske enheder JOHN RODGERS DD-983 (SPUANCE-klassen) og JACK WILLIAMS FFG-24 (OLIVER HAZARD PERRY-klassen) har fået tilladelse til sejlads i danske farvande 14.-19. april med uofficielt besøg i Århus i perioden 15.-17. april. Chefen for styrken vil være kommandør A.R. Battaglini. Chefen for DD JOHN RODGERS vil være orlogskaptajn S.G.Kmetz og chefen for FFG JACK WILLIAMS vil være orlogskaptajn H.E.Carrol. Samlet besætning: 489 mand.

---ooOoo---

Udland kort

Hydrosonder henter en række informationer, som er nødvendige for opstillingen af pålidelige vejrprognoser, op fra betydelige dybder i oceanet, hvor meteorologerne mener, jordens "vejrkøkken" findes.

Det har længe været kendt, at vandet i oceanet ikke udgør en homogen masse. På forskellige dybder kan der registreres undersøiske strømme, vandmasserne er lagdelt, og de mange lag har forskellig tæthed, forskellig elektrisk ledeevne, forskellig saltholdighed og forskellig temperatur. Det betyder samtidig, at de besidder forskellige grader af energipotential og varierende evne til at ophobe sol-

energi. Ved afgivelse af den ophobede varme til omgivelserne fremkalder oceanet stærke luftstrømninger og hvirvelvinde. Det er bestemmende for vejrforholdene på kontinenterne.

Indtil fornylig kunne forskerne i et vist omfang undersøge forholdene på oceanets dybder ved hjælp af de traditionelle Nansen-batometre og særlige dybvandstermometre. De var imidlertid ikke særligt egnede til mere komplicerede undersøgelser. Der var brug for et nyt forbedret instrument.

Hydrosonden gør sagen betydeligt lettere for hydrologerne. De elementære data for havvandet - temperatur, tæthed og tryk - måles automatisk af nedsænkingsdelen. Alle data føres pr. kabel op til overfladeskibet, hvor de registreres og bearbejdes. Målingerne kan også aflæses som tal på en skærm. Samtidig overføres de på en slags fjernskriverstrimmel og aftegnes grafisk.

En af de sektioner, apparatet består af, indeholder 24 batometre til optagning af vandprøver. Efterhånden som denne sektion nedsænkes, fyldes batometerbeholderne ét efter ét med vand fra forskellige dybder. Når sonderingen er gennemført, hales hele sektionen indenbords, og de enkelte prøver overlades til laboratoriet, hvor det ved analyser konstateres, hvor stort indholdet af ilt, brint og andre komponenter er på de forskellige dybder.

Derved kan hydrologerne hurtigt og meget nøjagtigt skaffe sig alle nødvendige data fra dybder indtil 6000 meter. Introduktionen af hydrosonden giver både mulighed for væsentlig forøgelse af mængden af nødvendige data og for samtidig udførelse af nye forsøg, hvorved der spares sejltid for forskningsskibene. Det vigtigste er dog, at produktiviteten af det arbejde, der udføres, bliver væsentligt forøget.

Hydrosonden har allerede været en tur nede i de dybere lag i Atlanterhavet og i Østersøen. Også den computer, der hører til anlægget, er blevet afprøvet gennem flere måneder. Den programstyrede computer oversætter impulserne fra instrumenternes følelementer til fysiske størrelser i de faktiske tidsforhold. Dermed kan alle indsamlede hydrologiske data bearbejdes under togtet, skriver pressebureauet APN.

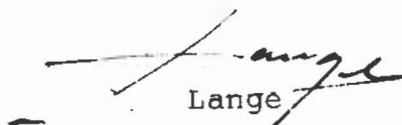
---ooOoo---

Ny målsøger til det vesttyske anti-skibsmissil KORMORAN 2. Vesttyskland tildelte sidste år firmaet Thomson - CSF en kontrakt om at udvikle målsøgeren til anti-skibsmissilet KORMORAN 2, der

sidst i 1980-erne skal indgå i armeringen på det vesttyske marine-luftvåbens TORNADO-fly. I 1981 blev en begrænset anmodning om tilbud på denne målsøger sendt til europæiske og amerikanske firmaer. Kontrakten blev til sidst tildelt firamet Thomson - CSF, der tidligere havde udviklet og massefabrikeret målsøgeren til KORMORAN 1. KORMORAN 2-målsøgeren er en digitaliseret aktiv radar-målsøger i et helt nyt design. Alt er i ubevægelig form (solid state), herunder også senderen. Senderens specielle egenskaber, parret med fleksibiliteten i målsøgerens programmerbare digitalbehandlings-enhed, vil sikre KORMORAN 2 en uovertruffen formåen hvad angår gennemtrængning af fjendtligt forsvar. Det valg, der i såvel konstruktionsmæssig som teknisk henseende blev gjort, har resulteret i såvel forhøjet præstation som større vedligeholdelsesinterval samt gevinster i vægt og størrelse sammenlignet med i brug værende aktivt søgende anti-skibsmissil-målsøgere, skriver "NAVY INTERNATIONAL".

---ooOoo---

På de geologiske kort over Sibirien er indført et hav med kolossale mængder af kogende vand. Undersøgelserne af den fantastiske forekomst har vist, at det underjordiske "hav" dækker et areal, som er større end Middelhavet. Dybden i bassinet, som dannes af hulheder i bjergarterne under overfladen, er målt til op imod 3000 meter. Jo dybere, desto varmere er vandet. Ved "bunden" er vandet komprimeret damp, med en temperatur på 150 grader. Der arbejdes nu med projekter til nyttiggørelse af disse geotermiske ressourcer til boligopvarmning og til EL-produktion, meddeler pressebureauet APN.

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

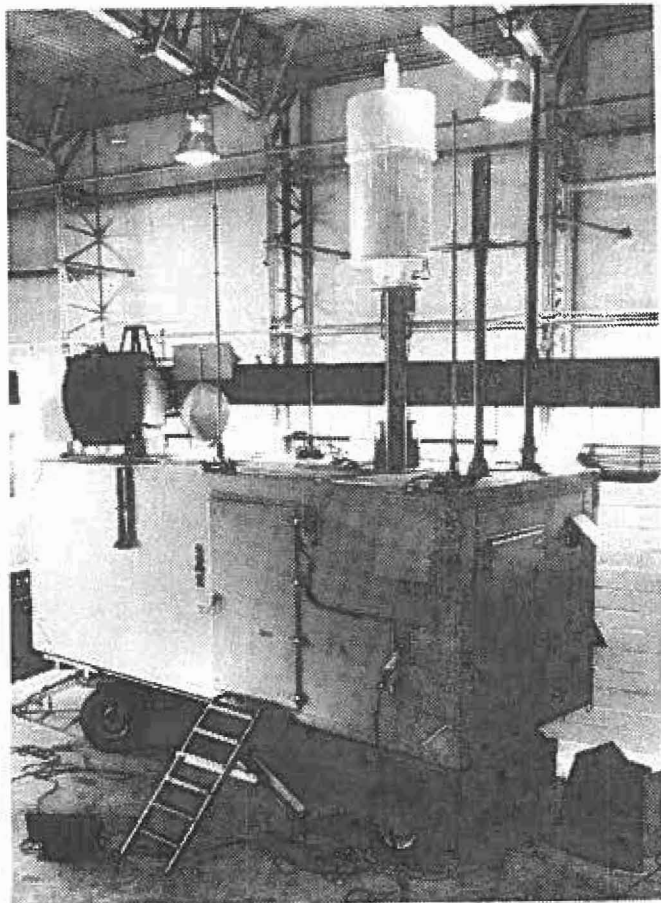
NATOs generalsekretær, dr. J. Luns, får forklaret anvendelsen af en MEWSG "jamming pod" af chefen for MEWSG, kommandør Ryle. Til højre ses admiral, Sir William Staveley, der er chef for den engelske flåde og tillige chef for NATOs flådestyrker i Østatlanten og Kanalområdet. (Foto: HMS HERON).

Nyt NATO øvelseselement oprettet

Maritime Electronic Warfare Support Group, forkortet MEWSG, blev indviet den 25. november 1983 på Royal Naval Air Station YEOVILTON af NATOs generalsekretær, dr. Joseph Luns.

MEWSG er et nyt NATO-element, med hjemsted på RNAS YEOVILTON i England, med det formål at simulere et realistisk fjendt-

ligt elektronisk krigsførelsesmiljø under øvelse med henblik på at træne operatører ved varslings- og våbensystemer. Udstyret er NATO-fællesfinansieret via infrastrukturmidler, og driftsudgifterne betales også af NATO.

TRACSVAN (forkortelse for Transportable Radar and Communication Van) fuldt monteret. Under transport er alle antenner stuvet ind i vognen. (Foto: HMS HERON)

Udstyret består af TRACSVANS, der er store containere (vægt ca. 4 tons), der både kan simulere en lang række radarsystemer samt "jamme", d.v.s. udsende støj til forstyrrelse af radarudsendelser. Samtidig findes radioudstyr, der ligeledes kan opfange og "jamme" kommunikationsfrekvenser.

Herudover har MEWSG 3 forskellige slags "pods", d.v.s. beholdere, der kan ophænges under fly.

Nogle "pods" kan udlægge "CHAFF", d.v.s. staniolstrimler, der forstyrrer radarbilledet og dermed dækker for indkommende fly; andre udsender ligesom TRACSVAN jamming på radarfrekvenser; sidst, men ikke mindst, er der "pods", der kan simulere radarudsendelser fra missiler.

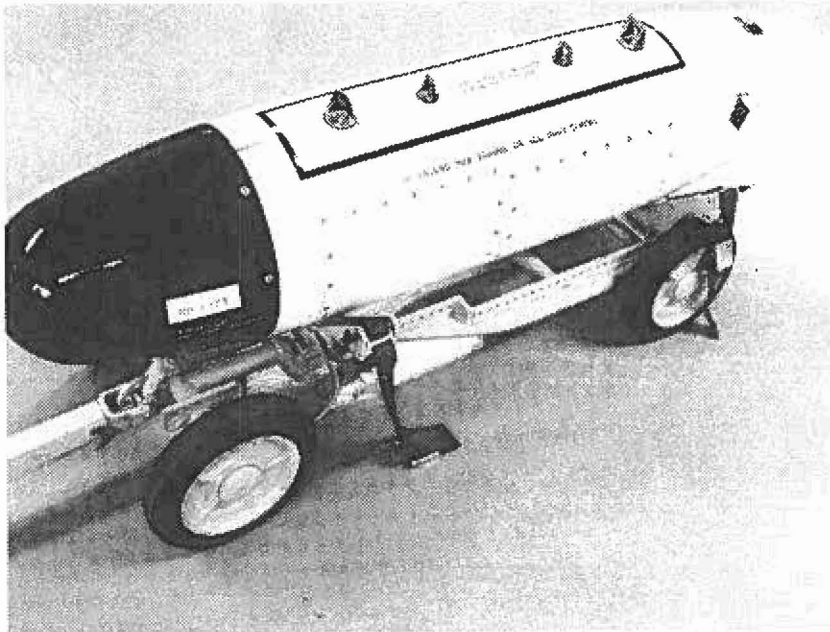
Fly, der er udstyret med disse "pods", flyver en profil - når de angriber f.eks. et skib - der til forveksling ligner profilen for det missil, det skal efterligne.

Der er således nu skabt et element, der kan bringe det elektroniske miljø under øvelser op på et endnu mere realistisk niveau end tidligere, idet MEWSG ad elektronisk vej vil være i stand til at forstyrre planlagte operationer under en øvelse.

Herved gives mulighed for en særdeles vigtig operatørtræning, som ikke tidligere har været tilgængelig for danske skibe.

Der skal især fremhæves muligheden for at øve varslings og identifikation af indkommende missiler ved hjælp af elektronisk lytteudstyr (ESM) samt øve våbenindsats og modforholdsregler mod

MEWSG "pod" til ophængning under et fly for simulation af et missil. (Foto: HMS HERON)

et sådant missil, simulere af et fly.

Ovennævnte TRACSVAN er bestilt til to danske øvelser. Når den kommer til landet, vil den, inden den bliver anbragt i et af flådens skibe, blive demonstreret for særligt indbudte.

(FKO)

Forsvarsministerens pressemeddelelse

Forsvarsminister Hans Engell har

den 28. marts sendt sit forslag til forsvarets udvikling til partierne bag det nuværende forsvarsforlog, der udløber med udgangen af dette år. Forsvarsministerens udspil skal drøftes på det kommende møde i 11-mandsgruppen.

- Med oplægget mener jeg, at vi har et godt grundlag for at nå frem til et politisk forlig, der kan give forsvaret gode arbejdsvilkår og mulighed for at udvikle en hensigtsmæssig struktur i løbet af den kommende forligsperiode - siger forsvarsministeren.
- Forslaget indebærer i hovedsagen en konsolidering af den nugældende forsvarsordning; men det lægger særlig vægt på en forbedring af mobiliseringsstyrkens kvalitet og af det stående beredskab i hæren, idet jeg foreslår, at vi dels indkalder flere værnepligtige, dels forøger værnepligtstiden fra 9 til 12 måneder i kamptropperne og ingeniørtropperne. Styrkelsen af værnepligtsområdet forudsættes i muligt omfang gennemført ved frivillighed. Sideløbende med forøgelsen af antallet af værnepligtige vil antallet af stampersonelstillinger blive tilpasset, således at det menige stampersonel fortsat forudsættes at varetage stillinger, der kræver en længere uddannelse og større erfa-

ring end den værnepligtige kan opnå - siger forsvarsministeren.

- I forslaget har jeg indbygget, at der gennemføres en differentieret aflønning af de værnepligtige, der fremover indkaldes til forsvaret, men den detaljerede udformning heraf er endnu ikke fastlagt - siger ministeren.
- Forslaget medfører endvidere en række materielanskaffelser, således at vi kan påbegynde de nødvendige fornyelser eller moderniseringer af materiel og våbensystemer inden for alle værn. Til hæren anskaffes bl.a. panserværnsvåben, nærluftforsvarsvåben, kampvogne og køretøjer. Søværnet udrustes med en ny type skib, den såkaldte STANDARD FLEX 300, og u-bådene udskiftes. Endelig anskaffes der flådehelikoptere. Flyvevåbnet får udvidet antallet af F-16 fly, og der vil også tilgå flere IHAWK-eskadriller. Der anskaffes ammunition til alle værn, ligesom beholdninger af missiler, miner m.v. planlægges udbygget. Af hensyn til stabiliteten i forsvaret og gennemførelsen af tilpasningerne finder jeg, at den kommende aftale om forsvarets udvikling bør dække en femårig periode - siger Hans Engell.
- Det fremtidige økonomiske niveau foreslås fastlagt således, at der for 1985, 1986 og 1987 tilføres forsvaret 150 mill. kr. i tillæg til budgetoverslagstallet for 1985, samt at der for 1988 og 1989 tilføres yderligere 50 mill.kr. I budgetoverslaget er i øvrigt sket en tilbageføring af det beløb på ca. 180 mill.kr., som blev udsparet i 1984 - siger forsvarsministeren.

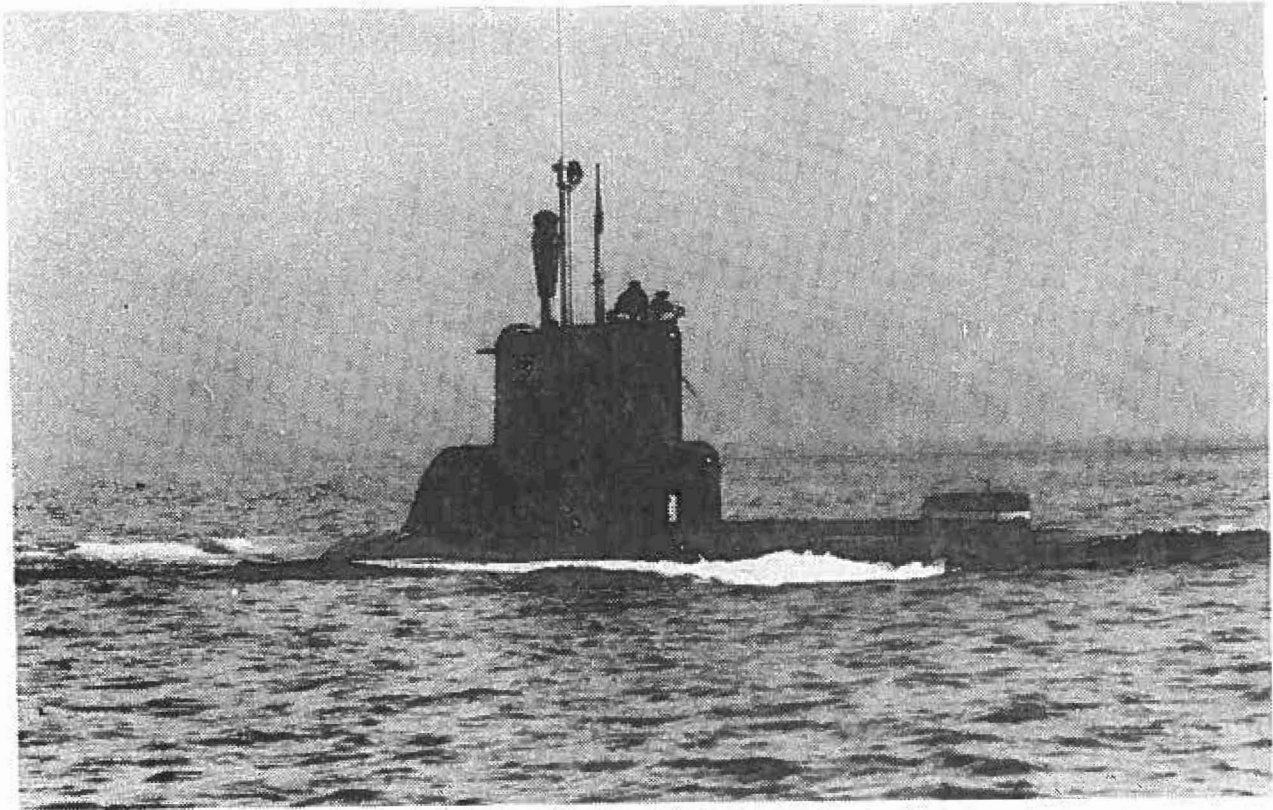
(FMN)

NORDKAPERENS deltagelse i JMC 84I

Undervandsbåden NORDKAPEREN deltog i dagene 6.-20. februar i øvelsen JOINT MARITIME COURSE 84I. Formålet med øvelsen var at indøve procedurer.

Efter 5 døgns forlægning ankom NORDKAPEREN til Rosyth den 4. februar for at tilbringe weekenden her før øvelsen. Forlægningen var på trods af det forholdsvis dårlige vejr behagelig, da den foregik neddykket.

Efter øvelsesgennemgang ved JMC-staben afgik NORDKAPEREN den 7. februar til Moray Firth-området, hvor WORK-UP-fasen foregik. I løbet af de næste par dage gennemførtes flere anti-ubåds-

Undervandsbåden NORDKAPEREN (SVN FOT)

øvelser af vekslende sværhedsgrad inden overgangen til den såkaldte OCEAN-fase, der skulle foregå vest for Hebriderne. NORDKAPEREN forlagde derfor via Fair Isle Gap til et område ca. 60 sømil sydvest for Færøerne. I dette område gennemførtes flere vellykkede angreb på overfladeskibe. Ligeledes gennemførtes flere øvelser med fly. Som et kuriosum kan nævnes, at NORDKAPEREN blev fulgt af en flok marsvin, hvilket både hørtes tydeligt i undervandstelefonen og sås klart i periskopet under de dybe forlægninger. Efter små 2 uger vendte NORDKAPEREN tilbage til Rosyth, hvor der var tid til en afslappende weekend før den afsluttende øvelsesgennemgang den 20. februar. Efter øvelsesgennemgangen stak NORDKAPEREN atter til søs og var atter hjemme 24. februar efter at have udsejlet i alt 2605 sømil.

(NORK)

Inspektionsskibseskadren fylder fem år

1. april fyldte Inspektionsskibseskadren 5 år, og i den anledning udsendte chefen for Inspektionsskibseskadren 30. marts følgende signal til eskadrens enheder:

"1. april er det fem år siden, at Inspektionsskibseskadren oprettedes, da inspektionsskibene udskiltes fra Fregateskadren, og inspektionsskutterne samtidig fik et eskadretilhørsforhold.

På disse fem år har vi sejlet over en million sømil, foretaget hundredvis af kontrolbesøg og assistanceopgaver, og mere end 2500 mand m/k har gjort tjeneste i eskadren.

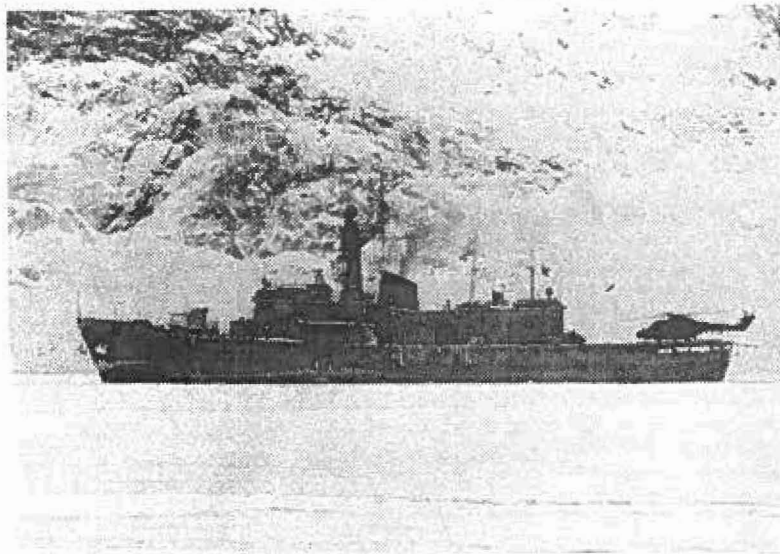
2. Lige så vigtigt som disse store tal og den aktivitet og indsats, de afspejler, er det dog, at inspektionsskibene og kutterne i dag fremtræder som en helhed. Hver besætning har sit særpræg, heldigvis da, men jeg føler tillige, at vi har fået oparbejdet en fælles grundholdning, fælles ideer, og et sammenhold, der er af stor betydning for løsningen af vore mangeartede opgaver, og for trivslen om bord. Jeg synes også, at vi på den forholdsvis korte tid er kommet meget langt med at få etableret et sikkert grundlag for tjenesten, gode uddannelser, og hensigtsmæssige procedurer, blandt andet ved et godt samarbejde med andre myndigheder, der også er involveret i inspektionstjenesten. Vigtigst er det dog, at vi i forbindelse hermed har opbygget en stadig større erfaring og ekspertise, der betyder, at vi simpelthed kan det, vi skal, og at vi har tiltro til os selv. Ingen er fuldkommen, men vi er i dag bare de bedste til at klare alt det der på Færøerne og Grønland.

3. Jeg synes derfor også, at vi med berettiget stolthed og glæde kan ønske hinanden tillykke med de fem år, og at vi med fortrøstning kan se frem til de år, der kommer. Staben og jeg sender en hilsen til alle om bord, med ønsket om fortsat held og lykke. En særlig hilsen til de ikke helt få, der som jeg selv har været med fra starten, for mig har det været en personlig oplevelse at forestå etableringen af denne eskadre, og jeg takker alle, både i og uden for eskadren, der energisk og dygtigt har hjulpet til hermed."

(CH ISE)

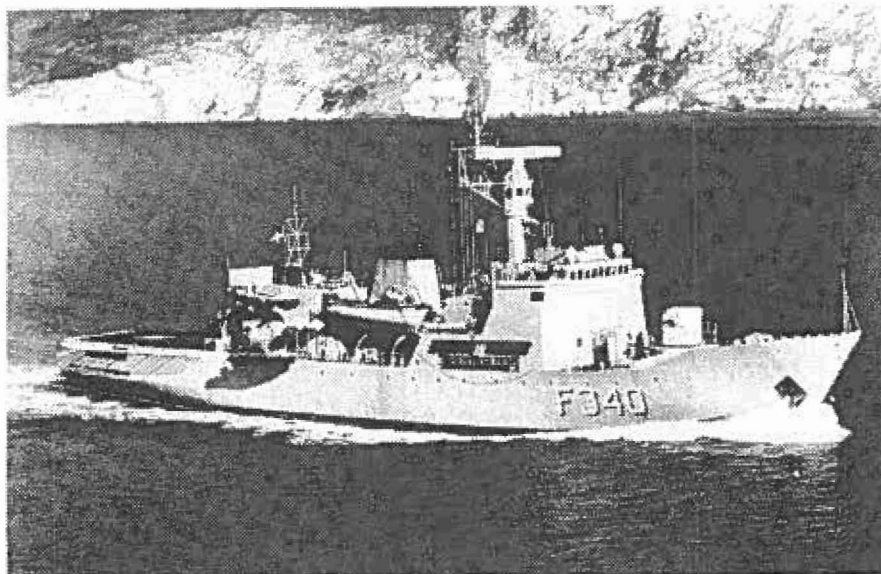
Inspektionsskibseskadrens enheder

Inspektionstjenesten ved Grønland og Færøerne varetages for søværnets vedkommende af inspektionsskibe og inspektionsskuttere. I anledning af Inspektionsskibseskadrens 5 års fødselsdag bringes her en oversigt over de enheder, der indgår i eskadren.

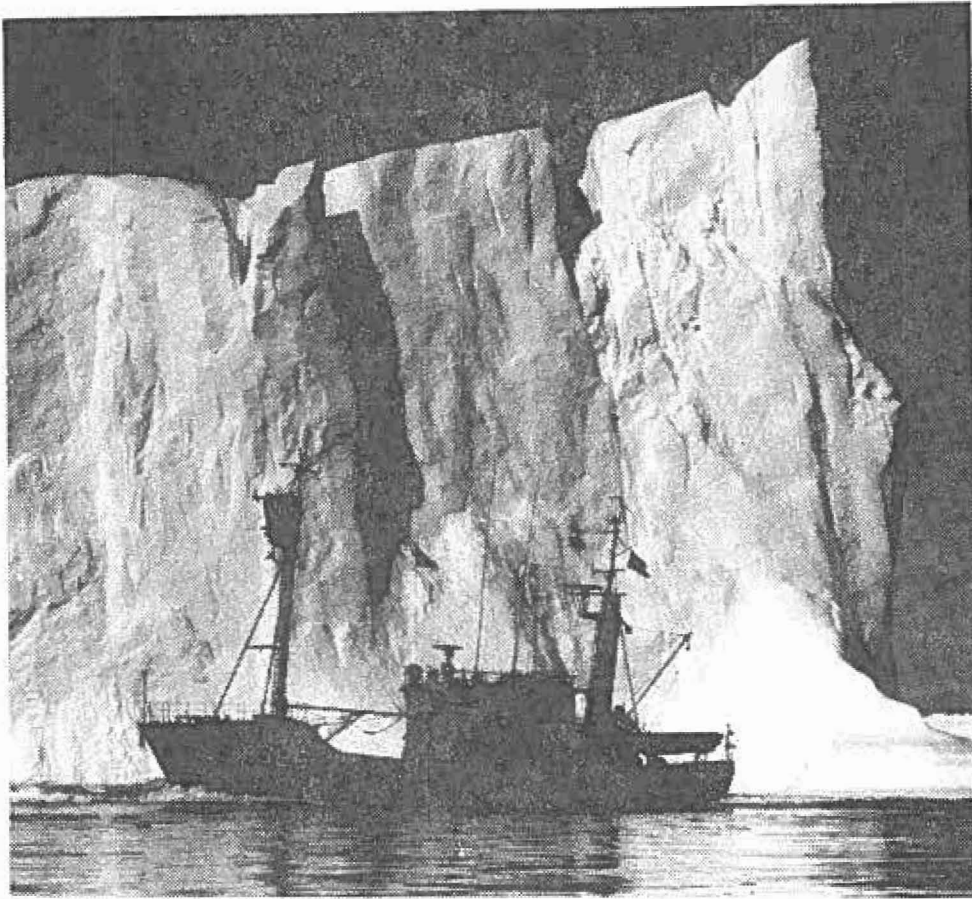
HVIDBJØRNEN-klas-
sen, omfattende inspek-
tionsskibene HVIDBJØR-
NEN, VÆDDEREN, INGOLF
og FYLLA, der højste kom-
mando i 1962-63. Depla-
cementet fuldt udrustet
er på 1650 tons. Besæt-
ningen er på 69 mand.
Armeringen omfatter 76
mm kanon, sonar, dybde-
bomber m.m.

Herudover medføres en LYNX-helikopter. På billedet ses HVIDBJØRNEN - let overiset - under inspektion ved Grønland. (SVN FOT).

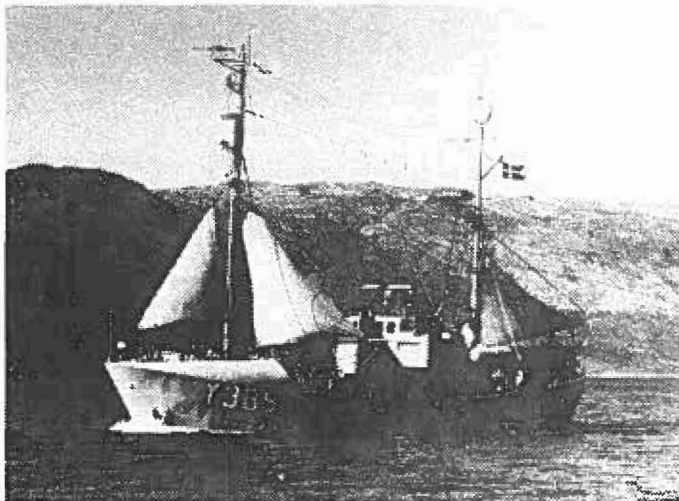

BESKYTTEREN-klas-
sen, omfattende inspektions-
skibet BESKYTTEREN, der højste kommando i 1976. Deplacem-
entet fuldt udrustet er på 1970 tons. Be-
sætningen er på 57 mand. Armeringen omfatter 76
mm kanon, sonar m.m. Herudover medføres en LYNX-
helikopter. På billedet ses BESKYTTEREN under
inspektion ved Færøerne. (SVN FOT).

AGDLEK-klassen, omfattende inspektionskutterne AGDLEK, AGPA og TULUGAQ, grønlandsk for henholdsvis HAVLIT, LOMVIE og RAVN. De to førstnævnte enheder højeste kommando i 1974 og sidstnævnte i 1979. Deplacementet er på 300 tons. Besætningen er på 14 mand. Armeringen er 2 stk. 20 mm kanoner. På billedet ses AGDLEK under inspektion i grønlandske farvande. (SVN FOT).

MAAGEN-klassen, omfattende inspektionskutterne MAAGEN og MALLEMUKKEN, der højeste kommando i 1960. Deplacementet er på 190 tons. Besætningen er på 14 mand. Armeringen 2 stk. 20 mm kanoner.

På billedet ses MALLEMUKKEN under inspektion ved Færøerne. (SVN FOT).

(MST)

Indland kort

Fredag den 23. marts aflagde Inspektøren for Søværnet tjenestestedsbesøg ved Undervandsbådseskadren, hvor chefen for Undervandsbådseskadren orienterede om eskadrens opgaver og status. Efter en fremvisning af eskadrens lokaliteter var der inspektion af ubådene NORDKAPE-REN og SPÆKHUGGEREN.

---ooOoo---

Inspektøren for Søværnet aflagde tirsdag den 27. marts tjenestestedsbesøg ved Marinestation Dragør. Efter en besigtigelse af fortets faciliteter, herunder 2 nyinstallerede 76 mm kanoner, orienterede chefen for Sundets Marinedistrikt om stationens indplacering i det kommende Sødefensionsafsnit Drogden.

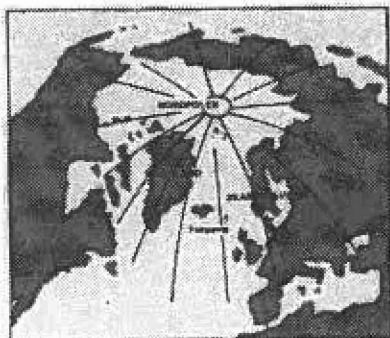
---ooOoo---

Som koordinerende myndighed for forureningsbekæmpelse til søs modtog Søværnets operative Kommando i 1983 i alt 157 meldinger om observation af olie eller anden forurening af farvandene omkring Danmark. I 1982 var det tilsvarende tal 160, fremgår det af Søværnets operative Kommandos 1983 årsrapport for forureningsbekæmpelsesaktioner, der udsendtes i marts måned. Det fremgår af rapporten, at meldinger om forurening af havneområder ofte går direkte til Miljøstyrelsen, og at disse meldinger ikke registreres i Søværnets operative Kommando.

Meldingernes art og de i forbindelse hermed iværksatte foranstaltninger er beskrevet i rapporten, hvoraf det bl.a. fremgår, at den længste bekæmpelsesaktion varede ca. 40 timer. Eventuelt opfølgende foranstaltninger, herunder Miljøstyrelsens og retslige instansers behandling af sagerne, er ikke medtaget, da sådanne sager ofte løber over lang tid.

---ooOoo---

Udland kort

Nye engelske minejagere. Det britiske forsvarsministerium har godkendt udkastet til en ny minejager (single-role minehunter), udviklet af firmaet Vosper Thornycroft. Skroget vil blive bygget af glasforstærket plastik (GRP) ligesom de under bygning værende minerydningsfartøjer af BRECON-lassen, men blive mindre end disse - ca. 50 x 8 m med et displacement på ca. 450 tons. Maskineriet består af to dieselmotorer til normal fremdrivning samt 3 dieselelektriske aggregater, to til fremdrivning ved lave hastigheder samt minejagt og et til drift af tværpropel. Hovedsensoren vil blive en variabel dybdesonar af mærket Plessey type 2093, der er en videreudvikling af den succesrige type 193 M-sonar, der anvendes i eksisterende minejagere, skriver "DEFENCE WEEKLY".

---ooOoo---

Den amerikanske flåde genudrunder et 3. slagskib af IOWA-klassen. Den amerikanske flåde vil i år påbegynde genudrustningen af et tredje slagskib af IOWA-klassen, USS MISSOURI. Arbejdet vil vare ca. 18 måneder og vil blive udført af flådeværftet i Long Beach i Californien. Udgifterne anslås at ville andrage 400 millioner dollars, skriver "NAVAL FORCES".

---ooOoo---

Første sovjetiske atomdrevne hangarskib kølstrakt. I januar blev det første sovjetiske atomdrevne hangarskib kølstrakt ved skibsværftet i Nikolayev. Skibet vil få et displacement på mellem 60 og 70.000 tons og vil kunne medføre 60-70 lodret/kortstartende og landende fly og helikoptere. Søprøver vil formodentlig finde sted i 1988. Skibet forventes ikke operativt før i 1990, skriver "NAVAL FORCES".

---ooOoo---

Vitus Berings første Kamtjatka-ekspedition. Skibsjournalen fra SVJATOJ GAVRILL, det skib, hvormed kommandørkaptajn i den rus-

siske flåde, Vitus Bering, i årene 1728-1729 foretog sit berømte togt - første Kamtjatka-ekspedition - i farvandet mellem det asiatiske og det amerikanske fastland, er nu blevet tilgængelig for offentligheden.

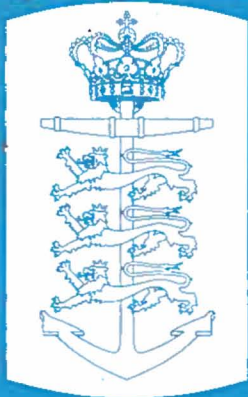
Man har vidst en del om ekspeditionen, men skibsjournalen - togtets vigtigste dokument - blev anset for tabt. Imidlertid blev den for få år siden fundet i arkiverne. Og det sovjetiske videnskabsakademis forlag har nu udgivet Historien om Vitus Berings Togt med SVJATOJ GAVRILL i det Nordlige Ishav, bearbejdet af det Fjernøstlige Forskningscenter.

På grundlag af de fundne dokumenter er det nu bevist, at Berings ekspedition i årene 1728-1729 gjorde 154 territorielle opdagelser og foretog stedbestemmelse af 66 geografiske objekter, som blev indtegnet på kortene.

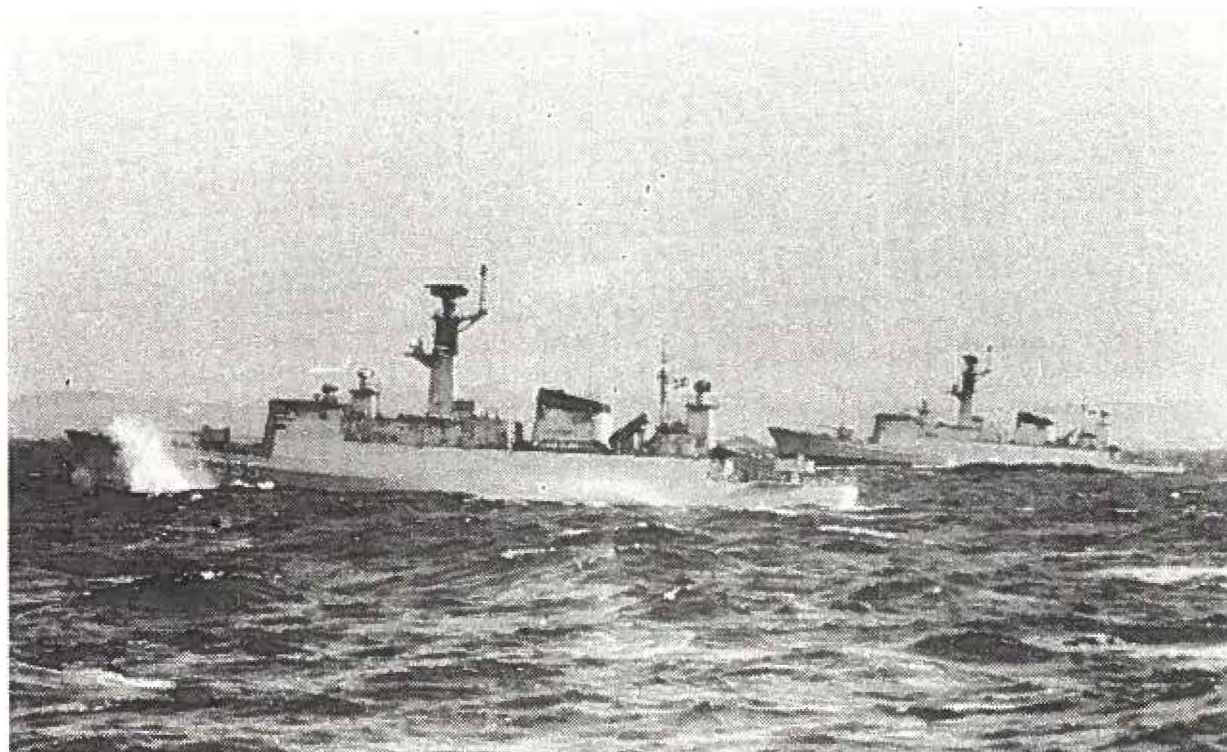
Skibsjournalen har tillige gjort det muligt at fastlægge SVJATOJ GAVRILLs nøjagtige sejlroute. I årene 1976-1977 fulgte en sovjetisk ekspedition, bestående af to fartøjer - RODINA og ROSSIJA - den samme rute. Disse fartøjer var af konstruktion og tonnage det nærmeste, man i vore dage kunne komme de skibstyper, der kendtes på Berings tid. Ekspeditionen kunne ved at følge SVJATOJ GAVRILLs rute konstatere pålideligheden af de optegnelser, der er gjort i Berings skibsjournal. Resultatet af ekspeditionen var således særdeles godt og af stor værdi fra et videnskabeligt synspunkt, skriver pressebureauet APN.

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Korvetterne PETER TORDENSKIOLD og OLFERT FISCHER
under forlægning (SVN FOT)

Øvelse TEAM WORK 1984

Efter afslutning af øvelse BUSY BIRD 1984 (omtalt i Søværns-Orientering 7/84) forlagde 2 af Fregatdivision 2's enheder - korvetterne PETER TORDENSKIOLD og OLFERT FISCHER - 7. marts fra Stavanger-området vestpå for at deltage i NATO-øvelsen TEAM WORK 1984. Øvelsen, der fandt sted 8.-22. marts, var en af de helt store maritime øvelser, hvori bl.a. deltog flere amerikanske og engelske hangarskibe, mere end 50 fregatter og destroyere, et stort antal fly, ubåde og hjælpeskibe, ca. 35 chartrede handelsskibe samt godt 25.000 marineinfanterister fra USA, England og Holland. I alt omfattede øvelsesdeltagerne ca. 53.000 mand.

TEAM WORK 84 var en ud af en serie tilbagevendende øvelser, der har til formål at afprøve planerne for at yde militær hjælp til Nordeuropa - skulle behov herfor opstå. Under dette års øvelse var det Nordnorge, der skulle undsættes.

Under enhver øvelse er en af de væsentligste forudsætninger for, at der kan opnåes rimelige resultater, at egne enheder (BLÅ) bliver udsat for et fornuftigt modspil fra modpartens (ORANGE) side. Fordi TEAM WORK 84 fandt sted i Norskehavet og den nordlige del af Nordsøen - et område, der ligger i udkanten af det normale operationsområde - havde man fra dansk side tilbudt korvetterne og ubåden NARHVALEN at optræde i rollen som ORANGE enheder. Øvelsesledelsen havde tildelt dem området mellem Trondheim og Skotland som det primære operationsfelt, og med den hovedopgave at afbryde planlagte forsyningskonvojer mellem England og Norge.

Konvojerne skulle beskyttes af NATOs stående flådestyrke i Atlanterhavet (STANAVFORLANT), der således naturligt nok blev korvetternes hovedmodstander. STANAVFORLANT er en fregat-/destroyerstyrke, som består af 6-8 enheder fra forskellige NATO-lande. Under TEAM WORK 84 deltog skibe fra USA, England, Holland Tyskland, Belgien, Portugal og Norge i styrken.

Bortset fra en enkelt stormfuld periode, var øvelsen begunstiget af rimeligt godt vejr, og den gav anledning til mange lærerige oplevelser, ikke mindst i forbindelse med de mange engagementer af STANAVFORLANT. Det var med stor tilfredshed, at man kunne konstatere, at vore korvetter, både hvad angår materiellets standard og besætningernes faglige viden og kunnen, er fuldt på højde med NATO-partnerne. Ligeledes var det en fornøjelse at se, hvor let et effektivt samarbejde med kort varsel kunne etableres med enheder fra andre nationer eller med forskellige NATO-kommandoer. At deltage i en sådan øvelse er særdeles værdifuldt og beviste igen, at selv om der til daglig hovedsageligt opereres i danske farvande, volder det intet problem at flytte operationerne til andre områder.

PETER TORDENSKIOLD og OLFERT FISCHER fik under øvelsen lejlighed til at sejle ca. 3450 sømil og aflægge korte operative besøg i Bergen, Aberdeen og Kristiansund N., og kunne efter hjemkomsten til Flådestation København 23. marts se tilbage på en interessant og udbytterig tur.

(PETO)

Fregatten HERLUF TROLLE under kommando i 2500 dage

Den 9. april havde fregatten HERLUF TROLLE været under kommando i 2500 dage. Fregatten højste kommando i 1976 efter modernisering, hvor sømåls- og luftforsvarsmissilsystemer blev indbygget, og har siden haft større eller mindre besætning om bord. Forsvarets økonomi tillader ikke, at begge fregatter af PEDER SKRAM-klassen er fuldt bemandedet, og den ene enhed har derfor en såkaldt nøglebesætning. HERLUF TROLLE var således bemandedet med nøglebesætning i perioden fra 1979 indtil den 2. september 1983, hvor fregatten modtog hovedparten af PEDER SKRAMs besætning, og påbegyndte operativ sejlads.

Fregatten HERLUF TROLLE under gang (SVN FOT)

Fregatten har i den forløbne periode deltaget i en række øvelser og er nu klar til at indgå i NATOs stående styrke i Atlanterhavet (STANAVFORLANT). Samme dag, som de 2500 dage blev rundet, afsejlede HERLUF TROLLE fra Holmen og gik via Kielerkanalen til Wilhelmshafen for at støde til styrken. Fregatten vil i de næste par måneder operere med styrken i vesteuropæiske farvande fra Middelhavet til Norskehavet.

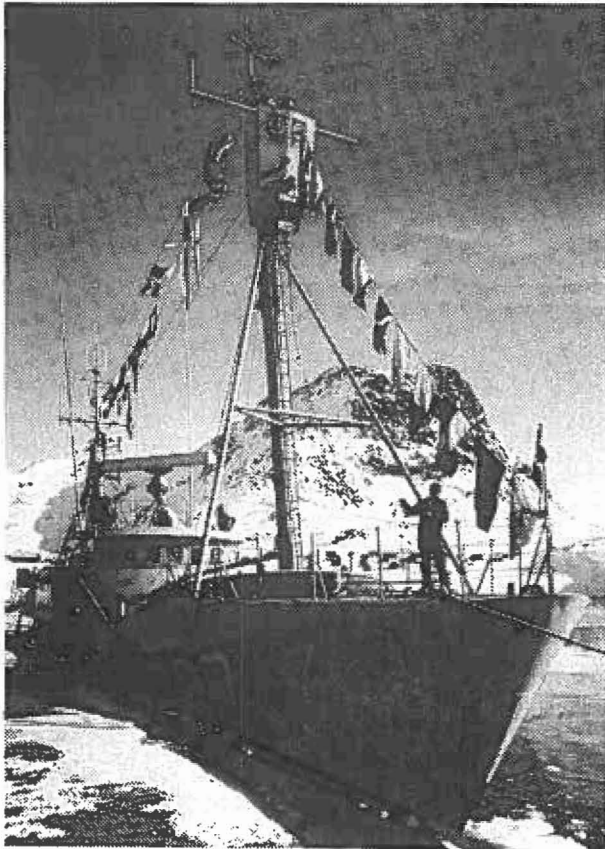

En uge på inspektionskutter

Den 21. marts lå AGPA ved kaj i Grønnedal for at modtage chefen for Inspektionsskibseskadren, som med følge var på besøg/inspektion ved Grønlands Kommando samt underlagte enheder. Efter falderebshonnør og skift af kommandotegn inspicerede eskadrechefen besætningen samt orienterede om besøgets formål.

AGPA afgik derpå fra Grønnedal, hvorefter der afholdtes øvelse i bjærgningsrulle samt øvelse i havarirulle i Arsuk Fjorden. Derefter forlagdes i stiv kuling, NW 15 m/s, SØ 5 og $\pm 10^{\circ}\text{C}$, mod Julianehaabslugten, hvor en del grønlandske og vesttyske trawlere investigeredes. Sent på aftenen forlagdes igen mod nord med overisning til følge, hvilket gav eskadrechefen lejlighed til at se de små kutteres problemer under overisning.

Bredefjorden anduvedes efter midnat, hvor sejladsen, efter passage af bælder med storis, fortsattes NW-over i bræis mod Nars-

AGPA med flag over toppene
(Narssaq foto)

saq Sund. Kl. 0553 ankredes i Steffensens Havn ved Narssaq, efter at den 35 cm tykke vinteris i havnen var brudt.

22. marts forløb med drøftelser med skibets officerer og menige vedrørende generelle forhold i forbindelse med skibets sejlads ved Grønland, forsyningstjeneste m.v.

Efter aftenskafningen blev eskadrechefen med følge sejlet til Narssaq, hvor de gik i land.

Fredag den 23. marts kl. 0800 ankom AGPA, efter en 3 skuds salut (kanonslag), igen til Narssaq, denne gang fordi skibet skulle adopteres af byen.

Sidst på eftermiddagen afholdtes der reception om bord

Lørdag indledtes med en demonstrationssejls i Narssaq Sund, hvor i alt 19 gæster deltog. Blandt gæsterne var repræsentanter fra fangerorganisationen KNAPK, sportsforeninger m.v. Om eftermiddagen afholdtes "åbent hus"-arrangement. Skibet blev "in-

PER STARKANT

AGPAs fungerende chef overrækker Narssaq borgmester, fru Agnete Nielsen, et indrammet billede af skibet (Narssaq foto)

lokale sportsklubbers hold, og her kom besætningen til kort, da det ikke lykkedes at vinde nogen af kampene.

Narssaq Kommune var om aftenen vært ved en middag på Hotel Narssaq, hvor der deltog 52 gæster, heraf 12 besætningsmedlemmer. Under middagen, hvor der serveredes lam, foregik selve adaptionen med udveksling af våbenskjold, billeder og gaver.

Efter taler af borgmester, skibschef og en del af gæsterne var der kaffebord, og en særdeles vellykket aften afsluttedes med, at samtlige gæster gik ned til havnen, hvor der kl. 2400 var festfyrværkeri, arrangeret af skibet.

vaderet" af 100-150 børn, som fik lejlighed til at se demonstration af brandslukning, kanonbetjening og svømmedykning samt deltage i lodtrækning af chokoladegaver m.v. Der blev endvidere uddelt 135 balloner, 15 kg pølser og 20 liter cacao til børnene.

Herefter deltog den vagtfrie del af besætningen i badminton- og fodboldkampe mod de

PER STARKANT

AGPAs fungerende chef takker borgmesteren for en af byens gaver - en smuk jakke (Narssaq foto)

Søndag startede med gudstjeneste i Narssaq kirke, hvorefter besætningen var inviteret på rådhuset, hvor der serveredes en forfriskning.

Skibet var igen åbent for besøgende, og besætningen var på byrundtur, hvor bl.a. byens museum besøgte.

Dagens arrangementer afsluttedes med en middag i officersmessen, hvor den fungerende skibschef var vært for borgmester med ægtefælle, kommunaldirektør med frue samt et kommunalbestyrelsesmedlem med frue.

Udover at flage over toppene, var skibet hver aften illumineret fra solnedgang til kl. 0100. Der blev endvidere lørdag og søndag blæst reveille og tapto af hornblæser udlånt fra Grønnedal. De tre begivenhedsrige dage blev for øvrigt dækket af såvel fotografere, radio- samt TV-reportager til senere udsendelse på hele Grønland.

Mandag den 26. marts afgik AGPA kl. 1000 fra Narssaq på fiskeriinspektion og kunne her i strålende solskin vinke farvel til borgmester, kommunalbestyrelse samt en del af byens borgere, der var mødt op på kajen.

Da Narssaq var forsvundet af syne agterude, var AGPA igen klar til fiskeriinspektion, og da der kort efter indløb melding om, at et antal vesttyske trawlere fiskede i farvandet vest for Storø (ved Grønnedal), forlagdes der straks mod positionen, og fiskerikontrolholdet klargjorde til inspektion.

Efter at have investigeret et antal trawlere, påbegyndtes kl. 2028 kontrol af en vesttysk trawler. Kontrolbesøget gav ingen anledning til bemærkninger vedrørende nuværende fangstrejse, hvorimod fangstindberetninger fra en tidligere rejse gav anledning til bemærkninger, dette resulterede i en indberetning til Grønlands Kommando for videre efterforskning i sagen.

Næste kontrolbesøg indledtes samme dag på en anden vesttysk trawler. Kontrolholdet fandt her efter længere tids efterforskning uoverensstemmelser mellem indrapporteret og ombordværende fangst. Forholdet blev indrapporteret til Grønlands Kommando, der efter samråd med politimesteren i Grønland anbefalede sagen afgjort udenretlig med en bøde på 100.000 kr.

Føreren af trawleren accepterede bødeforlægget om bord i AGPA, og kontrolholdet kunne derefter returnere til AGPA.

Umiddelbart efter påbegyndtes forlægning mod Grønnedal. En særdeles træt besætning kunne efter ankomsten gå til køjs efter en begivenhedsrig uge.

(AGPA)

Glimt fra søværnets hverdag

Siden indførelsen af LYNX-helikopteren i søværnet, har der været etableret udveksling af en dansk pilot med en pilot fra den engelske flåde.

En dansk pilot fungerer i øjeblikket som leder af den engelske eskadrille 815's "forsøgs-helikoptergruppe" (Flight Commander 815 Trials Flight).

Til gruppen hører en LYNX HAS Mk 3, som er en videreudviklet udgave af den type LYNX, søværnet bruger.

Trials Flight har samme status som alle andre 815 SQN LYNX flights og skal derfor opfylde samme krav med hensyn til træning og våbenøvelser. Inkluderet i disse øvelser er, at flighten skal kunne armere LYNXen med SEA SKUA-missiler, som det her ses.

Helikoptergruppen deltager i øvelser og udstationeringer, senest var gruppen med om bord i HMS BOXER, den engelske flådes nyeste type 22 fregat, under dennes ophold i Gibraltar.

"Airborne" og klar i den operative rolle

Den næste større opgave bliver deltagelse i øvelse BOLD GAME 84.

(SVF/RAS)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet foretog i dagene 5. og 6. april tre tjenestestedsbesøg i Nordjylland.

Besøgsrækken begyndte den 5. april hos Inspektionsskibseskadren. Efter en gennemgang af eskadrens lokaliteter på Flådestation Frederikshavn orienterede chefen for Inspektionsskibseskadren om aktuelle problemer og eskadrens status, hvad angår personel og materiel. Herunder blev det bl.a. nævnt, at eskadren ser frem til afløserne for de bedagede inspektionsskibe af HVIDBJØRNEN-klassen, som materielmæssigt volder stadig større problemer.

Om eftermiddagen benyttedes lejligheden til at besøge Søværnets Taktikskoles kursus for fiskeriofficerer, som to gange om året afvikles i Hirtshals-området. Kurset arbejder i nært samarbejde med lokale eksperter inden for fiskeriområdet, og der foretages mange udbytterige ekskursioner til de i området beliggende virksomheder, der har relation til fiskeriet. Inspektøren for Søværnet blev bl.a. vist rundt i det nye Nordsøcenter, hvor megen viden og mange data om fiskeri er samlet.

Fredag den 6. april besøgte Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole.

Efter en kort orientering ved skolechefen om skolens opgaver og status, overværede Inspektøren for Søværnet udnævnelsen af i alt 67 mænd og 2 kvinder til sergenter. I en tale til de nyudnævnte sergenter pointerede admiralen, at den nye personel- og uddannelsesstruktur giver den enkelte gode muligheder for at være "sin egen lykkes smed".

---ooOoo---

F l å d e b e s ø g

Det vesttyske forsyningseskib WESTERWALD (WESTERWALD-klassen) aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 8.-10. maj. Chef vil være orlogskaptajn W.Dieckmann. Samlet besætning: 6 officerer samt 48 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Den vesttyske 7. Torpedobådseskadre, bestående af depotskibet ELBE (RHEIN-klassen) og missilbådene S 71, S 72, S 73, S 74, S 76 og S 77 (Type 143A-klassen), aflægger operativt besøg i Aalborg 11. maj i tilslutning til øvelse BOLD GAME.

---ooOoo--

En vesttysk styrke, bestående af patruljefartøjerne THESEUS og TRITON (THETIS-klassen), aflægger rutinebesøg i Frederikshavn i perioden 11.-13. maj. Chef for styrken vil være kaptajnløjtnant H.Franzen om bord i THESEUS. Samlet besætning vil være 16 officerer samt 119 andre befalingsmænd og menige.

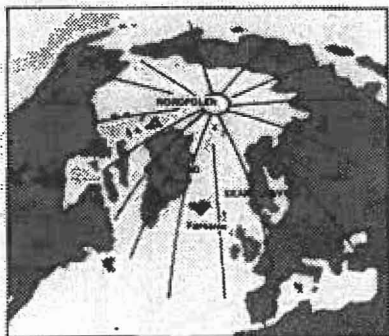
---ooOoo---

En britisk styrke, bestående af minejagerne BRECON, BROCKLESBY og CATTISTOCK (HUNT-klassen), aflægger uofficielt besøg i

Rønne i perioden 19.-23. maj. Chef for styrken vil være chefen for BRECON, orlogskaptajn N.A.Hoskin. Chef for BROCKLESBY vil være kaptajnløjtnant A.S.Lawrence. Chef for CATTISTOCK vil være kaptajnløjtnant N.J.A.Davis. Samlet besætning: 135 mand.

---ooOoo---

Udland kort

Fire nye minerydningsfartøjer til den svenske flåde. Der blev 31. januar undertegnet en kontrakt mellem Forsvarets Materielværk og Karlskrona Værft om bygning af yderligere 4 minerydningsfartøjer af LANDSORT-klassen, hvoraf to allerede er i produktion. Den første enhed påbegyndte søprøver i februar. Kontrakten på de fire fartøjer andrage 280 millioner svenske kroner, og leveringsterminerne er sat til 2 enheder i 1986, og en enhed i henholdsvis 1987 og 1988. Fartøjerne bygges i glasfiberarmeret plast efter "sandwichmetoden", der overflødiggør spanter. Den nye teknik er blevet udviklet for først og fremmest at få et umagnetisk skrog, men har også flere andre fordele sammenlignet med konventionelt byggemateriale såsom lav skrogvægt, lang levetid og lave vedligeholdelsesudgifter. Herudover er skroget let at reparere og vedligeholde. Klassen har som hovedopgave at finde og uskadeliggøre bundminer og er derfor udstyret med avanceret hydrofonudstyr, med hvilket havbunden afsøges. Når en mine er lokaliseret, sendes et fjernstyret, selvbevægeligt undervandsfartøj afsted for at klarlægge og definere formålet med minen, for derefter at anbringe en sprængladning til minens ødelæggelse. Dette arbejde kan også udføres af dykkere, der arbejder fra minerydningsfartøjet. Den anden af fartøjets hovedopgaver er ubådsjagt, hedder det bl.a. i artiklen i "MARIN NYTT".

---ooOoo---

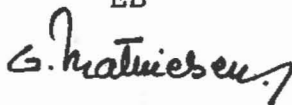
Britiske hangarskibe på deres sidste rejse. To af den britiske flådes hangarskibe, HMS BULWARK og HMS HERMES, har afsluttet deres sidste rejse. HMS BULWARK er gået til ophugning. Skibet, der har et displacement på 27.000 tons, blev bygget i Belfast under 2. verdenskrig og kom første gang i aktion under Suez-krisen i 1956, hvor 600 afflyvninger fandt sted. HMS HERMES, der var flag-

skib under Falklandskrigen, er sejlet fra Devenport på den sidste rejse som operativ enhed. Skibet har ligget i Devenport siden december måned, da den britiske regering besluttede, at det skulle udgå tidligere end planlagt på grund af personelmangel. I stedet for et planlagt hovedeftersyn før yderligere operativ sejlads har skibet fået et rutineeftersyn for at forberede det til dets fremtidige rolle som havnetrænings-skib i Portsmouth, skriver "JANES DEFENCE WEEKLY".

---ooOoo---

Den britiske flåde køber sandsynligvis 300 HARPOON-missiler. En kontrakt mellem det britiske forsvarsministerium og det amerikanske firma Mc Donnell Douglas om levering af 300 overflade-til-overflade missiler af typen HARPOON står nær undertegning. I tilknytning til kontrakten, der har en værdi af 225 millioner dollars, er et antal modsvarende kontrakter placeret af firmaet Mc Donnell Douglas hos britiske firmaer. Missilerne vil blive hovedarmeringen i den britiske flådes fregatter ind i næste århundrede. En konkurrent til ordren var firmaet British Aerospace med dets SEA EAGLE-missil, skriver "JANES DEFENCE WEEKLY".

EB

G.Mathiesen
Kommandør
Chef for Marinestabens Udviklings-
og Uddannelsesafdeling